

12.12.2016

Kokousaika 12.12.2016 16:00 - 16:45

Kokouspaikka Kaupunginhallituksen istuntosali

Läsnä

Jäsenet

Rauhämäki, Tatu
Pajamäki, Osku

kaupunginhallituksen puheenjohtaja
kaupunginhallituksen 1. varapuheenjohtaja
kaupunginhallituksen 2. varapuheenjohtaja

Kivekäs, Otso

Honkasalo, Veronika
Karhuvaara, Arja
Kolbe, Laura
Männistö, Lasse
Oskala, Hannu
Raatikainen, Mika
Rantala, Marcus
Rissanen, Laura
Vainikka, Mirka
Bergholm, Jorma
Nyholm, Henrik
Rantanen, Tuomas

varajäsen
varajäsen
varajäsen

Muut

Puoskari, Mari
Bogomoloff, Harry

kaupunginvaltuuston puheenjohtaja
kaupunginvaltuuston 1. varapuheenjohtaja

Paavolainen, Sara

kaupunginvaltuuston 2. varapuheenjohtaja

Pajunen, Jussi

kaupunginjohtaja
poissa: 1126 §

Sauri, Pekka
Viljanen, Ritva
Sinnemäki, Anni
Sarvilinna, Sami
Enroos, Asta
Malinen, Matti
Summanen, Juha
Åhlgren, Harry
Kari, Tapio

apulaiskaupunginjohtaja
apulaiskaupunginjohtaja
apulaiskaupunginjohtaja
kansliapäällikkö
vs. henkilöstöjohtaja
vs. rahoitusjohtaja
hallintojohtaja
vs. kaupunginlakimies
viestintäpäällikkö

12.12.2016

Teppo, Tiina	johtava asiantuntija poistui 16:07, poissa: 1126 - 1134 §:t
Andersson, Victor	kaupunginsihteeri
Hyttinen, Hannu	kaupunginsihteeri
Härmälä, Timo	kaupunginsihteeri
Lindén, Timo	vs. apulaiskaupunginsihteeri
Matikainen, Kristiina	kaupunginsihteeri
Mickwitz, Leena	kaupunginsihteeri
Rautanen, Marja-Liisa	kaupunginsihteeri
Tapiolinna, Hilikka	vs. kaupunginsihteeri
Thodén, Annikki	vs. kaupunginsihteeri
Vallittu, Anja	kaupunginsihteeri
Villeneuve, Anna	hallintoasiantuntija
Menna, Lauri	hallintoasiantuntija
Heinänen, Jouni	maisema-arkkitehti asiantuntija saapui 16:10, poistui 16:30, läsnä: osa 1127 §:ää
Kauto Jukka,	kaupunginarkkitehti asiantuntija saapui 16:10, poistui 16:30, läsnä: osa 1127 §:ää
Metsälä, Teemu	projektinjohtaja asiantuntija saapui 16:10, poistui 16:30, läsnä: osa 1127 §:ää
Puheenjohtaja	
Tatu Rauhamäki	kaupunginhallituksen puheenjohtaja 1118 - 1134 §:t
Esittelijät	
Jussi Pajunen	kaupunginjohtaja 1118, 1119 ja 1122 - 1124 §:t
Ritva Viljanen	apulaiskaupunginjohtaja 1120, 1128 - 1130 ja 1133-1134 §:t
Anni Sinnemäki	apulaiskaupunginjohtaja 1121, 1131 ja 1132 §:t
Pekka Sauri	apulaiskaupunginjohtaja 1125 - 1127 §:t
Pöytäkirjanpitäjä	
Lauri Menna	hallintoasiantuntija

12.12.2016

1118 - 1134 §:t

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

12.12.2016

---

§	Asia	
1118	Kj/1	Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta
1119	Kj/2	Tämän kokouksen päätösten täytäntöönpano
1120	Sj/1	V 18.1.2017, Liikuntajohtajan avoimen viran hoito
1121	Kaj/1	V 18.1.2017, Huopalahden asema-alueen ja ympäristön asemakaavan muuttaminen (nro 12392)
1122	Kj/3	Yleiset ennakoäänestyspaikat Helsingissä vuoden 2017 kuntavaaleissa
1123	Kj/4	Vaalipäivän äänestyspaikat Helsingissä vuoden 2017 kuntavaaleissa
1124	Kj/5	Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen
1125	Kj/6	Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen
1126	Ryj/1	Lausunnon antaminen valitukseen Kruunusillat-hankkeen hankesuunnitelman hyväksymistä koskevasta kaupunginvaltuuston päätöksestä 31.8.2016 § 210
1127	Ryj/2	Tavoitteet ja toimenpiteet viherkattojen rakentamisen edistämiseksi Helsingissä
1128	Sj/1	Lausunnon antaminen opetus- ja kulttuuriministeriölle hallituksen esityksestä laiksi ammatillisesta koulutuksesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi
1129	Sj/2	Valtuutettu Johanna Sydänmaan toivomusponsi kiirehtiä Vuosaaren lukion uudisrakennuksen sisällyttämistä investointiohjelmaan
1130	Sj/3	Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen
1131	Kaj/1	Sofianlehdon A-talon toiminnallisen muutoksen hankesuunnitelma
1132	Kaj/2	Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen
1133	Stj/1	Sosiaali- ja terveysviraston uudet virat ja virkanimikemuutokset 1.1.2017
1134	Stj/2	Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

12.12.2016

Kj/1

§ 1118

Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta

Päätös

Kaupunginhallitus päätti todeta kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Samalla kaupunginhallitus päätti valita pöytäkirjantarkastajiksi Veronika Honkasalon ja Laura Rissasen sekä varatarkastajiksi Laura Kolben ja Mirka Vainikan.

Käsittely

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti valita puheenjohtajan ehdotuksesta pöytäkirjantarkastajaksi Silvia Modigin sijasta Veronika Honkasalon ja varatarkastajaksi Pilvi Torstin sijasta Mirka Vainikan.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää todeta kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Samalla kaupunginhallitus päättää valita pöytäkirjantarkastajiksi Silvia Modigin ja Laura Rissasen sekä varatarkastajiksi Laura Kolben ja Pilvi Torstin.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

12.12.2016

Kj/2

§ 1119

Tämän kokouksen päätösten täytäntöönpano

Päätös

Kaupunginhallitus päätti, että tämän kokouksen päätökset voidaan panna täytäntöön ennen kuin ne ovat saaneet lainvoiman, ellei erikseen toisin ole päätetty tai myöhemmin päätetä.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

12.12.2016

Sj/1

§ 1120

V 18.1.2017, Liikuntajohtajan avoimen viran hoito

HEL 2016-003056 T 01 01 04 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle, että va. liikuntajohtaja Petteri Huurre määrätään hoitamaan liikuntaviraston liikuntajohtajan avointa virkaa 7 736,19 euron mukaisin kokonaiskuukausipalkkaeduin 28.1.2017 alkaen 31.5.2017 asti, kuitenkin kauintaan siihen asti, kun liikuntapalvelukokonaisuuden johtaja on valittu ja hän on ottanut tehtävän vastaan.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Ritva Viljanen

Lisätiedot

Hilkka Tapiolinna, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36185
hilkka.tapiolinna(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaupunginvaltuusto myönsi 27.4.2016, 109 §, Anssi Rauramolle eron liikuntajohtajan virasta 1.8.2016 alkaen. Kaupunginhallitus on linjannut, että meneillään olevan johtamisjärjestelmän uudistuksen vuoksi vapautuvia virasto- ja osastopäälliköiden virkoja ei täytetä, vaan ne hoidetaan määräaikaissäätelyin. Kaupunginhallitus on liikuntajohtajan eron myöntämistä koskevan esityksen perusteluissa todennut, että sen tarkoituksena on määrätä liikuntajohtajan avoimen viran hoitaja erikseen.

Kaupunginhallitus päätti 16.5.2016, 487 §, määrätä liikuntaviraston sisäliikuntapalvelujen osastopäällikkö Petteri Huurteen hoitamaan liikuntaviraston liikuntajohtajan avointa virkaa 7 736,19 euron mukaisin kokonaispalkkaeduin 1.8.2016 alkaen, tällä päätöksellä kauintaan 27.1.2017 asti.

Hallintosäännön 15 §:n mukaan avoimen viran määräaikaisen hoitajan ja hänen palkkauksensa määrää virkasuhteeseen ottava viranomainen.

Valtuuston täyttämien virkojen osalta kaupunginhallitus voi määrätä avoimen viran hoitajan enintään 180 päivän ajaksi.

Kaupunginhallitus esittää, että kaupunginvaltuusto määräisi va. liikuntajohtaja Petteri Huurteen hoitamaan liikuntajohtajan avointa virkaa 28.1.2017-31.5.2017, kuitenkin kauintaan siihen asti, kun liikuntapalvelukokonaisuuden johtaja on valittu ja hän on ottanut tehtävän vastaan. Huurre on hoitanut va. liikuntajohtajan virkaa 1.8.2016 alkaen ja sitä ennen osastopäällikkönä liikuntaviraston sisäliikuntapalveluja. Esitetty palkka vastaa va. liikuntajohtajan nykyistä palkkaa. Koska liikuntajohtajan avointa virkaa on 27.1.2017 hoidettu 180 päivän ajan, asia tulee viedä valtuuston päätettäväksi.

Toimialojen palvelukokonaisuuksien johtajien haku käynnistyi 30.11.2016. Tehtäviin ilmoitaudutaan 19.12.2016 mennessä. Päätökset tehtäneen alkuvuodesta 2017.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Ritva Viljanen

Lisätiedot

Hilkka Tapiolinna, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36185
hilkka.tapiolinna(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, valtuusto

Tiedoksi

Liikuntavirasto
Taloushallintopalvelu-liikelaitos
Huurre Petteri, va. liikuntajohtaja

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 16.05.2016 § 487

HEL 2016-003056 T 01 01 04 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti määrätä liikuntaviraston sisäliikuntapalvelujen osastopäällikkö Petteri Huurteen hoitamaan liikuntaviraston liikuntajohtajan avointa virkaa 7 736,19 euron mukaisin kokonaiskuukausipalkkaeduin 1.8.2016 alkaen, tällä päätöksellä kauintaan 27.1.2017 asti.

18.04.2016 Ehdotuksen mukaan

12.12.2016

Sj/1

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Ritva Viljanen

Lisätiedot

Maria Nyfors, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36683
maria.nyfors(a)hel.fi

Kaupunginvaltuusto 27.04.2016 § 109

HEL 2016-003056 T 01 01 04 00

Päätös

Kaupunginvaltuusto päätti kaupunginhallituksen ehdotuksen mukaisesti myöntää Anssi Rauramolle eron liikuntaviraston liikuntajohtajan virasta 1.8.2016 alkaen.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Maria Nyfors, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36683
maria.nyfors(a)hel.fi

12.12.2016

Kaj/1

§ 1121

V 18.1.2017, Huopalahden asema-alueen ja ympäristön asemakaavan muuttaminen (nro 12392)

HEL 2011-004919 T 10 03 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää hyväksyä 29. kaupunginosan (Haaga, Etelä-Haaga) liikenne-, rautatie-, katu- ja puistoalueiden asemakaavan muutoksen 15.3.2016 päivätyn ja 11.10.2016 muutetun piirustuksen numero 12392 mukaisena ja asemakaavaselostuksen mukaisin perustein. Asemakaavan muutoksella muodostuu uusi kortteli 29016.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Anni Sinnemäki

Lisätiedot

Hannu Hyttinen, kaupunginsihteeri, puhelin: 31036024
hannu.hyttinen(a)hel.fi
Anna Villeneuve, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36045
anna.villeneuve(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Asemakaavan muutoksen nro 12392 kartta, päivätty 15.3.2016, muutettu 11.10.2016
- 2 Asemakaavan muutoksen nro 12392 selostus, päivätty 15.3.2016, muutettu 11.10.2016, päivitetty Kslk:n 11.10.2016 päätöksen mukaiseksi
- 3 Vuorovaikutusraportti 15.3.2016, täydennetty 4.10.2016
- 4 Osa päätöshistoriaa

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Otteen liitteet

Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen
Esitysteksti
Liite 1
Liite 2
Liite 3
Liite 4

12.12.2016

Kaj/1

Helen Sähköverkko Oy
Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä
Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä
Liikennevirasto

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Tiivistelmä

Alue sijaitsee Etelä-Haagassa rantaradan molemmin puolin. Asemakaavan muutos koskee Huopalahden vanhaa asema-alueita ympäristöineen. Alue sijaitsee hyvien julkisten ja kaupallisten palvelujen läheisyydessä. Junaradan ja Jokeri-linjan vuoksi myös kauempana sijaitsevat palvelut ovat hyvin saavutettavissa.

Asemakaavan muutoksen tavoitteena on suojella nykyisin rautatiealueella sijaitsevat Huopalahden vanhaan asemamiljööseen kuuluneet rakennukset osoitteissa Kylätie 25, Angervotie 7 ja Tunnelitie 3, ja muodostaa niistä asuintontit osaksi Etelä-Haagan asuntoaluetta. Tavoitteena on lisäksi mahdollistaa Huopalahden asemanseudun kehittyminen entistäkin toimivammaksi joukkoliikenteen solmukohtaksi tulevan pikaraitiotien myötä.

Kaavaratkaisun toteutuessa Huopalahden vanha asemanseutu tulee jälleen aktiiviseen käyttöön: rakennukset ja historiallinen asemapuisto kunnostetaan ja alueen hoitovastuut täsmentyvät. Asemapuiston läpi tulee kulkemaan julkinen kevyen liikenteen reitti, johon liittyvälle aukiolle voidaan sijoittaa polkupyörien liityntäpysäköintiä. Vanhaan asemarakennukseen voidaan sijoittaa juhlatila, jossa voidaan omistajan aloitteesta järjestää myös yleisölle avoimia tilaisuuksia. Poikittainen, seudullinen pikaraitiotielinja – Raide-Jokeri – rakentuu Eliel Saarisen tielle ja Huopalahdesta tulee entistäkin tärkeämpi vaihtoasema siirryttäessä kulkuneuvosta toiseen.

Suojeltuihin vanhoihin rakennuksiin sijoittuu asuntokerrosalaa 855 k-m². Lisäksi alueelle on osoitettu rakennusoikeutta uudelle asuinrakennukselle 400 k-m². Asema-alueen kautta kulkevan kevyen liikenteen reitin lähistölle on osoitettu 40 k-m² rakennusoikeus kevytrakenteiselle kahvila- tai kioskirakennukselle.

Esittelijän perustelut

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

Kaavaratkaisu ei ole ristiriidassa valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden kanssa. Uudenmaan maakuntakaavassa suunnittelualue on taajamatoimintojen aluetta. Uudenmaan 2. vaihemaakuntakaavassa suunnittelualue on tiivistettävää taajamatoimintojen aluetta.

Helsingin uudessa yleiskaavassa (kaupunginvaltuusto 26.10.2016) alue on asuntovaltaista aluetta A3, jota kehitetään pääasiassa asumisen, puistojen, virkistys- ja liikuntapalvelujen sekä lähipalvelujen käyttöön. Radan ja Eliel Saarisen tien risteyksen, joka on radan sekä ns. Jokerilinjan solmukohta, alue on osoitettu kantakaupunki C2 -merkinällä. Radan koillispuolella sekä Eliel Saarisen tien varressa kulkee ohjeellinen baanaverkon reitti. Nyt laadittu kaavaratkaisu on yleiskaavan mukainen.

Alueella on voimassa useita asemakaavoja vuosilta 1952, 1960, 1962 ja 1974. Voimassa olevissa asemakaavoissa kaavamuutosalue on liikenne- ja rautatiealuetta sekä puisto- ja katualuetta.

Huopalahden asema-alue on valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö (RKY 2009, Museovirasto). Osa asemapihan rakennuksista on yksilöity valtakunnallisesti merkittävistä rautatiealueista tehdyssä rautatiesopimuksessa. Omistussuhteen muututtua tulee rautatiesopimuksen suojelutavoitteet siirtää asemakaavaan.

Kaavaratkaisun toteuttamisesta aiheutuu kaupungille kustannuksia ilman arvonlisäveroa arviolta noin 800 000 euroa. Suurin osa kustannuksista muodostuu Huopalahden laiturivaihteen katuaukion ja siihen liittyvien jalankululle ja polkupyöräilylle varattujen katujen rakentamisesta. Muut kustannukset muodostuvat pienemmistä katualueiden muutostöistä. Raide-Jokerin toteuttaminen edellyttää alueella muutostöitä mm. Eliel Saarisen tien nykyiseen tunneliin, eikä raideyhteyden aiheuttamia kustannuksia ole kaavan yhteydessä arvioitu.

Suunnittelun vaiheet ja vuorovaikutus

Kaavamuutosalue on tällä hetkellä Suomen Valtion (Liikennevirasto), Helsingin kaupungin sekä yksityisten maanomistajien omistuksessa. Kaavamuutos on tehty kolmen yksityisen maanomistajan hakemuksen johdosta sekä kaupungin aloitteesta. Kaavaratkaisun sisältö on neuvoteltu hakijoiden kanssa.

Osallistuminen ja vuorovaikutus on järjestetty osallistumis- ja arviointisuunnitelman mukaisesti. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta esitettiin 14 kirjallista mielipidettä, joissa nostettiin esiin liityntäpysäköinti, kevyen liikenteen yhteys Kylätieltä laiturialueen alikululle, asema-alueelle suunniteltu toiminta, Haagan täydennysrakentamisen ja palvelut sekä vanhojen rakennusten suojelu.

Asemakaavan muutosehdotus oli julkisesti nähtävänä 15.4. - 16.5.2016, ja siitä saatiin neljä muistutusta.

Muistutukset

Esitetyt huomautukset kohdistuivat pääosin läpikulkuyhteyden tarpeeseen sekä sen suunnitteluratkaisuihin asemakaavan muutosehdotuksessa.

Lausunnot

Kaavaehdotuksesta saatiin Helen Sähköverkko Oy:n, Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän (HSL), Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymän (HSY), liikenneviraston, Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen (ELY-keskus), kaupunginmuseon johtokunnan, kiinteistöviraston, pelastuslautakunnan, yleisten töiden lautakunnan ja ympäristökeskuksen lausunnot.

ELY-keskuksen lausunnossa todetaan, että suunnitelmassa on otettu huomioon Huopalahden aseman merkitys seudullisen joukkoliikenteen vaihtopaikkana. ELY-keskus katsoo lisäksi, että asemakaavaehdotus huomioi ansiokkaasti valtakunnallisesti merkittävän rautatieaseman kulttuuri- ja rakennushistoriallisesti arvokkaat rakennukset ympäristöineen ja on valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden erityistavoitteen mukainen. Uudenmaan ELY-keskus katsoo asemakaavaehdotuksen täyttävän maankäyttö- ja rakennuslain sisältövaatimukset.

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL) toteaa lausunnossaan, ettei asemakaavan muutos olennaisesti vaikuta Huopalahden aseman toiminnallisuuteen joukkoliikenteen solmukohtana. Muutos parantaa Huopalahden aseman lähisaavutettavuutta aiempaa laadukkaimmilla ja suuremmilla kävely-yhteyksillä aseman ympäristöstä. Lisäksi muutos mahdollistaa pyörien liityntäpysäköintipaikkojen lisäämisen Huopalahden asemalle, sekä Raide-Jokerin hankesuunnitelman mukaisten pyörien liityntäpysäköintipaikkojen ja sähkönsyöttöaseman toteutuksen. HSL:llä ei ole huomautettavaa asemakaavan muutokseen.

Helsingin seudun ympäristöpalvelut (HSY) toteaa lausunnossaan, että aluetta palvelevat yleiset vesijohdot ja viemärit on rakennettu valmiiksi, eikä kaavamuutosehdotus edellytä niiden siirtämistä.

Liikennevirasto toteaa lausunnossaan pitävänsä hyvänä, että Huopalahden asema-alueen kävely- ja pyöräily-yhteyksiä on parannettu ja aseman pyöräpysäköintiä kehitetty. Lausunnossa todetaan, että asemakaavan alkuperäisenä tavoitteena oli tutkia myös autojen liityntäpysäköinnin kehittämistä ja että kaavaselostuksessa on todettu, että nykyinen paikkamäärä on riittävä Huopalahden asema-alueelle. Lausun-

nossa huomautetaan, että Huopalahden–Haagan alueen maankäytön tiivistyessä ja asukasmäärien kasvaessa tulevaisuudessa, tulisi ympäröivän alueen osalta tehdä kokonaisvaltainen tarkastelu paikallisesta autojen liityntäpysäköinnistä Huopalahden asemalla. Lausunnon mukaan kaavaehdotuksessa on pääosin huomioitu liikenneviraston tarvitsemat huoltotieyhteydet rautatiekohteisiin. Asemakaavassa tulisi kuitenkin vielä sallia huoltoajo Huopalahden laiturivaihe -nimisen aukion ja Kauppalantien kevyen liikenteen väylän kautta. Liikennevirasto pitää hyvänä, että kaavatyön yhteydessä on tehty melu- ja tärinäselvitys ja siten huomioitu rautatieliikenteestä aiheutuvat haitat.

Kaupunginmuseon johtokunnan lausunnossa todetaan, että Huopalahden asema-alue on valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö (RKY 2009). Asema-alueen rakennuksia on koskenut rautatiesopimus (1998), joka on solmittu valtakunnallisesti merkittävien rautatieasema-alueiden säilyttämiseksi ja suojelemiseksi. Kyseiset määräykset on siirretty asemakaavaan suojelumerkinnöiksi ja muiksi tarpeellisiksi määräyksiksi. Lausunnossa todetaan edelleen, että asemapuistoon (kortteli 29010) voidaan rakentaa uusi asuinrakennus tai siirtää muualta vanha, asema-alueelle sopiva rakennus kohtaan, josta on purettu pois tunnistamaton rakennus, mutta kuitenkin sillä rajoituksella, että asemarakennuksen tulee olla asemapuiston dominanttirakennus. Lisäksi todetaan olevan tärkeää, että asemapuisto säilyy edelleen tunnistettavana kulttuurihistorialliset ominaispiirteensä säilyttäen ja avoimena niin, ettei sen eri osia rajata aidoin. Kaupunginmuseon edustaja on ollut mukana asemakaavatyössä rakennussuojelun osalta, ja museota on kuultu kattavasti kaavatyön yhteydessä. Kaupunginmuseon johtokunta puoltaa asemakaavan muutosehdotusta.

Kiinteistöviraston lausunnossa todetaan, että asemakaavan muutoksen myötä julkisen ja yksityisen alueen välinen suhde selkiytyy Huopalahden vanhalla asema-alueella. Edelleen todetaan, että asemansuhteeseen liittyvät suojelutavoitteet toteutuva kaavaratkaisussa. Suojelutavoitteiden korostumisen takia ei alueelle ole lausunnon mukaan voitu esittää siinä määrin täydennysrakentamista, kuin alue muutoin keskeisyytensä vuoksi edellyttäisi. Maanomistajille ei aiheudu kaavamutoksen johdosta kaupunginhallituksen tekemän maapoliittisen päätöksen mukaista merkittävää hyötyä, joten neuvotteluja ei tarvita.

Yleisten töiden lautakunnan lausunnossa todetaan, että asemakaavan muutos mahdollistaa Raide-Jokerin sijoittamisen Eliel Saarisen tielle. Edelleen todetaan, että asemakaavaehdotuksessa asemapuiston läpi kulkeva kevyen liikenteen yhteys Kylätieltä Kauppalantielle ja aseman alikulkuun on osoitettu katualueeksi ja katuaukioksi. Tämä selkeyttää ylläpitovastuuta. Aukiolle on tarkoitettu sijoittaa pyörlien liityntäpysäköintipaikkoja. Muodostetuille katualueille on laadittu varsin tarkat määrittel-

mät käytettävistä materiaaleista, mitä voidaan pitää perusteltuna alueen kulttuurihistoriallisesti arvokkaan miljöökokonaisuuden vuoksi. Jatkosuunnittelussa materiaalivalintoja voi olla tarpeellista täsmentää tai muuttaa.

Rakennusvalvontavirasto ilmoitti, että asemakaavan muutosta on käsitelty kaavoittajan ja rakennusvalvontaviraston arkkitehdin välisessä neuvottelussa ja sovittu muutamista tarkennuksista, eikä sillä ole niiden ohella muuta lausuttavaa.

Helen Sähköverkko Oy, liikennelaitos-liikelaitos (HKL), pelastuslaitos ja ympäristökeskus totesivat lausunnoissaan, ettei niillä ole huomautettavaa asemakaavan muutosehdotuksesta.

Lausunnot ilmenevät kokonaisuudessaan päätöshistoriasta ja niiden referaatit sekä niihin annetut vastineet ovat vuorovaikutusraportissa (liite 3).

Asemakaavan muutosehdotukseen tehdyt muutokset

Muistutuksissa ja lausunnoissa esitetyt asiat on otettu huomioon mahdollisuuksien mukaan. Kaavaehdotukseen on muistutusten johdosta tehty seuraavat muutokset:

- lisätty mahdollisuus rakentaa "perinteiseen asemamiljööseen sopiva, visuaalisesti keveä aita" myös katuaukioalueen länsireunalle sekä Kauppalantien katualuetta (luiskaa) vasten
- siirretty katuaukioalueen rajaa kauemmas vanhasta asemarakennuksesta
- sallittu tontille ajo ja huoltoajon myös katuaukiolla sekä Kauppalantien jatkeella (jalankululle ja polkupyöräilylle varattu katu)
- nostettu kahvila/kioskirakennuksen rakennusoikeus 30 km²:stä 40 k-m²:iin
- kokoontumistila-määritelmän tilalla käytetään juhlatila-määritelmää.

Liikenneviraston lausunnon johdosta on lisätty huoltoajon salliva merkintä katuaukiolle sekä Kauppalantien kevyen liikenteen väylälle.

Lisäksi kaavaehdotukseen on tehty joitakin pieniä teknisluonteisia tarkistuksia.

Kaavaselostusta on täydennetty suunnittelu- ja käsittelyvaiheiden sekä tarkennettu luvun "Tiivistelmä", luvun "Asemakaavan kuvaus" kohtien "Alueen lähtökohdat ja nykytilanne", "Mitoitus", "Korttelialueet", "Palvelut", "Luonnonympäristö" ja "Vaikutukset" sekä luvun "Suunnittelun lähtökohdat" kohdan "Yleiskaava" osalta.

Tehdyt muutokset eivät ole olennaisia, joten ehdotusta ei ole tarpeen asettaa uudelleen nähtäville.

Päätösehdotus on kaupunkisuunnittelulautakunnan tarkistetun ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Anni Sinnemäki

Lisätiedot

Hannu Hyttinen, kaupunginsihteeri, puhelin: 31036024
hannu.hyttinen(a)hel.fi
Anna Villeneuve, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36045
anna.villeneuve(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Asemakaavan muutoksen nro 12392 kartta, päivätty 15.3.2016, muutettu 11.10.2016
- 2 Asemakaavan muutoksen nro 12392 selostus, päivätty 15.3.2016, muutettu 11.10.2016, päivitetty Ksk:n 11.10.2016 päätöksen mukaiseksi
- 3 Vuorovaikutusraportti 15.3.2016, täydennetty 4.10.2016
- 4 Osa päätöshistoriaa

Oheismateriaali

- 1 Sijaintikartta
- 2 Ilmakuva
- 3 Havainnekuva, 4.10.2016

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen

Otteet

Ote

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Otteen liitteet

Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen

Esitysteksti

Liite 1

Liite 2

Liite 3

Liite 4

Helen Sähköverkko Oy
Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä
Helsingin seudun ympäristöpal-

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

12.12.2016

Kaj/1

velut -kuntayhtymä
Liikennevirasto

Tiedoksi

Kaupunginmuseon johtokunta
Kiinteistövirasto
Kaupunkisuunnittelulautakunta
Kaupunkisuunnitteluvirasto
Pelastuslautakunta
Yleisten töiden lautakunta
Ympäristökeskus
Rakennusvalvontavirasto
Liikennelaitos -liikelaitos (HKL)

Päätöshistoria

Kaupunkisuunnittelulautakunta 11.10.2016 § 326

HEL 2011-004919 T 10 03 03

Ksv 0740_34

Esitys

Kaupunkisuunnittelulautakunta esitti kaupunginhallitukselle

- 15.3.2016 päivätyn ja 11.10.2016 muutetun asemakaavan muutossehdotuksen nro 12392 hyväksymistä. Asemakaavan muutos koskee 29. kaupunginosan (Haaga, Etelä-Haaga) liikenne-, rautatie-, katu- ja puistoalueita (muodostuu uusi kortteli 29016).

Lisäksi lautakunta päätti

- ettei ehdotusta aseteta uudelleen nähtäville
- antaa vuorovaikutusraportista ilmenevät vastineet saatuihin lausuntoihin ja muistutuksiin. Päätösasiakirjat ja vuorovaikutusraportti ovat luettavissa kaupunkisuunnitteluviraston info- ja näyttelytila Laiturilla, Narinkka 2, sekä kaupunkisuunnitteluviraston internet-sivuilla kohdassa Päätöksenteko

www.hel.fi/ksv

- ilmoittaa päätöksestään ja vuorovaikutusraportista muodostuvan MRL 65 §:n mukaisen kunnan perustellun kannanoton niille kaavasta muistutuksen tehneille, jotka ovat ilmoittaneet osoitteensa.

04.10.2016 Pöydälle

27.09.2016 Poistettiin

22.03.2016 Ehdotuksen mukaan

15.03.2016 Pöydälle

Esittelijä

asemakaavapäällikkö
Olavi Veltheim

Lisätiedot

Nina Välkepinta-Lehtinen, arkkitehti, puhelin: 310 37024

nina.valkepintalehtinen(a)hel.fi

Suvi Hokkanen, diplomi-insinööri, teknistaloudellinen suunnittelu, puhelin: 310 37255

suvi.hokkanen(a)hel.fi

Niina Strengell, maisema-arkkitehti,, puhelin: 310 37458

niina.strengell(a)hel.fi

Yleisten töiden lautakunta 31.05.2016 § 261

HEL 2011-004919 T 10 03 03

Lausunto

Yleisten töiden lautakunta antoi kaupunkisuunnitteluvirastolle seuraavan lausunnon:

Asemakaavan muutos koskee Huopalahden vanhaa asema-aluetta ympäristöineen.

Asemakaavan muutoksen tavoitteena on suojella vanhaan asemamiljööseen kuuluneet rakennukset ja mahdollistaa Huopalahden aseman kehittäminen joukkoliikenteen solmukohtana.

Asemakaavan muutosehdotuksessa nykyisin puistoalueena oleva Eliel Saarisen tien kansi on muutettu katualueeksi. Raide-Jokerin hankesuunnitelman mukaan Eliel Saarisen tien nykyistä betonitunnelia levenetään, ja kannen päälle on suunniteltu sijoitettavaksi sähkönsyöttöasema. Asemakaavan muutos mahdollistaa Raide-Jokerin sijoittamisen Eliel Saarisen tielle.

Vanha asema-alue on siirtynyt Senaatti-kiinteistöltä yksityisomistukseen. Kaupan yhteydessä myös kevyen liikenteen yhteydet siirtyivät yksityisen omistajan hallintaan. Asemakaavaehdotuksessa asemapiiston läpi kulkeva kevyen liikenteen yhteys Kylätieltä Kauppalantielle ja aseman alikulkuun on muutettu katualueeksi ja katuaukioksi. Tämä selkeyttää ylläpitovastuuta. Aukiolle on tarkoitus sijoittaa pyörien liityntäpy-

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

säköintipaikkoja. Koko vanha asemapuiston alue pihapiireineen ja katualueineen on merkitty alueeksi, jolla ympäristö säilytetään. Muodostetuille katualueille on laadittu varsin tarkat määritelmät käytettävistä materiaaleista, mitä voidaan pitää perusteltuna alueen kulttuurihistoriallisesti arvokkaan miljöökokonaisuuden vuoksi. Jatkosuunnittelussa materiaalivalintoja voi olla tarpeellista täsmentää tai muuttaa.

Kaavaratkaisun toteuttamisesta aiheutuu rakennusvirastolle kustannuksia noin 800 000 euroa, josta suurin osa muodostuu Huopalahden laiturivaihteen katuaukion ja siihen liittyvien portaiden, tukimuurien ja luisikan rakentamisesta. Muut kustannukset muodostuvat pienemmistä katualueiden muutostöistä. Raidejokerin toteuttamisesta aiheutuvien muutostöiden kustannuksia ei ole kaavan yhteydessä arvioitu.

Esittelijä

kaupunginarkkitehti
Jukka Kauto

Lisätiedot

Jere Saarikko, aluesuunnittelija, puhelin: 310 39857
jere.saarikko(a)hel.fi
Olli Haanperä, suunnitteluinsinööri, puhelin: 310 38237
olli.haanpera(a)hel.fi

Kiinteistövirasto 25.5.2016

HEL 2011-004919 T 10 03 03

Asemakaavamuutoksen myötä julkisen- ja yksityisen alueen välinen suhde selkiytyy Huopalahden vanhalla asema-alueella. Huopalahden asemanseutuun liittyvät suojelutavoitteet toteutuvat kaavaratkaisussa. Suojelutavoitteiden korostumisen takia asemakaavaehdotuksessa ei ole voitu esittää siinä määrin täydennysrakentamista kuin alue muutoin keskeisyytensä vuoksi edellyttäisi.

Täydennysrakentamisen vähäisyyden vuoksi yksityisille maanomistajille ei aiheudu kaavamuutoksen johdosta kaupunginhallituksen 9.6.2014 (685 §) tekemän maapoliittisen päätöksen mukaista merkittävää hyötyä, joten mainitun päätöksen mukaisia neuvotteluja ei tarvita.

Lisätiedot

Valtteri Halla, maankäyttöinsinööri, puhelin: 310 76184
valtteri.halla(a)hel.fi

Kaupunginmuseon johtokunta 24.05.2016 § 46

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

HEL 2011-004919 T 10 03 03

Kaupunkisuunnitteluviraston lausuntopyyntö 5.4.2016

Lausunto

Kaupunginmuseon johtokunta antoi seuraavan lausunnon:

Asemakaavan muutos koskee Huopalahden vanhaa asema-alueetta ympäristöineen Etelä-Haagassa. Alue sijaitsee rantaradan molemmin puolin. Asemakaavan muutoksen tavoitteena on suojella asemaan kuuluneet rakennukset osoitteissa Kylätie 25, Angervotie 7 ja Tunnelitie 3 ja muodostaa niistä asuintontit. Voimassa olevassa asemakaavassa rakennukset sijaitsevat rautatie- ja liikennealueella eikä rakennuksille ole osoitettu rakennusaloja tai rakennusoikeuksia. Tavoitteena on myös mahdollistaa Huopalahden asemanseudun kehittyminen toimivammaksi joukkoliikenteen solmukohtaksi tulevan pikaraitiotien myötä. Senaatti-kiinteistöt on myynyt vanhan asemarakennuksen ja sen pihapiirin rakennukset yksityiselle omistajalle. Asemakokonaisuuteen aikoinaan kuuluneet pihapiirit Angervotie 7 ja Tunnelitie 3 pihapiirit on myös myyty yksityisille maanomistajille 2010-luvun alussa. Suojeltuihin vanhoihin rakennuksiin sijoittuu asumista kaavan mukaan yhteensä 855 k-m². Lisäksi alueelle on osoitettu rakennusoikeutta uudelle asuinrakennukselle 400 k-m². Muu osa alueesta on Suomen valtion (Liikenneviraston) ja Helsingin kaupungin omistuksessa.

Huopalahden asema-alue on valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö (RKY 2009). Asema-alueen rakennuksia on koskenut rautatiesopimus (1998), joka on solmittu valtakunnallisesti merkittävien rautatieasema-alueiden säilyttämiseksi ja suojelemiseksi. Nämä aiemmat rautatiesopimuksen suojelutavoitteet on siirretty asemakaavan suojelumerkinnöiksi ja muiksi tarpeellisiksi määräyksiksi. Asema-alue muodostuu rautatieasemille tyypilliseen tapaan kolmesta alueesta: eduspuistosta eli asemarakennuksesta ja sen välittömästä ympäristöstä, julkiseksi tarkoitettuun varsinaiseen asemapuistosta ja yksityisestä asuinpihasta. Huopalahden asemarakennus ja sen talousrakennus valmistuivat 1920-luvulla. Näiden lisäksi kokonaisuuteen kuuluu Turun radan rakentamisen aikana (1900–1903) valmistuneet yksinkertainen vahtitupa, maakellari, talousrakennus ja sauna-pesularakennus. Asema-alueen rakennusten piirustukset on allekirjoittanut Rautatiehallituksen pääarkkitehti Bruno F. Granholm. Asema-alueella on sijainnut myös muita, myöhemmin purettuja rakennuksia sekä nykyisen asemarakennuksen paikalla sijainnut, 1900-luvun alussa valmistunut ensimmäinen asemarakennus. Kortteliin 29010 on merkitty uuden asuinrakennuksen rakennusala. Kaupunginmuseon johtokunta katsoo, että asemapuistoon voidaan rakentaa uusi asuinrakennus tai siirtää muual-

ta vanha, asema-alueelle sopiva rakennus kohtaan, josta on purettu pois tunnistamaton rakennus, mutta kuitenkin sillä rajoituksella, että asemarakennuksen tulee olla asemapuiston dominanttirakennus.

Suunnittelualueen lounais- ja kaakkoisosissa on vanhaan asema-aluekokonaisuuteen

kuuluneet erilliset pihapiirit 1900-luvun alussa valmistuneine asuin- ja ulkorakennuksineen (Angervotie 7, Tunnelitie 3). Angervotie 7 asuinkasarmi valmistui vuonna 1914 arkkitehti Bruno F. Granholmin piirustuksin. Rakennus oli suunniteltu rautatieläisten asuintaloksi. Myös Tunnelitie 3, joka sijaitsee asemapuiston vastakkaisella puolella rataa, liittyi alun perin aseman toimintaan: vahtitupa valmistui vuonna 1909.

Asemakaava-alueen kulttuurihistoriallisesti arvokkaat rakennukset suojellaan kaavassa eritasoisin suojelumääräyksin. Kaikki pää-/asuinrakennukset on suojeltu sr-1-suojelumerkinnällä, muut rakennukset joko sr-2 tai sr-3-merkinnöin. Piha-alueille on erikseen annettu ympäristöä koskeva suojelumerkintä /s. On tärkeää, että asemapuisto säilyy edelleen tunnistettavana ja kulttuurihistorialliset ominaispiirteensä säilyttäen ja avoimena niin, ettei sen eri osia rajata aidoin.

Kaupunginmuseon edustaja on ollut mukana asemakaavatyössä rakennussuojelun osalta, ja museota on kuultu kattavasti kaavatyön yhteydessä. Kaupunginmuseon johtokunta puoltaa asemakaavan muutos ehdotusta.

Esittelijä

yksikön päällikkö
Anne Mäkinen

Lisätiedot

Johanna Björkman, tutkija, puhelin: +358 9 310 36473
johanna.bjorkman(a)hel.fi

Pelastuslautakunta 24.05.2016 § 71

HEL 2011-004919 T 10 03 03

Esitys

Pelastuslautakunta esitti seuraavan lausunnon Huopalahden aseman ja ympäristön asemakaavan muutosehdotuksesta nro 12392:

Pelastuslautakunnalla ei ole huomautettavaa asemakaavan muutosehdotukseen koskien Huopalahden asemaa ja ympäristöä.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

12.12.2016

Asemakaavan muutosehdotuksessa on riittävällä tavalla otettu huomioon paloturvallisuuteen liittyvät asiat.

Esittelijä

pelastuskomentaja
Simo Wecksten

Lisätiedot

Juha Rintala, vanhempi palotarkastaja, puhelin: 310 31235
juha.rintala(a)hel.fi

Ympäristölautakunta 17.05.2016 § 200

HEL 2011-004919 T 10 03 03

Päätös

Ympäristölautakunta päätti, että lausunnon asiasta antoi ympäristökeskus.

Esittelijä

ympäristönsuojelupäällikkö
Päivi Kippo-Edlund

Lisätiedot

Anu Haahla, ympäristötarkastaja, puhelin: +358 9 310 28916
anu.haahla(a)hel.fi

Nimistötoimikunta 18.11.2015 § 53

HEL 2011-004919 T 10 03 03

Nimistötoimikunta keskusteli edelleen Etelä-Haagassa Huopalahden aseman kupeeseen tarvittavista uusista nimistä ja päätti esittää seuraavia nimiä:

Huopalahden laiturivaihde–Hoplax plattformsväxel (aukio)
Perustelu: Huopalahden aseman alkuperäisen liikennepaikkaluokan, laiturivaihteen, mukaan. Laiturivaihteet olivat asemia ja pysäkkejä vähäisempiä, mutta seisakkeita suurempia rautatieliikennepaikkoja. Laiturivaihde oli epäitsenäinen eli läheisen pysäkin tai aseman alaisuudessa toimiva miehitetty liikennepaikka, joka oli avattu henkilö- ja tavaraliikenteelle. Huopalahti avattiin laiturivaihteena vuonna 1903, kun rantarata Karjaalle avattiin liikenteelle, ja kohotettiin asemaksi 1920.

Kauppalantie–Köpingsvägen (katu)

Perustelu: Käytössä oleva nimi, jota jatketaan uudelle kaava-alueelle.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

12.12.2016

Nimistötoimikunnan tietojen mukaan liikennepaikan nimi oli Hoplaks 1.6.1925 asti, minkä jälkeen käytössä oli Huopalahti–Hoplaks. Ruotsinkielisen nimen kirjoitusasu muutettiin muotoon Hoplax 1.1.1994 virallisissa luetteloissa ja aikatauluissa, mutta kylteissä ym. vanha muoto (Hoplaks) säilyi jonkin verran pidempään.

14.10.2015 Pöydälle

Lisätiedot

Johanna Lehtonen, nimistösuunnittelija, puhelin: 310 37386
johanna.lehtonen(a)hel.fi

Rakennusvirasto 4.12.2014

HEL 2011-004919 T 10 03 03

Huopalahden asema-alueelle ja sen ympäristöön on tekeillä uusi asemakaava. Alueen suunnittelu on tullut ajankohtaiseksi, sillä valtio on myynyt Huopalahden vanhan asemarakennuksen ja muut asema-alueeseen kuuluneet rakennukset yksityisille yhtiöille ja henkilöille. Uuden asemakaavan tavoitteena on, että asemaan kuuluneet rakennukset suojellaan ja alueista muodostetaan osa Etelä-Haagan asuntoaluetta aseman saavutettavuutta ja alueiden historiallisia ja kaupunkikuvallisia arvoja heikentämättä. Suunnittelutyön yhteydessä tutkitaan mahdollisuuksia osoittaa Huopalahden aseman läheisyyteen autojen ja polkupyörien liityntäpysäköintipaikkoja sekä pienehköä täydentävää asuntorakentamista.

Rakennusvirastolla ei ole huomautettavaa osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta.

Rakennusviraston yhdyshenkilöinä toimivat lisätiedonantajat.

Lisätiedot

Jere Saarikko, aluesuunnittelija, puhelin: 310 39857
jere.saarikko(a)hel.fi
Silja Hurskainen, suunnitteluinsinööri, puhelin: 310 38939
silja.hurskainen(a)hel.fi

Kaupunginmuseo Kulttuuriympäristöyksikkö 21.11.2014

HEL 2011-004919 T 10 03 03

Kaupunkisuunnitteluviraston lausuntopyyntö 10.11.2014

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Huopalahden asema-alueelle ja sen ympäristöön on tekeillä uusi asemakaava. Alueen suunnittelu on tullut ajankohtaiseksi, sillä valtio on myynyt Huopalahden vanhan asemarakennuksen ja muut asema-alueeseen kuuluneet rakennukset yksityisille yhtiöille ja henkilöille. Uuden asemakaavan tavoitteena on, että asemaan kuuluneet rakennukset suojellaan ja alueista muodostetaan osa Etelä-Haagan asuntoaluetta aseman saavutettavuutta ja alueiden historiallisia ja kaupunkikuvallisia arvoja heikentämättä. Rakennukset lähiympäristöineen muutetaan asuamiseen ja asemahalliin tulee juhlatila.

Huopalahden asema-alue on valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö (RKY 2009). Asema-alueen muodostavat tyypilliseen tapaan kolme aluetta: eduspuisto eli asemarakennus ja sen välitön ympäristö, julkiseksi tarkoitettu varsinainen asemapuisto ja yksityinen asuinpiha. 1920-luvulla valmistuneen asemarakennuksen ja sen talousrakennuksen lisäksi kokonaisuuteen kuuluu Turun radan rakentamisen aikana (1900–1903) valmistuneet yksinkertainen vahtitupa, maakellari, talousrakennus ja sauna-pesularakennus. Asema-alueen rakennusten piirustukset on allekirjoittanut Rautatiehallituksen pääarkkitehti Bruno F. Granholm. Suunnittelualueen lounais- ja kaakkoisosissa on vanhaan asema-aluekokonaisuuteen kuuluneet erilliset pihapiirit 1900-luvun alussa valmistuneine asuin- ja ulkorakennuksineen (Angervotie 7, Tunnelitie 3). Rakennukset ovat harvoja jäljellä olevia Haagan taajaväkisen yhdyskunnan ja Huopalahden kunnan aikaisia rakennuksia Huopalahdessa.

Osa asemapihan rakennuksista on yksilöity valtakunnallisesti merkittävistä rautatiealueista tehdyssä rautatiesopimuksessa. Kun rakennusten omistussuhde on nyt muuttunut, tulee rautatiesopimuksen suojelutavoitteet siirtää asemakaavaan. Kaavassa tulee myös suojella Haagan rakennusinventoinnissa (Haagan rakennukset ja arvotus, KSV, 1998) arvokkaiksi määritellyt kohteet.

Suunnittelutyön yhteydessä tutkitaan mahdollisuutta sijoittaa alueelle täydentävää asuntorakentamista. Kaupunginmuseo pitää tärkeänä, että asema-aluetta kehitetään Museoviraston julkaiseman asema-alueiden hoito-ohjeen mukaisesti. Olemassa olevien rakennusten hoidolle ja uusien rakennusten sijoittamiselle on annettu Museoviraston oppaassa seuraavat ohjeet:

”Uudet rakennukset sijoitetaan ensisijaisesti purettujen rakennusten paikalle. Niiden tulee olla yksinkertaisia ja tarkoituksenmukaisia sekä sopia mittasuhteiltaan, materiaaleiltaan ja värimaailmaltaan alueen muihin rakennuksiin. Rakennukset tulee ensisijaisesti sijoittaa radan

suuntaisesti ja alueen raitin varrelle perinteisen tavan mukaisesti. Talousrakennukset, maakellarit ja kaivot ovat tärkeä osa vanhaa miljöötä, joten ne kannattaa kunnostaa ja säilyttää (...) nykyaikaiset rakennelmat kuten grillikatokset ja pergolat kannattaa suunnitella hyvin ja liittää pihaan istutuksin.” (Aseman puistot ja pihat. Asema-alueiden hoito-ohje. Museovirasto, 2005, s. 21.)

Huopalahdessa maltillinen täydennysrakentaminen on mahdollista asema-alueelta purettujen rakennusten paikalle. Uudisrakentamisen volyyymi ja massoittelu tulee kuitenkin punnita perusteellisesti jo kaavoituksen yhteydessä. Täydennysrakentamisen suunnittelussa on syytä hyödyntää Senaatti-kiinteistöjen teettämää Huopalahden asema-alueen alueselvitystä (Arkkitehdit Mustonen Oy, 2011).

Kaupunginmuseo lausuu kaavaluonnoksesta ja -ehdotuksesta niiden valmistuttua ja osallistuu mielellään täydennysrakentamisesta käytävään keskusteluun kaavoituksen kuluessa.

Lisätiedot

Aura Kivilaakso, tutkija, puhelin: 09 310 22017
aura.kivilaakso(a)hel.fi

12.12.2016

Kj/3

§ 1122

Yleiset ennakkoäänestyspaikat Helsingissä vuoden 2017 kuntavaaleissa

HEL 2016-012901 T 00 00 01

Päätös

Kaupunginhallitus päätti hyväksyä Posti Oy:n sopimustarjouksen ja määrätä sopimustarjouksessa esitettyjen kahdentoista Posti Oy:n ennakkoäänestyspaikan (liite 1) Helsingin kaupungin yleisiksi ennakkoäänestyspaikoiksi kuntavaaleissa 2017 liitteessä yksilöityinä aikoina.

Kaupunginhallitus päätti lisäksi määrätä Arabianrannan, Etelä-Haagan, Jakomäen, Kontulan, Laajasalon, Lauttasaaren, Oulunkylän, Paloheinän, Pitäjänmäen, Pohjois-Haagan, Suutarilan, Tapulikaupungin, Töölön, Vallilan ja Viikin kirjastojen, kulttuurikeskus Stoassa sijaitsevan Itäkeskuksen kirjaston, kulttuurikeskus Vuotalossa sijaitsevan Vuosaaren kirjaston, Maunula-talossa sijaitsevan Maunulan kirjaston, Meri-Rastilan nuorisotalon Merirastin, Myllypuron mediakirjaston, Pasilan pääkirjaston, Pihlajamäen nuorisotalon ja Helsingin kaupungintalon Helsingin kaupungin yleisiksi ennakkoäänestyspaikoiksi liitteessä yksilöityinä aikoina.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Veera Reuna, keskusvaalilautakunnan sihteeri, puhelin: 310 64572
veera.reuna(a)hel.fi
Timo Lindén, vs. apulaiskaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Ennakkoäänestyspaikat postit kuntavaalit 2017.pdf
- 2 Ennakkoäänestyspaikat kaupungin omat kuntavaalit 2017.pdf
- 3 Salassa pidettävä (JulkL 24 § 1 mom 20 k.)
- 4 Salassa pidettävä (JulkL 24 § 1 mom 20 k.)
- 5 Postin_yleiset sopimusehdot_2016.pdf

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Vaalilain 9 § 1 momentin mukaan kunnanhallitus päättää yleisten ennakkoäänestyspaikkojen lukumäärästä ja sijainnista sekä määrää niiden aukioloajoista vaalilain 48 § 1 momentin mukaisesti.

Kunnat voivat täyttää lakisääteisen velvollisuutensa harkintansa mukaan joko omin järjestelyin tai ostamalla tarvittavat palvelut. Vaalilain 188 §:n mukaan oikeusministeriö suorittaa kunnalle kertakorvauksena ministeriön kulloinkin vahvistaman euromäärän jokaiselta vaaleissa äänioikeutetulta kunnan asukkaalta, lukuun ottamatta kuntavaaleja. Näin ollen vuoden 2017 kuntavaaleista ei makseta korvausta.

Kaupungin yleisistä ennakkoäänestyspaikoista on päätettävä niin hyvissä ajoin, että ne voidaan ilmoittaa ja vahvistaa oikeusministeriön ohjeen mukaisesti viimeistään 13.1.2017. Ennakkoäänestyspaikkojen tiedot merkitään Väestörekisterikeskuksen äänestyspaikkarekisteriin, jona toimii vaalitietojärjestelmän pohja- ja paikkatietojärjestelmä. Määräaika johtuu siitä, että äänioikeutetuille postitettavaan ilmoituskorttiin liitetään luettelo äänioikeutetun omassa vaalipiirissä olevista yleisistä ennakkoäänestyspaikoista.

Posti Oy on toimittanut Helsingin kaupungille tarjouksen (liitteet 3, 4 ja 5) yleisten ennakkoäänestyspaikkojen järjestämisestä vuoden 2017 kuntavaaleissa. Posti Oy tarjoaa sopimuksessa Helsingin kaupungille kahdentoista paikan käyttämistä ennakkoäänestyspaikoihin (Posti Oy:n ennakkoäänestyspaikkoja oli vuoden 2015 eduskuntavaaleissa ja vuoden 2014 europarlamenttivaaleissa kuusitoista). Posti Oy:n edustajien kanssa käytyjen tarkentavien neuvottelujen ja ehdotetuissa paikoissa tehtyjen tarkastusten perusteella pidetään tarjottuja toimipaikkoja ja ennakkoäänestyspaikkoja soveltuvina ennakkoäänestyspaikoihin. Kyseiset Posti Oy:n tarjoamat yleiset ennakkoäänestyspaikat on lueteltu osoitteeseen ja aukioloaikoineen liitteessä 1.

Todettakoon, että Helsingillä oli kaupungin omia yleisiä ennakkoäänestyspaikkoja eduskuntavaaleissa 2011 viisitoista, presidentinvaalissa 2012 kuusitoista, kunnallisvaaleissa 2012, europarlamenttivaaleissa 2014 ja eduskuntavaaleissa 2015 yhdeksäntoista. Esitetään, että kuntavaaleissa 2017 perustetaan 23 kaupungin omaa yleistä ennakkoäänestyspaikkaa.

Esitetään perustettavaksi uudet kaupungin omat yleiset ennakkoäänestyspaikat Kontulan, Lauttasaaren ja Töölön kirjastoihin, kulttuurikeskus Vuotalossa sijaitsevaan Vuosaaren kirjastoon sekä Meri-Rastilan nuorisotaloon Merirastiin.

Tällöin kaupungin omiksi ennakkoäänestyspaikoiksi määrättäisiin Arabianrannan, Etelä-Haagan, Jakomäen, Kontulan, Laajasalon, Lauttasaaren, Oulunkylän, Paloheinän, Pitäjänmäen, Pohjois-Haagan, Suutarilan, Tapulikaupungin, Töölön, Vallilan ja Viikin kirjastot, kulttuurikeskus Stoassa sijaitseva Itäkeskuksen kirjasto, kulttuurikeskus Vuotalossa sijaitseva Vuosaaren kirjasto, Maunula-talossa sijaitseva Maunulan kirjasto, Meri-Rastilan nuorisotalo Merirasti, Myllypuron mediakirjasto, Pasilan pääkirjasto, Pihlajamäen nuorisotalo ja Helsingin kaupungintalo.

Yleisiä ennakkoäänestyspaikkoja tulisi olemaan Helsingissä yhteensä 35, mikäli kaupungin omiksi ennakkoäänestyspaikoiksi määrätään edellä mainitut paikat (liitteen 2 mukaisesti) ja Posti Oy:n tarjoamat ennakkoäänestyspaikat (liitteen 1 mukaisesti).

Kaupungin omat paikat on pyritty sijoittamaan kaupungin omiin tiloihin, jotta voidaan varmistaa mm. äänestyspaikkojen pysyvyys, tietoliikenneyhteyksien toimiminen ja kustannuksien pysyminen kohtuullisina. Edelleen ennakkoäänestyspaikat on pyritty järjestämään paikkoihin, joissa helsinkiläiset äänestäjät liikkuvat. Toimiviksi ennakkoäänestyspaikoiksi ovat osoittautuneet kaupunginkirjastot eri puolilla Helsinkiä. Kirjastoista yleisinä ennakkoäänestyspaikkoina on saatu äänestäjiltä runsaasti myönteistä palautetta. Helsingin ennakkoäänestysverkosto rakentuu erityisesti kaupungin kirjastojen varaan.

Oikeusministeriön ohjeistuksen mukaan ennakkoäänestyspaikan on oltava taloudellisilta ja aatteellisilta kytkennöiltään mahdollisimman puolueeton, jotta mahdollisimman monet äänestäjät sinne mieluusti tulevat. Lisäksi oikeusministeriön ohjeissa painotetaan äänestyspaikan tilan ja sijainnin sopivuutta äänestämiseen myös järjestyksenpidon sekä vaalimainontakiellon noudattamisen näkökulmasta. Vaalilain ja oikeusministeriön ohjeiden mukaan vähimmäisvaatimuksena on, että vaalikampanjointi ja -mainonta eivät saa näkyä tai kuulua ennakkoäänestyspaikkaan tai sen ulko-ovelle.

Äänestystilan on oltava sellainen, että vaalisalaisuus ja -rauha säilyvät. Tilan tulee olla myös riittävän suuri, jotta äänestys voidaan toimittaa sujuvasti ja luotettavasti eli äänestäjän vaalisalaisuus, vaalivapaus ja vaalirauha turvaten. Mikäli ennakkoäänestystila sijoitetaan sellaiseen paikkaan, jossa on myös muuta toimintaa, tulee huolehtia siitä, että se ei mitenkään häiritse äänestystä. On suositeltavaa, että äänestystoimitusta varten varataan oma huone tai vastaava tila, joka selvästi erotetaan omaksi tilakseen äänestystä varten. Ennakkoäänestyspaikassa on oltava tietoliikenneyhteys, jonka on toimittava varmasti ja turvallisesti. Lisäksi tilaan on oltava esteetön kulku, jotta liikuntaesteiset henkilöt voivat käydä siellä äänestämässä. Lisäksi oikeusministeriön ohjeistus ko-

rostaava olevan tärkeää, että ennakoäänestyspaikat ovat mahdollisimman pysyviä, jotta äänestäjien keskuudessa ei synny epätietoisuutta niiden sijainnista.

Posti Oy:n tarjouksessa esitetään neljään kauppakeskukseen rakennettavaa erillistä ennakoäänestyspistettä. Näitä olisivat Kauppakeskus Kaari, Kauppakeskus Malmin Nova, Kauppakeskus Ristikko ja Kauppakeskus Ruoholahti.

Mahdollisuutta järjestää ennakoäänestys Helsingissä sijaitseviin suurimpiin kauppakeskuksiin on selvitetty keskusvaalilautakunnan ja Posti Oy:n toimesta. Tehtyjen selvitysten perusteella kauppakeskukset eivät pysty lupaamaan kuntavaaleihin 2017 tilaa ennakoäänestystä varten oikeusministeriön asettamaan määräaikaan (13.1.2017) mennessä.

Kauppakeskus Itiksen edustajan mukaan vapaita ennakoäänestyspaikoihin soveltuvia tiloja ei löydy kuntavaaleihin 2017. Kauppakeskus Kampin edustaja on ilmoittanut, että aikataulusta johtuen he eivät pysty tarjoamaan tilaa ennakoäänestyspaikoihin. Kauppakeskus Forumin edustajan mukaan tällä hetkellä ei ole tietoa vapaista liiketiloista eikä kauppakeskukseen näin ollen ole mahdollista saada ennakoäänestyspaikaa. Kauppakeskus Columbuksen edustaja ilmoitti, että kauppakeskuksesta ei löydy sopivaa vapaata ennakoäänestyspaikoihin soveltuvaa tilaa.

Todettakoon, että ehdotettavien yleisten ennakoäänestyspaikkojen joukossa on myös muita kauppakeskusten välittömässä läheisyydessä sijaitsevia paikkoja. Posti Oy:n tarjoama Itäkeskuksen posti sijaitsee Tallinnanaukiolla Itäkeskuksen kauppakeskuksen välittömässä läheisyydessä. Kampin ja Forumin läheisyydessä sijaitsee Suomen ehdottomasti vilkkain ennakoäänestyspaikka Pääposti (Posti 10). Keskustan alueella on lisäksi muita yleisiksi ennakoäänestyspaikoiksi vakiintuneita paikkoja, jotka soveltuvat ennakoäänestyspaikoiksi. Tällaisia ovat mm. Helsingin kaupungintalo sekä Kasarmitorin Posti Oy:n toimipiste. Lisäksi kulttuurikeskus Stoassa sijaitseva Itäkeskuksen kirjasto on keskeisellä paikalla Itäkeskuksessa ja kävijämäärältään vilkas.

Ennakoäänestyspaikkoja etsittäessä on harkittu ennakoäänestyspaikkojen järjestämistä myös mm. yliopiston tai joidenkin muiden oppilaitosten tiloissa. Helsingin keskustassa sijaitsee yliopiston suurin kampus. Kaupungin keskusta-alueella on kuitenkin jo useita vakiintuneiksi muodostuneita yleisiä ennakoäänestyspaikkoja. Todetaan, että on tarkoituksenmukaisempaa jakaa resursseja tasaisemmin koko kaupungin alueelle, jotta ennakoäänestyspaikkaverkostosta saadaan riittävän kattava.

Ennakoäänestyspaikkoja valittaessa on painotettu eri äänestäjäryhmien tasapuolista kohtelua. Helsingissä on Helsingin yliopiston lisäksi

useita eri asteiden oppilaitoksia, joissa opiskelee äänioikeutettuja henkilöitä. Yliopiston kampukset ja suurimmat oppilaitokset sijaitsevat kuitenkin Helsingissä muun asutuksen ja toiminnan keskellä/läheisyydessä toisin kuin monissa muissa kaupungeissa, joissa yliopiston kampus muodostaa oman kaupunginosansa (esimerkiksi Espoossa Otaniemen kampus ja Oulussa Oulun yliopiston kampus). Ei ole pidetty tarpeellisenä eikä kaikkien äänestäjäryhmien tasapuolisen kohtelun mukaisena sijoittaa ennakoäänestyspaikkaa tietyn oppilaitoksen tiloihin, vaan ennakoäänestyspaikat pyritään sijoittamaan paikkoihin, joihin mahdollisimman monet ja kaikenikäiset äänestäjät ovat valmiita tulemaan. Ennakoäänestyspaikan sijoittaminen tietyn oppilaitoksen tiloihin palvelee lähinnä kyseisen oppilaitoksen äänioikeutettuja opiskelijoita ja henkilökuntaa. On osoittautunut, etteivät oppilaitoksen ulkopuoliset äänestäjät juuri hakeudu äänestämään oppilaitoksiin. Helsingissä on kokeiltu ennakoäänestysten järjestämistä kahden koulun tiloissa. Tämä kokeilu ei onnistunut, koska äänestäjät eivät hakeutuneet äänestämään näihin paikkoihin.

Yleisiä ennakoäänestyspaikkoja valittaessa on erityistä huomiota kiinnitetty tilojen esteettömyyteen. Mahdollisissa paikoissa on suoritettu tarkistuksia ja mittauksia. Lisäksi esitettyihin ennakoäänestyspaikkoihin on suoritettu mahdollisuuksien mukaan korjauksia esteettömyyden varmistamiseksi. Näiden toimien perusteella on päädytty esittämään liitteissä 1 ja 2 mainittuja paikkoja yleisiksi ennakoäänestyspaikoiksi.

Todettakoon, että vaalitoimitsijat yleisiin ennakoäänestyspaikkoihin nimeää keskusvaalilautakunta.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Veera Reuna, keskusvaalilautakunnan sihteeri, puhelin: 310 64572
veera.reuna(a)hel.fi
Timo Lindén, vs. apulaiskaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Ennakoäänestyspaikat postit kuntavaalit 2017.pdf
- 2 Ennakoäänestyspaikat kaupungin omat kuntavaalit 2017.pdf
- 3 Salassa pidettävä (JulKL 24 § 1 mom 20 k.)
- 4 Salassa pidettävä (JulKL 24 § 1 mom 20 k.)
- 5 Postin_yleiset sopimusehdot_2016.pdf

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

12.12.2016

Kj/3

Tiedoksi

Keskusvaalilautakunta

Päätöshistoria

Keskusvaalilautakunta 29.11.2016 § 20

HEL 2016-012901 T 00 00 01

viite HEL 2014-011326

Esitys

Keskusvaalilautakunta esitti kaupunginhallitukselle Posti Oy:n sopimustarjouksen hyväksymistä ja sopimustarjouksessa esitettyjen kahden-toista Posti Oy:n ennakkoäänestyspaikan (esityslistan tämän asian liite 1) määräämistä Helsingin kaupungin yleisiksi ennakkoäänestyspaikoiksi kuntavaaleissa 2017 liitteessä yksilöityinä aikoina.

Keskusvaalilautakunta esitti kaupunginhallitukselle lisäksi Arabianrannan, Etelä-Haagan, Jakomäen, Kontulan, Laajasalon, Lauttasaaren, Oulunkylän, Paloheinän, Pitäjänmäen, Pohjois-Haagan, Suutarilan, Tapiolikaupungin, Töölön, Vallilan ja Viikin kirjastojen, kulttuurikeskus Stoassa sijaitsevan Itäkeskuksen kirjaston, kulttuurikeskus Vuotalossa sijaitsevan Vuosaaren kirjaston, Maunula-talossa sijaitsevan Maunulan kirjaston, Meri-Rastilan nuorisotalon Merirastin, Myllypuron mediakirjaston, Pasilan pääkirjaston, Pihlajamäen nuorisotalon ja Helsingin kaupungintalon määräämistä Helsingin kaupungin yleisiksi ennakkoäänestyspaikoiksi esityslistan tämän asian liitteessä yksilöityinä aikoina.

Esittelijä

keskusvaalilautakunnan sihteeri
Veera Reuna

Lisätiedot

Veera Reuna, keskusvaalilautakunnan sihteeri, puhelin: 310 64572
veera.reuna(a)hel.fi
Timo Lindén, vs. apulaiskaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

12.12.2016

Kj/4

§ 1123

Vaalipäivän äänestyspaikat Helsingissä vuoden 2017 kuntavaaleissa

HEL 2016-012902 T 00 00 01

Päätös

Kaupunginhallitus päätti määrätä vuoden 2017 kuntavaalien vaalipäivän äänestyspaikat liitteen 1 mukaisesti.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Veera Reuna, keskusvaalilautakunnan sihteeri, puhelin: 310 64572
veera.reuna(a)hel.fi
Timo Lindén, vs. apulaiskaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Liitteet

1 Äänestyspaikat kuntavaalit 2017.pdf

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaupunginvaltuusto päätti 30.3.2016 Helsingin äänestysaluejaosta vaalilain 8 § 1 momentin mukaan siten, että Helsinki jaettiin 167 äänestysalueeseen. Kuntavaaleissa äänestysalueita on 166 kappaletta, sillä ulkosuomalaisen äänestysalue 90B ei ole käytössä.

Vaalilain 9 § 3 momentin mukaan jokaisella äänestysalueella on kunnanhallituksen päätöksellä määrätty vaalipäivän äänestyspaikka. Varsinaisena vaalipäivänä äänioikeutettu voi äänestää ainoastaan siinä äänestyspaikassa, joka on hänelle äänestysalueen perusteella äänioikeusrekisterissä osoitettu.

Useimmat ehdotettavat vaalihuoneistot sijaitsevat kaupungin tiloissa. Näin pyritään turvaamaan tilojen pysyvyys. Liitteestä 1 ilmenevät ehdotettavat äänestyspaikat kaikille vuoden 2017 kuntavaalien 166 äänestysalueelle.

Äänestys huoneistoja valittaessa on erityistä huomioita kiinnitetty tilojen esteettömyyteen. Vuoden 2015 eduskuntavaalien jälkeen on pyritty kaikki mahdolliset äänestyspaikat kartoittamaan erityisellä huolella ja tarkastamaan esteettömyyden näkökulmasta. Useita äänestyspaikkoja ehdotetaan vaihdettavaksi, jotta äänestäjille voidaan taata mahdollisimman esteetön kulku vaali huoneistoihin. Äänestyspaikoissa mahdollisesti esiintyneitä puutteita on pyritty korjaamaan yhteistyössä mm. kiinteistöviraston, Staran, Palmian, äänestyspaikkana toimivien tilojen edustajien ja esteettömyysasiamiehen kanssa.

Äänestyspaikat on pyritty sijoittamaan äänestysalueella mahdollisimman keskeisiin, esteettömiin ja helposti saavutettaviin tiloihin. Valtaosa äänestyspaikoista esitetään sijoitettavaksi samoihin tiloihin kuin aikaisemmissa vaaleissa, jotta äänestäjien on mahdollisimman helppo löytää äänestyspaikka. Joillakin äänestysalueilla esitetään äänestyspaikkaan muutosta mm. korjauksien ja remonttien sekä esteettömyysnäkökulmien takia.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Veera Reuna, keskusvaalilautakunnan sihteeri, puhelin: 310 64572
veera.reuna(a)hel.fi
Timo Lindén, vs. apulaiskaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Liitteet

1 Äänestyspaikat kuntavaalit 2017.pdf

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Tiedoksi

Keskusvaalilautakunta

12.12.2016

Kj/5

§ 1124

Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

Päätös

Kaupunginhallitus päätti, ettei se ota seuraavien viranomaisten viikolla 49 tekemiä päätöksiä käsiteltäväkseen:

Khn puheenjohtaja 7.12.2016

jaostot

- konserni
- johtamisen
- tietotekniikka

8.12.2016

tarkastuslautakunta yleishallinnon osalta

johtokunnat

- Taloushallintopalvelu

keskusvaalilautakunta yleishallinnon osalta

apulaiskaupunginjohtajat

- rakennus- ja ympäristötointa johtava
- sivistystointa johtava
- kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötointa johtava
- sosiaali- ja terveystointa johtava

kaupunginkanslia

- kansliapäällikkö
- elinkeinojohtaja
- hallintojohtaja
- henkilöstöjohtaja
- kaupunginlakimies
- rahoitusjohtaja
- tietotekniikka- ja viestintäjohtaja
- tietotekniikkapäällikkö
- viestintäpäällikkö

Taloushallintopalvelu -liikelaitos

- toimitusjohtaja

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

12.12.2016

Kj/5

---

henkilöstökassatoimikunta

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Anja Vallittu, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36046
anja.vallittu(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Anja Vallittu, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36046
anja.vallittu(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

12.12.2016

Kj/6

§ 1125

Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

Päätös

Kaupunginhallitus päätti, ettei se ota seuraavien viranomaisten viikolla 49 tekemiä päätöksiä käsiteltäväkseen:

kaupunginjohtaja
- johtajiston asiat
- muut asiat

Esittelijä

vs. kaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Anja Vallittu, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36046
anja.vallittu(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

vs. kaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Anja Vallittu, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36046
anja.vallittu(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

§ 1126

Lausunnon antaminen valitukseen Kruunusillat-hankkeen hanke-suunnitelman hyväksymistä koskevasta kaupunginvaltuuston päätöksestä 31.8.2016 § 210

HEL 2016-011288 T 03 01 01

Päätös

Kaupunginhallitus päätti antaa Helsingin hallinto-oikeudelle seuraavan lausunnon kaupunginvaltuuston 31.8.2016 § 210 tekemän päätöksen johdosta tehtyyn valitukseen:

Helsingin kaupunki pyytää kohteliaimmin, että Helsingin hallinto-oikeus käsittelee Kruunusillat –hankkeen toteuttamista koskevan valitusasian kiireellisenä. Kaupunki pitää Kruunusillat –hankkeen toteuttamista yhteiskunnallisesti merkittävänä asiana.

Helsingin kaupunginvaltuusto päätti 31.8.2016 (§ 210) kaupunginhallituksen ehdotuksen mukaisesti hyväksyä Kruunusillat –hankkeen toteuttamisen Helsingin keskusta ja Laajasalon väliseksi raitiotieyhteydeksi kaupunkisuunnittelulautakunnan 3.5.2016, liikennelaitos –liikelaikoksen johto-kunnan 12.5.2016 ja yleisten töiden lautakunnan 17.5.2016 esitysten mukaisesti siten, että hankkeen kokonaiskustannukset ovat enintään 259,2 milj. euroa (alv 0 %, MAKU 110,6 (2010=100), huhtikuu 2015).

Brändö Seglare r.f., Kulosaarelaiset – Brändöborna r.y. ja Marjaniemi-Seura r.y. ovat 3.10.2016 valittaneet Kruunusillat –hankkeen hanke-suunnitelman hyväksymisestä Helsingin hallinto-oikeudelle.

Hallinto-oikeus on pyytänyt kaupunginhallitusta hankkimaan valituksen johdosta kaupunginvaltuuston lausunnon.

Valituksessa esitetyt vaatimukset ja niiden keskeiset perusteet

Valituksessa on vaadittu kaupunginvaltuuston päätöksen 31.8.2016 § 210 kumoamista lainvastaisena ja palauttamista kunnan viranomaisen uudelleen valmisteltavaksi ja käsiteltäväksi.

Valittajat ovat valituksensa perusteina todenneet muun muassa, että vaihtoehtoisten liikenneyhteyksien (lauttavaihtoehto ja metroverkon laajentaminen Kruunuvuoreen sekä Raide-Jokerin laajentaminen Laaja-saloon ja Kruunuvuoreen) selvittäminen on laiminlyöty eikä päätöksentekijöillä siten ole ollut aitoja, tosiasiallisia vaihtoehtoja eikä toisaalta riittäviä taustatietoja eri vaihtoehtojen punnitsemiseen. Selvittelyssä ei ole otettu realistisesti huomioon sitä, kuinka suuri osa Kruunuvuoren

asukkaista suuntaa joukkoliikennematkansa nimenomaan Helsingin keskustan alueelle, jonne ei kuitenkaan voi enää syntyä erityisen merkittävässä määrin uusia työpaikkoja. Helsingiläisten uudet työpaikka-keskittymät ovat Kalasataman, Pasilan ja Vantaan Aviapoliksen alueella.

Hankkeen kokonaiskustannusarvio on harhaanjohtava, kun enimmäiskustannuslaskelmaan ei sisälly investointeja raitiotieverkkoon, raitiovaunukalustoon eikä varikkokustannuksia. Arvio kaluston kokonaisinvestoinnin määrästä on myös harhaanjohtava. Enimmäiskustannusarvio on laskettu halvimman vaihtoehdon perusteella (Hakaniemen linjaus).

Päätös on hyvän hallinnon ja päätöksenteon läpinäkyvyyden vastainen, kun eri vaihtoehtojen objektiivinen punninta hankkeen alkuvaiheessa tehtynä puuttuu. Valittu hanke on hyöty-kustannussuhteeltaan niin heikko, ettei sitä voida pitää oikeasuhteisena tavoiteltuun päämäärään (eli toimiva, sujuva joukkoliikenneyhteys) nähden. Siten se on suhteellisuusperiaatteen vastainen. Hallintolaki edellyttää, että kaupungin olisi tullut valita joukkoliikenneyhteyden toteuttamistapa vähimmän haitan periaatetta noudattaen. Olisi tullut valita kokonaistaloudellisesti edullisin vaihtoehto. Hyöty-kustannussuhde on alle yhden.

Koska rinnakkainen valitusprosessi on vireillä aiempaa asemakaava-päätöstä (4.11.2015 § 283 ja 284) koskien valittajat katsovat Kruunusillat-hanketta koskevien jatkopäätösten tekemisen loukkaavan kuntalaisten oikeusturvaa ja oikeutta oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin, kun valitusprosessin alaisesta asiasta tehdään jatkopäätös ennen kuin valitusprosessi on päättynyt.

Valitusoikeus ja määräajan noudattaminen

Kuntalain 92 §:n 1 momentin mukaan kunnallisvalituksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä kunnan jäsen. Muutoksenhakijoiden kotipaikka on Helsinki. Muutoksenhakijoilla on siten asiassa valitusoikeus.

Kuntalain 93 §:n mukaan kunnallisvalitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Kaupunginvaltuuston 31.8.2016 päivätty pöytäkirja § 210 on pidetty yleisesti nähtävillä Helsingin kaupungin kirjaamossa 31.8.2016. Valitus on toimitettu hallinto-oikeudelle 3.10.2016. Valitus on siten tehty määräajassa.

Lausunto valituksen johdosta

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

Helsingin kaupunginhallituksen johtosäännön 8 §:n 2 momentin 5 kohdan mukaan kaupunginhallitus antaa selityksen kaupunginvaltuuston päätöstä koskevan valituksen johdosta, jos kaupunginhallitus katsoo voivansa yhtyä kaupunginvaltuuston päätöksen lopputulokseen.

Lausunto on laadittu yhteistyössä kaupunkisuunnitteluviraston ja rakennusviraston kanssa.

Valituksen hylkääminen ja tutkimatta jättäminen

Kaupunginhallitus pyytää jäljempänä esitettävien perusteiden, kaupunginvaltuuston päätöksestä 31.8.2016 § 210 ilmenevien perusteiden sekä muiden valmisteluasiakirjoista ilmenevien seikkojen perusteella valituksen hylkäämistä. Kaupunginvaltuuston päätös ei ole syntynyt kuntalain 90 §:n tarkoittamalla tavalla virheellisessä järjestyksessä, viranomaisen ei ole ylittänyt toimivaltaansa eikä päätös muutenkaan ole lainvastainen.

Kaupunginhallitus pyytää valituksen tutkimatta jättämistä siltä osin kuin se kohdistuu valtuuston päätöksen 31.8.2016 § 210 tarkoituksenmukaisuuteen.

Perusteet

Vaihtoehtoisten liikenneyhteysmallien selvittäminen

Valittajien mukaan vaihtoehtoisten liikenneyhteysmallien (lauttavaihtoehto, metroverkon ja Raide-Jokerin laajentaminen Kruunuvuoreen) selvittäminen on laiminlyöty.

Vaihtoehtoisia liikennemalleja kaupunki on tarkastellut mm. seuraavissa selvityksissä:

- Laajasalon joukkoliikenneyhteydestä on laadittu vuodesta 1999 alkaen useita suunnitelma- ja järjestelmätarkasteluja sekä yleiskaavaa (2002) valmisteltaessa että sen jälkeen.
- Laajasalon raidevaihtoehtojen järjestelmätarkastelu 2008, Helsingin kaupunkisuunnitteluviraston julkaisuja 2008:10, HKL:n julkaisusarja D:5/2008
- Kruunuvuorenrannan osayleiskaavoituksen suunnitteluohjelma, Kaupunkisuunnitteluvirasto 2.6.2005
- Helsingin seudun liikennejärjestelmäsuunnitelma HLJ 2011, HSL 2011
- Selvitys lauttaan perustuvasta Laajasalon joukkoliikenneyhteydestä, 19.6.2012 Destia Oy

- Helsingin kantakaupungin autoliikenteen kehittyminen, Kaupunkisuunnittelulautakunta 12.3.2013
- Liikenteen pitkän aikajänteen kehittämismahdollisuuksia - Osa B. Laaja-salo-Herttoniemi -alueen tarkastelut, Strafica Oy, 31.12.2013
- Laajasalon raideliikenteen vaihtoehdot, ympäristövaikutusten arviointiohjelma 2010 ja ympäristövaikutusten arviointiselostus, Kaupunkisuunnitteluvirasto 2014
- Helsingin liikkumisen kehittämisohjelma, Kaupunginhallitus 12.1.2015 § 50
- Kruunusiltojen liikennesuunnitelma, Kaupunginvaltuusto 4.11.2015 § 283
- Kruunuvuoren joukkoliikenneyhteyden asemakaava, Kaupunginvaltuusto 4.11.2015 § 284
- Raide-Jokerin ja Laajasalon raitiotieyhteyden kaupunkitaloudellinen arviointi, Kaupunkisuunnitteluvirasto, Kaupunkitutkimus TA Oy, Strafica Oy, Kaupunkisuunnitteluviraston julkaisuja 11/2015
- Vartiosaaren osayleiskaavapäätöksen liikennejärjestelmäliite, Kaupunginvaltuusto 26.10.2016 § 273
- Helsingin uusi yleiskaava, kaupunginvaltuusto 26.10.2016 § 272: raideliikenteen verkkoselvitys uuden yleiskaavan taustaselvitykseksi.

Valtioneuvosto on valtakunnallisissa alueidenkäyttötavoitteissa (VNp Valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista, 13.112008, s. 13 ja 15) päättänyt, että Helsingin seudulla edistetään joukkoliikenteeseen, erityisesti raideliikenteeseen tukeutuvaa ja eheytyvää yhdyskuntarakennetta. Helsingin seudun erityistavoitteissa seudun liikennejärjestelmää tulee kehittää koko seudun kattavan liikennejärjestelmäsuunnitelman avulla siten, että se hillitsee ilmastonmuutosta sekä tukee yhdyskuntarakenteen eheyttämistä ja riittävän asuntotuotannon järjestämistä. Alueidenkäytön suunnittelussa tulee varautua raideliikenteen laajentamiseen yhdyskuntarakentamisen ja asuntotuotannon niin edellyttäessä. Yhdyskuntarakenteen kehittämisessä tavoitteena on liikennetarpeen vähentäminen ja joukkoliikenteen edellytysten edistämisen. Liikennejärjestelmiä suunnitellaan ja kehitetään kokonaisuuksina, jotka käsittävät eri liikennemuodot ja palvelevat asutusta ja elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä. Liikennejärjestelmä ja alueidenkäyttö sovitetaan yhteen siten, että parannetaan ympäristöä vähän kuormittavien liikennemuotojen käyttöedellytyksiä.

Helsingin kaupunkisuunnittelulautakunta linjasi Kruunuvuorenrannan osayleiskaavoituksen suunnitteluohjelmassa 2.6.2005: ”Alueen liikenteen perustana on suora raidejoukkoliikenneyhteys Helsingin niemelle siten, että se palvelee myös muuta Laajasaloa. Yhteyden vaihtoehtoina selvitetään sekä silta- että tunneliratkaisua”.

Kaupunkisuunnittelulautakunta päätti 17.6.2008 esittää kaupunginhallitukselle, että Laajasalon ensimmäisen vaiheen raideyhteydeksi valittaisiin raitiotie siltayhteyksin Laajasalosta Korkeasaaren, Sompasaaren ja Kruununhaan kautta keskustaan. Esitys pohjautui Laajasalon raidevaihtoehtojen järjestelmätarkasteluun vuodelta 2008.

Kaupunginvaltuusto päätti 12.11.2008 hyväksyä Laajasalon joukkoliikenteen raideratkaisun jatkovalmistelun pohjaksi raitiotie- ja siltavaihtoehdon välillä Laajasalo – Korkeasaari – Sompasaari – Kruununhaka.

Laajasalon joukkoliikenteen vaihtoehtoja, joita on suunniteltu yleissuunnitelmatarkkuudella, on tarkasteltu Laajasalon raideliikenteen vaihtoehtoista tehdyssä YVA-lain (Laki ympäristövaikutusten arviointimenetelmästä, 468/1994) mukaisessa ympäristövaikutusten arvioinnissa. Hankkeessa tarkasteltiin vuoden 2035 tilanteessa seuraavia vaihtoehtoja: VE0 Liityntäbussit Herttoniemen metroasemalle, VE1 Raitiotie- ja kevytliikenneyhteys silloilla, VE2 Raitiotie- ja kevytliikenteen betonitunneli ja siltayhteys, VE3 Metro kallio- ja betonitunneli sekä silta, VE4 Metro kallio- ja betonitunneli, VE5 Metro kalliotunneli, VE6 Vesiliikenne, VE7 Köysirata ja VE8 Ajoneuvo-, raitiotie- ja kevytliikenneyhteys silloilla (Laajasalon raideliikenteen vaihtoehdot, Ympäristövaikutusten arviointiselostus, Kaupunkisuunnitteluvirasto 2014).

Laajasalosta Herttoniemen metroasemalle kulkevalla tehostetulla liityntä-bussiliikenteellä (VE0) tarjottaisiin sama palvelutaso Laajasalon alueella kuin raitotievaihtoehtoehdossa. Bussiliikenteen vuorovälit sovitettaisiin metrolinjojen kanssa yhteneviksi. Mahdollisia investointitarpeita tässä vaihtoehtoehdossa olisivat kuitenkin: Linnanrakentajantien tunneli, Herttoniemen liittymäjärjestelyiden parantaminen Itäväylän kohdalla, bussikaistojen toteuttaminen Laajasalontielle välillä Koirasaarentie Abraham Wetterin tie ja Herttoniemen bussiterminaalin kehittäminen.

YVA:n arviointiselostuksessa on todettu, että vaihtoehdot ovat keskenään hyvin erilaisia ja ne ovat myös kustannustasoltaan eri suuruusluokkaa. Teknisesti vaativien hankkeiden kustannukset voidaan arvioida keskinäistä vertailua ja hankepäätöksiä varten riittävän luotettavasti suunnittelun edettyä tarkemmalle tasolle. Eri vaihtoehtojen taloudellisen vertailun kannalta merkittävä, Helsingin kaupunginvaltuuston jatko-suunnittelun pohjaksi hyväksymä raitoliikenteen, kävelyn ja pyöräilyn siltoihin perustuva yhteys sisältää erikoisrakenteita, joiden toteuttami-

nen poikkeaa huomattavasti tavanomaisesta, ennakoitavissa olevasta rakentamisesta.

Laajasalon raitiotieyhteyden kaupunkitaloudellisista vaikutuksista on laadittu selvitys (Raide-Jokerin ja Laajasalon raitiotieyhteyden kaupunkitaloudellisten vaikutusten arviointi, Kaupunkisuunnitteluvirasto, Kaupunkitutkimus TA Oy ja Strafica Oy, Kaupunkisuunnitteluvirasto 11/2015, s. 66), jossa tutkiaan tarkemmin Raide-Jokerin ja Laajasalon raitiotien kaupunkitaloudellisia vaikutuksia ratojen vaikutusalueella Helsingissä vuoteen 2050 mennessä. Selvitys on ollut päätöksentekijöiden käytössä jo Kruunuvuoren joukkoliikenneyhteyden asemakaavasta päätettäessä 4.11.2015. Arviointi kattaa kiinteistö- ja kaavataloudellisen hyötyanalyysin, arvion vaikutuksista toimitilojen kysyntään, hankkeen rakentamisen ja käytön aikaiset työllisyysvaikutukset, vaikutukset joukkoliikenteen operointiin, raiteiden kunnossapitoon, matkojen palvelutasoon ja kysyntään, alueiden saavutettavuuteen sekä laskelman vaikutuksista kaupungin verotuloihin. Kaupunkitaloudellinen selvitys valmistui syksyllä 2014 ja sitä täydennettiin syksyllä 2015.

Helsingin seudun liikennejärjestelmäsuunnitelma HLJ 2015 on valmisteltu tiiviissä yhteistyössä seudun maankäyttösuunnitelman ja siihen sisältyvän asuntostrategian kanssa. Suunnitelmissa rakentamista ja liikennettä tarkastellaan 14 kunnan muodostamana kokonaisuutena. Helsingin seutua kehitetään yhtenäisenä metropolialueena, jossa on eheä ja ekotehokas yhdyskuntarakenne. HLJ 2015:ssa on esitetty Laajasaloon ulottuva raitio-tieyhteys vuosina 2026 - 2040 toteutettavana rai-deinvestointina, joka saattaa toteutua aiemmin osana Helsingin kaupungin investointiohjelmaa. (HLJ 2015, HSL 2015, s 47 ja 74-75)

Helsingin kaupungin vuosien 2017 - 2026 investointiohjelmassa ja Helsingin kaupungin liikennelaitos -liikelaituksen (HKL) investointiohjelmassa on varauduttu Raide-Jokerin ja Kruunusillat -hankkeen tavoiteaikataulujen mukaiseen toteutukseen. Hankkeen tavoiteaikataulun mukaan rakentaminen käynnistetään vuonna 2018 ja raitiotien liikennöinti voisi alkaa vuoden 2026 alussa. Rakennusviraston investointiohjelmassa Kruunusillat-hankkeen kevyen liikenteen järjestelyjen toteuttamiseen on varauduttu hankesuunnitelman mukaisesti. (Helsingin kaupungin talousarvio 2017, Kaupunginjohtajan talousarvioehdotus, Tiivistelmä s. 27-29)

Vartiosaaren osayleiskaavan liikennejärjestelmäraportin mukaan Vartio-saarta suunnitellaan 5000 - 7000 asukkaan asuinalueeksi. Uusi tiiviisti rakennettu moderni asuinalue sijoittuu saaren keskiosiin sen halki kulkevan kokoojakadun ja raitiotien varrelle. Vartiosaaren hyväksytyjen liikennejärjestelmän suunnitteluperiaatteiden mukaan Vartiosaaren joukkoliikenne suunnitellaan siten, että raitiotieyhteys Helsingin keskus-

tasta Kruunuvuorenrannan kautta voi jatkua Vartiosaaren. Liikennejärjestelmäraportissa todetun mukaisesti Laajasalon ja Herttoniemen alueelle laaditaan koko-naisvaltainen liikennesuunnitelma Laajasalontien bulevardin alueen sekä Vartiosaaren asemakaavoituksen yhteydessä. Osayleiskaavaan on liitetty määräys, jonka mukaan rakentamista alueella ei saa aloittaa ennen kuin raitiovaunuyhteydestä saareen on tehty sitova päätös. Vartiosaaren rakentaminen lisää autoliikennettä ja sen vaikutukset näkyvät Laajasalossa ja Herttoniemessä, joissa ruuhkautuminen lisääntyy.

Helsingin uuden yleiskaavan valmistelun yhteydessä on selvitetty karkealla tasolla Raide-Jokerin jatkamista Roihupellosta Herttoniemeen ja edelleen Laajasaloon. Yleiskaavaehdotuksen kartassa ratavaraus on merkitty raitiotie- tai muun joukkoliikenteen runkoyhteytenä. Laajasalon-tiellä ratalinjaus liittyisi Kruunuvuorenranta-Yliskylä raitiorataan. Uudessa yleiskaavassa on esitetty raitiotielle jatko Vartiosaaresta Ramsinniemen kautta Vuosaareen (ns. saaristoratikka). Vuosaaressa raitiotie yhdistyy poikittaiseen ns. Raidejokeri2-yhteyteen. Yleiskaavassa varautaan myös Roihupellon uuteen metroasemaan alueen kehittyessä.

Metroverkon jatkamista Herttoniemestä Kruunuvuoreen on selvitetty Laajasalon raidevaihtoehtojen järjestelmätarkastelussa (Kaupunkisuunnitteluvirasto 2008). Yleiskaava 2002:ssa edellytetään varautumista metro-verkon laajentamiseen Laajasaloon, minkä taustalla oli varautuminen Santahaminan ja Kruunuvuorenrannan rakentamiseen. Täysimittaista metroa Kampista Laajasaloon kaikkine asemineen ei ole pidetty mahdollisena muun muassa suurten investointien ja kysyntään nähden suuren kapasiteetin vuoksi.

Helsingin kaupungin liikennelaitos -liikelaitos piti vuonna 2007 tarpeellisenä tutkia myös ns. supistettua metroa, jossa olisi vain Kampin, Esplanadin ja Kruunuvuorenrannan asemat. Kaupunkisuunnittelulautakunta päätti 31.5.2007, että suunnittelua jatketaan ensisijaisesti ns. pohjoisen raitiotievaihtoehdon pohjalta ja että selvitetään vielä ns. supistettua metroa. Päätöksen mukaan selvitetään teknisenä ratkaisuna Kruunuvuoren-selällä sekä betonielementtitunneli-vaihtoehtoa että silta-vaihtoehtoa. (Laajasalon raidevaihtoehtojen järjestelmätarkastelu, Kaupunkisuunnitteluvirasto 2008, s. 10)

Yleiskaava 2002 valmistelun yhteydessä esitettiin vaihtoehtoisena linjauksena Kruunuvuorenselän poikki tulevalle itsenäiselle raideyhteydelle mm. itämetron haaroittamista Herttoniemestä Laajasaloon. Tällaiseen ratkaisuun ei kuitenkaan päädytty. Metrovaihtoehdoissa (ns. supistettu metro ja itämetron haaroittaminen Herttoniemestä Laajasaloon) investointi- ja ylläpitokustannukset ovat moninkertaiset verrattuna raitio-

tievaihtoehtoihin. Laajasalon raidevaihtoehtojen järjestelmätarkastelu, Kaupunkisuunnitteluvirasto 2008, s. 32)

Karkealla tasolla on todettu, että suora metrolinja keskustasta Laajasa-
loon ei ole mahdollinen. Sitä ei voida sovittaa yhteen nykyisen metro-
vuorovälin sekaan. Se heikentäisi muun Itä-Helsingin joukkoliikenteen
palvelutasoa. Yhden junaryhmän kääntyessä Herttoniemestä Laajasa-
lon suuntaan Herttoniemen itäpuolen kapasiteetti putoaa kahteen kol-
mannekseen. Yhteys ei toisi myöskään nopeushyötyjä Laajasalon alu-
een matkustajille, vaan matka-ajat olisivat pidempiä kuin raitiovaunuyh-
teydellä. Vaihdollinen metroyhteys taas johtaisi siihen, että matkustajat
vaihtaisivat metroa Herttoniemessä ja nykyinen metrolinjasto hoitaisi
kuljetuksen keskustaan. Metron kapasiteetin lisääminen erityisesti Ku-
losaaren sillalla ja Herttoniemessä ei ole jatkossa mahdollista riittävä-
sä määrin. Nykyverkon kapasiteetti loppuisi 2020-luvulla. Nykyisen
kantakaupunkiin tulevan metro-linjan kapasiteetti on ongelmana mo-
lemmissa tilanteissa. Lisäksi metro-linjan haaroittaminen Herttoniemes-
tä on varsin kallista ja teknisesti erittäin haastava ratkaisu.

Helsingin uuden yleiskaavan selostuksen mukaan yksi merkittävin
muutos liikennejärjestelmälle on laaja, koko kaupungin kattava pikarai-
tiotie-verkko. Yleiskaavan liikennejärjestelmäraportin perustuu Helsingin
liikkumisen kehittämissuunnitelmassa (kaupunginhallitus 12.1.2015 §
50) määriteltyyn kulkumuotojen priorisointiin. Nykyistä liikenneverkkoa
täydentävät mahdolliset uudet rautatie- ja metroyhteydet sekä tieverk-
koa täydentävät tunnelit. Joukkoliikennejärjestelmästä tulee entistä ver-
kostomaisempi ja kattavampi.

Myös lauttaliikenteen tuomista Kauppatorille on selvitetty vuonna 2012
tehdyssä selvityksessä. Ajoittaiset liikenneuhkat sekä vesillä että
maissa todennäköisesti aiheuttaisivat ongelmia aikataulussa pysymi-
sessä. Vesiliikenteen turvallisuusriskit voidaan tällä reitillä arvioida suu-
remmiksi kuin muilla reiteillä. (Selvitys lauttaan perustuvasta Laajasa-
lon joukkoliikenneyhteydestä, Destia Oy)

Kantakaupungin liikenneverkon kuormituksen on selvityksessä (Helsingin
kantakaupungin autoliikenteen kehittyminen, Kaupunkisuunnittelu-
lautakunta 12.3.2103) todettu kasvavan jatkossa merkittävästi muun
muassa kantakaupungin maankäytön tiivistymisestä johtuen (Jätkäsaari,
Hernesaari, Kalasatama, Koivu-saari, Keski-Pasila).

Kaupunki on selvittänyt vaihtoehtoisia joukkoliikennemalleja suhteelli-
suusperiaatetta ja muita hyvä hallinnon vaatimuksia sekä vuorovaikut-
teisuutta noudattaen. Päätöksentekijöille on annettu tosiasiallisia vaih-
toehtoja ja riittävät taustatiedot eri vaihtoehtojen punnitsemiseen ennen
päättöksentekoa.

Työpaikkakeskittymät ja joukkoliikenteen suunta

Valittajat katsovat, että selvittelyssä ei ole otettu realistisesti huomioon sitä, kuinka suuri osa Kruunuvuoren asukkaista suuntaa joukkoliikennematkansa nimenomaan Helsingin keskustan alueelle, jonne ei kuitenkaan voi enää syntyä erityisen merkittävässä määrin uusia työpaikkoja.

Helsingin seudun suurin työpaikka- ja palvelukeskittymä sijaitsee Helsingin niemellä ja sitä ympäröivässä kantakaupungissa, jossa sijaitsee kolmannes työpaikoista. Seudun työpaikoista noin 80 % sijaitsee Kehä II/III -vyöhykkeen sisäpuolella. Sekä kaupallisissa että kunnallisissa palveluissa suuntauksena on ollut keskittyminen yhä suurempiin keskuksiin ja kaupan keskittymiin. (Helsingin seudun liikennejärjestelmäsuunnitelma HLJ 2011 ja HLJ 2015) Nykyisen kantakaupungin työpaikkamäärä ei todennäköisesti enää kasva merkittävästi, vaan uudet työpaikat tulevat pääosin kantakaupungin laajennusalueille (Jätkäsaari, Kalasatama, Hernesaari, Keski-Pasila, Koivusaari). Työmatkaliikkumisen suhteen keskeisessä asemassa ovat metronvarren keskittymät ja keskustat. Työpaikat keskittyvät kantakaupunkiin ja muihin raideyhteyksien solmukohtiin. (Helsingin uuden yleiskaavan selostus, s. 72-73)

Pääkaupunkiseudun yritysalueiden vetovoimaa on arvioitu useissa tutkimuksissa, jotka on mainittu kaupungin teettämässä Raide-Jokeri -selvityksessä. (Raide-Jokerin ja Laajasalon raitiotieyhteyden kaupunkitaloudellisten vaikutusten arviointi, Kaupunkisuunnitteluvirasto, Kaupunkitutkimus TA Oy ja Strafica Oy, Kaupunkisuunnitteluvirasto 11/2015 s 52-54) Sen mukaan Helsingin keskustaa pidetään tulevaisuudessakin Helsingin seudun ylivertaisena toimisto- ja liikekeskittymänä. Keskustan tarjoama volyyymi, monipuolisuus ja hyvä saavutettavuus mahdollistavat ns. urbanisaatiohyötyjä yritystoiminnalle täysin eri mittakaavassa kuin mikään muu alue Suomessa. Pasila nähdään yleisesti voimakkaimmin kasvavana toimistoalueena. Pasilan vahvuutena on sen sijainti raideliikenteen solmukohdassa. Myös Kalasatama-Vallila nähdään kasvavana ja vetovoimaisena yritysalueena. Aviapolis on ollut Helsingin seudun nopeimmin kasvava yritysalue.

Lisäksi Helsingin yleiskaavan valmistelun yhteydessä on selvitetty pääkaupunkiseudun työpaikkakeskittymiä. (Pääkaupunkiseudun työpaikkakeskittymät, klustereitako, Helsingin yleiskaava, liite 4, 2013) Suurimmat työpaikkakeskittymät sijaitsevat Helsingin ydinkeskustassa ja kantakaupungissa. Kantakaupungin lisäksi suuria keskittymiä sijaitsee mm. Meilahdessa, Pitäjänmäellä, Herttoniemessä, Leppävaarassa, Keilaniemessä, Tikkurilassa ja Lentoaseman alueella. Näitä alueita voisi kuvaila Helsingin keskustan ja kantakaupungin kanssa pääkaupunkiseudun pääkeskittymäksi, sillä keskittymät ovat tiiviisti yhdessä. Lähes kaikki

suurimmat työpaikkakeskittymät sijaitsevat kehäteiden tai muiden suurien väylien varrella tai risteyskohdissa.

Laajasalosta alkavista ajoneuvo- ja joukkoliikenteen matkoista ennustetaan 2040-luvulla suuntautuvan ydinkeskustaan 30 %. Matkoista 80 % suuntautuu Kehä I:n sisäpuolelle, ja suurimmille työpaikka-alueille (Herttoniemeen, Pasilaan ja Kalasatamaan) suuntautuu yhteensä 10 % matkoista.

Hankkeessa käytettyjen liikenne-ennusteiden mukaan matkojen suuntautumista Laajasalosta on kuvattu hankearviointiraportissa 15.2.2016. Ennusteiden mukaan suurin osa matkoista suuntautuu kantakaupunkiin.

Valmistelun yhteydessä on laadittu eri linjausvaihtoehtojen kysyntäennuste Helsingin seudun liikenne – kuntayhtymän (HSL) liikennemallin avulla. Kysyntäennusteen pohjana on käytetty HLJ 2015:n mukaista verkkoa ja maanäyttöä vuosina 2025 ja 2040. (Kruunusillat, Raitiotieyhteys Laajasaloon, yleissuunnitelma 2016, s.55-56)

Laajasalon joukkoliikennematkojen suuntautumisuuksia on tarkasteltu myös YVA:ssa. (Laajasalon raideliikenteen vaihtoehdot, Ympäristövaikutusten arviointiselostus, Kaupunkisuunnitteluvirasto 2014, s. 86-89)

Kaupunki on valmisteluvaiheessa selvittänyt työpaikkakeskittymiä ja joukkoliikenteen suuntautumista hyvän hallinnon vaatimuksia sekä vuorovaikutteisuutta noudattaen. Päätöksentekijöille on annettu riittävät taustatiedot eri vaihtoehtojen punnitsemiseen.

Hankkeen linjausvaihtoehdoista, kokonaiskustannusarviosta ja kannattavuudesta

Valittajien mielestä hankkeen kokonaiskustannusarvio on harhaanjohtava, kun enimmäiskustannuslaskelmaan ei sisälly investointeja raitiotie-verkkoon, raitiovaunukalustoon eikä varikkokustannuksia. Arvion kaluston kokonaisinvestoinnin määrästä on myös harhaanjohtava. Lisäksi enimmäiskustannusarvio on laskettu halvimmalla linjausvaihtoehdon perusteella (Hakaniemen linjaus).

Hankkeen linjausvaihtoehdoista, kokonaiskustannusarviosta ja kannattavuudesta

Kruunusillat –hankkeen raitiotien yleissuunnitelma (15.2.2016, s. 55-65) sisältää raitiotien tutkitut linjausvaihtoehdot ja niiden keskinäisen vertailun. Yleissuunnitelman yhteydessä vertailtiin kolmea raitiotien reitinvaihtoehtoa rautatieaseman ja Nihdin välillä: A) Aleksanterinkadun ja Pohjoisrannan kautta, B) Liisankadun kautta ja C) Hakaniemen kautta.

Aleksanterinkadun linjausvaihtoehto vaatisi enemmän muutoksia katutilaan ja joukkoliikenteen linjastoihin, ja sen vaikutukset kevyen liikenteen käytettävyyteen olisivat heikommat kuin Hakaniemen linjauksessa. Se on myös kallein vaihtoehto. Liisankadun linjauksen ongelmana on toimivien liikenteellisten ratkaisujen löytyminen Kruununhaan katutilassa. Liikennejärjestelmään kohdistuvat hyödyt jäisivät vähäisiksi, ja se olisi kalliimpi kuin Hakaniemen linjaus. Hakaniemen linjausta voidaan pitää parhaana vaihtoehtona. Sillä on vähäisimmät toiminnalliset ja kaupunkikuvalliset haittavaikutukset ja toisaalta parhaimmat liikennejärjestelmätasoiset vaikutukset, ja se on edullisin vaihtoehto. Se kevenittää eniten metron kuormitusta Kulosaaren sillalla, ja se on ennusteiden mukaan matkustajamääriltään suurin. Lisäksi se vahvistaa Hakaniemen asemaa vahvana joukko-liikenteen solmukohtana.

Kaupunginvaltuusto päätti Kruunusilltojen Hakaniemen linjauksesta hankesuunnitelman hyväksymisen yhteydessä (31.8.2016). Hanke suunnitelma on laadittu Hakaniemen linjaukseen perustuen. Hanke sisältää kaksi uutta raitiolinjaa: Kolmikulma – Haakoninlahti ja Rautatieasema – Yliskylä. Yhteysväillä Hakaniemestä Kruunuvuorenrantaan toteutetaan myös pyöräliikenteen baanayhteys sekä jalkakäytävät kaikille siltaosuuksille ja Korkeasaaren radan varrelle.

Hankkeen kustannusarviosta

Hankkeen kokonaiskustannusarvion taustana ovat seuraavat lähtökohdat:

Helsingin ennustetaan kasvavan jopa 860 000 asukkaan kaupungiksi vuoteen 2050 mennessä. Kruunusillat -raitiotieyhteyden varrelle Kruunuvuorenrantaan on suunniteltu 11 000 asukkaan merellinen kaupunginosa. Myös Laajasalossa on maankäytön tiivistämismahdollisuuksia noin 10 000 uudelle asukkaalle. Tämän lisäksi Vartiosaaren on suunnitteilla noin 7 000 asukkaan asuinalue.

Kasvu Laajasalossa asettaa haasteita liikennejärjestelmälle ja kaupunki-rakenteelle. Nykyinen liikenneverkko ei turvaa toimivaa liikennettä tulevaisuuden Laajasalossa ja Kruunuvuorenrannassa eikä itäisten kaupunginosien välillä. Kruunusillat -hankkeen tavoitteena on järjestää kasvavalle Laajasalolle sujuva, kilpailukykyinen ja viihtyisä raitiotieyhteys keskustaan ja kytkeä tämä osaksi seudun joukkoliikennejärjestelmää. Kruunusillat on osa raideliikenteen verkostoa ja uusi raideliikenteen runkosuunta. Raitiotieltä on suora vaihto metroon, lähijuniin ja keskustan raitio- ja bussilinjoihin. Yhteys parantaa myös joukkoliikenteen seudullista yhdistävyyttä.

Kustannusraportissa (15.2.2016) on esitetty kustannusarvio kaikista hankkeelle kohdistuvaksi katsotuista investointikustannuksista. Kustan-

nusarvioiden määrätieto perustuu hankkeen yleissuunnitteluvaiheen määrälaskentaan. Hankkeen kustannusarvio on noin 259 miljoonaa euroa. Kustannusten jakautuminen osakokonaisuuksittain on esitetty kustannus-raportissa ja hankesuunnitelmassa. (Kruunusillat – Raitiotieyhteys Laajasaloon, Kustannusraportti, 15.2.2016, Tiivistelmä ja Kruunusillat – Raitiotieyhteys Laajasaloon, Hankesuunnitelma 2016, s. 28-29)

Infrainvestointien lisäksi tarvitaan investoinnit raitiovaunuvarikkoon ja raitiovaunukalustoon, jotka ovat osa raitiotien liikennöintikustannuksia. Infrainvestoinnit on erotettu kalusto- ja varikkokustannuksista vastavalla tavalla kuin maantiehankkeissa maantieinvestoinnit erotellaan linja-autojen operointi- ja säilytyskustannuksista. Vastaavanlainen kustannusten erottelu on tavanomainen tapa erityisesti joukkoliikennehankkeissa.

Kaluston kustannusarvioksi Raide-Jokeri-neuvotteluiden jälkeen kesälä 2016 on täsmentynyt noin 93 miljoonaa euroa. Hankesuunnitelmassa kaluston kokonaisinvestoinniksi arvioitiin 75 - 80 miljoonaa euroa, mikä perustui 30-metrisiin raitiovaunuihin Laajasalon molemmilla haaroilla. Raitiotieyhteyttä Kruunuvuorenrantaan Haakoninlahteen tullaan liikennöimään noin 30-metrisillä vaunuilla, joita tarvitaan seitsemän uutta vaunua. Yliskylään liikennöidään uusilla 45-metrisillä vaunuilla, joita tarvitaan 16 vaunua. Varikon investoinniksi on arvioitu noin 20 - 25 miljoonaa euroa. Kalusto- ja varikkohankinnoista kaupunginvaltuusto päättää myöhemmin operaattorina toimivan Helsingin kaupungin liikennelaitos -liikelaituksen (HKL) esityksestä.

Joukkoliikenteen tarjonnan lisääntyessä Helsinkiin tarvitaan uusia varikkoalueita kalustoa varten. Erityisesti raideliikenneverkon laajeneminen lisää varikkotarvetta. Raitiotieverkon merkittävä laajeneminen edellyttää uutta päävarikkoa. Lisäksi on tarve varautua yhteen sivuvarikkoon jokaisella uudella säteittäisellä ja poikittaisella pikaraitiotielinjalla. Jos raideliikenne merkittävästi korvaa bussiliikennettä, voidaan bussivarikoiden tarpeen vähentyessä niitä mahdollisesti hyödyntää raideliikenteen varikkotoiminnalle. (Helsingin uuden yleiskaavan selostus, s. 57)

HKL laskuttaa operointikustannukset (sisältää kalusto- ym. tuotantoinvestoinnin pääomakulut) perussopimuksen mukaisesti vuosittain liikenteen järjestäjältä Helsingin seudun liikenne – kuntayhtymältä (HSL). HKL laskuttaa perussopimuksen mukaisesti HSL:ltä myös osan infrainvestoinnin kuluista. HSL puolestaan kattaa osan infra-, operointi- ja yleiskuluista lipputulolla. Siltä osin kuin infrainvestointien kuluja ei voida laskuttaa HSL:ltä, vaikuttavat HKL:n tekemät investoinnit vuosittain kaupungin sille maksaman suoran infratuen suuruuteen. Lisäksi kau-

punki osallistuu vuosittain käytön mukaisesti HSL:ltä laskutettavien kulujen rahoittamiseen kuntakohtaisen maksuosuuden kautta.

Lisäksi erilliset rakennushankkeet, jotka eivät johdu Kruunusillat –hankkeesta ovat arvioilta 46,5 – 49 miljoonaa euroa. Näitä ovat Hakanien sillan uusiminen ja siihen liittyvät työt (noin 38 miljoonaa euroa), Kaivokadun kannen peruskorjaus (noin 5 miljoonaa euroa), Yliskylän alueen infrarakentamista (noin 4 miljoonaa euroa), katuoyteyden rakentamista Nihdissä (noin 1 miljoonaa euroa) ja Korkeasaaren palvelutasoa parantavia töitä. (Kruunusillat – Raitiotieyhteys Laajasaloon, Kustannusraportti 15.2.2016, Tiivistelmä)

YVA:n laatimisen aikana käytettävissä olleet siltahankkeen arvioidut kustannukset perustuvat silloista järjestetyn kilpailun tuottamiin laskelmiin ja nykyisen suunnittelutarkkuuden mahdollistamiin tarkennuksiin ja täydennyksiin. Suuruusluokaltaan oikean kustannusarvion esittäminen edellyttää siltojen rakennesuunnittelua, epävarmuustekijöiden tunnistamista ja hankekokonaisuuteen liittyvien muiden kustannustekijöiden tarkastelua. Hankepäätökset edellyttävät teknistä ja taloudellista jatko-suunnittelua.(YVA, s. 126) Tarkemmat kustannukset on selvitetty hankepäätösvaiheessa ja ne tarkentuvat edelleen rakennesuunnitteluvaiheessa. Hankkeen kannattavuus on arvioitu hankepäätöksen yhteydessä.

Kustannuksia on selvitetty mm. seuraavissa:

- Yhteiskuntataloudellinen hankearviointi, 15.2.2016 (Yhteiskuntataloudelliseen hankearviointiin velvoittaa Liikenneviraston ohje liikenneväylien hankearvioinnista silloin, jos hankkeeseen osoitetaan rahoitusta valtion talousarvioista. Kruunusillat – Raitiotieyhteys Laajasaloon hankearvioinnissa, 15.2.2016, on esitetty Liikenneviraston ohjeisiin perustuvalla menetelmällä ja yksikköarvoilla laadittu yhteiskuntataloudellinen kannattavuuslaskelma)

- Kaupunkitaloudelliset hyödyt ja yhteiskuntataloudelliset hyöty-kustannusvaikutukset (Raide-Jokerin ja Laajasalon raitiotieyhteyden kaupunkitaloudellisten vaikutusten arviointi, Kaupunkisuunnitteluvirasto, Kaupunkitutkimus TA Oy ja Strafica Oy, Kaupunkisuunnitteluvirasto 11/2015)

- Em. arviointien keskeisistä tuloksista on koottu laajennettu hankearviointitaulukko

-Kruunusillat – Raitiotieyhteys Laajasaloon, Kustannusraportti 15.2.2016

- Vaikutukset käyttötalouteen ja lipun hintoihin, Kaupunginvaltuusto 31.8.2016 § 210, Liite 10

- Kruunusillat – Raitiotieyhteys Laajasaloon, Hankesuunnitelma 2016 pohjautuen hankkeen yleissuunnitelmaan (15.2.2016)

Arvioiden lähtötietoina on käytetty aiempia vaikutusarvioita, Helsingin seudun liikennejärjestelmäsuunnitelman (HLJ 2011 ja 2015) ja Helsingin seudun maankäyttösuunnitelman (MASU 2050) luonnosten maankäyttö-projektioita sekä Helsingin kaupungilta saatuja tietoja kaavoituksesta ja kiinteistönomistuksesta sekä arvioita asunto- ja toimipaikkatuotannon sijoittumisesta.

Hankkeen kannattavuudesta

Kannattavuuslaskelmassa Kruunusillat –hankkeen hyöty-kustannussuhde on 0,7 toteuttamisvuodelle 2025 arvoituna. Yksinomaan yhteiskuntataloudelliseen kannattavuuslaskelmaan tukeutuen ei hanketta voida pitää kaupungin kannalta kannattavana hankkeena. Rahamääräisen tarkastelun ulkopuolelle jäävät kuitenkin mm. vaikutukset, maisemaan, kaupunkikuvaan, luonnonympäristöön, meluun, sosiaaliseen ja alueelliseen tasa-arvoon, kaupunkirakenteeseen ja maa-alan käyttöön.

Hanke voi olla yhteiskuntataloudellisesti kannattava, vaikka hyöty-kustannussuhde olisikin alle yhden, jos rahamääräisen tarkastelun ulkopuolelle jää merkittäviä myönteisiä vaikutuksia.

Hanke on valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden Helsingin seudulle asettamien joukkoliikenteeseen tukeutuvien erityistavoitteiden mukainen. Hankkeella edistetään erityisesti raideliikenteeseen tukeutuvaa ja eheyttävää yhdyskuntarakennetta. Tavoitteena on liikennetarpeen vähentäminen ja joukkoliikenteen edellytysten edistäminen. Kruunusillat –hanke on Laajasalon ja Vartiosaaren kasvun edellytys.

Kruunusillat –yhteyden laajennetussa hankearvioinnissa (19.4.2016) verrattiin raitiotieyhteyttä, parannettua bussivaihtoehtoa ja nykymuotoista joukkoliikennejärjestelmää. Arvioinnin mukaan nykymuotoinen joukkoliikennejärjestelmä ei ole kaupungin strategian, Helsingin uuden yleiskaavan eikä valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden mukainen. Raitiotie-yhteys sen sijaan toteuttaa hyvin Helsingin uuden yleiskaavan verkosto-kaupunkitavoitetta ja kantakaupungin laajentamistavoitetta. Se korostaa Hakaniemen asemaa ja yhdistää itäisen kantakaupungin tiivistyviä alueita raideliikenteellä. Paranneltu bussivaihtoehto ei tue HLJ 2015:n raideliikennetavoitetta, ja kasvava bussiliikenne luo paineita Herttoniemen terminaalijärjestelyjen riittävyydelle ja voi ruuhkautua Laajasalon ja Herttoniemen välisellä katuosuudella. Henkilöautoliikenne myös kasvaa jonkin verran nopeammin tässä vaihtoeh-

dossa. Raideliikennevaihtoehto vähentää hiilidioksidipäästöjä, parantaa liikenteen sujuvuutta ja palvelutasoa sekä säilyttää metron palvelutason vähentämällä metron ylikuormittumisriskiä. Uusi raitiotieyhteys lyhentää joukkoliikennematkojen matka-aikaa etenkin keskustan ja Laajasalon välillä. Hankkeen rakentamisen aikaiset työllisyysvaikutukset ovat + 2075 henkilötyövuotta. Raitiotieliikenne parantaa liikenneturvallisuutta, ja onnettomuusvähennyksestä syntyy yhteiskuntataloudellista hyötyä arviolta 7 miljoonaa euroa 30 vuoden laskenta-jaksolla. Maan myynti- ja vuokratuottoja sekä maankäyttökorvauksia arvioidaan kertyvän 30 vuoden aikana noin 40 miljoonaa euroa. Hankkeen vaikutukset ovat pääosin myönteisiä tai erittäin myönteisiä. Haittoja liittyy hankkeen merkittäviin kustannuksiin ja alhaiseen hyöty-kustannussuhteeseen.

Kaupunki katsoo tehtyjen selvitysten, arviointien ja tutkimusten perusteella, että raitiotieratkaisu on kokonaistaloudellisesti edullisin vaihtoehto, jonka avulla voidaan toteuttaa ja parantaa maankäyttö- ja rakennuslain edellyttämiä liikenteen toimintaedellytyksiä.

Suhteellisuusperiaate, hyvä hallinto

Valittajat toteavat, että viranomaisen tulee selvittää ja punnita eri vaihtoehtoja. Hallinto-oikeudellisten periaatteiden merkitys on erityisen korostunut hankkeessa, jonka kustannukset ovat huomattavan korkeat. Kaupungin olisi tullut valita kokonaistaloudellisesti edullisin vaihtoehto. Suhteellisuusperiaate olisi edellyttänyt eri vaihtoehtojen kriittistä punnintaa hankkeen alkuvaiheessa.

Kaupunki on valmistellut Kruunusillat –hanketta yhteistyössä eri virastojen ja liikelaitosten kanssa (kaupunkisuunnitteluvirasto, Helsingin kaupungin liikennelaitos –liikelaitos, rakennusvirasto, kaupunginkanslia, Korkeasaaren eläintarha, ympäristökeskus, kaupunginmuseo, pelastuslaitos, liikuntavirasto, Helsingin Satama Oy) sekä pääkaupunkiseudun yhteistyöorganisaatioissa (mm. Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä HSL, Helsingin seudun ympäristöpalvelut HSY) ja tilannut konsulttiselvityksiä eri alojen asiantuntijoilta. Laajasalon joukkoliikenneyhteydestä on laadittu vuodesta 1999 alkaen useita suunnitelma- ja järjestelmätarkasteluja. Asiaa on valmisteltu myös yleiskaava 2002 valmistelun yhteydessä ja Helsingin uuden yleiskaavan valmistelun yhteydessä. Uudenmaan ELY-keskuksen päätöksen mukaisesti hankkeesta on myös toteutettu tarveharkintainen ympäristövaikutusten arviointi (YVA). Ympäristövaikutusten arviointiohjelma Laajasalon raideliikenteen vaihtoehtoista laadittiin vuonna 2010. ELY-keskus antoi lausuntonsa arviointiohjelmasta 3.12.2010. Ympäristövaikutusten arviointiselostus Laajasalon raideliikenteen vaihtoehtoista valmistui syyskuussa 2014. Hankkeen valmistelun yhteydessä on toteutettu myös vuorovaikutusmenettely.

Kaupunki katsoo, että hankkeen valmistelu on sisällöltään riittävää. Kaupunginvaltuustolla on ollut käytettävissään asian ratkaisemiseksi tarpeelliset tiedot.

Hallintolain 6 §:n mukaan viranomaisen toimien on oltava oikeassa suhteessa tavoiteltuun päämäärään nähden.

Toimien oikeasuhtaisuudella suhteessa tavoiteltuun päämäärään nähden tarkoitetaan, että päätöksen tai toimenpiteen tulee olla kohtuullisessa ja järjellisessä suhteessa siihen, mitä hallintotoimella tavoitellaan. Toimen tai päätöksen tulee olla asianmukainen, tarpeellinen ja oikein mitoitettu sen tavoitteen kannalta, johon pyritään. Maankäytön suunnittelujärjestelmä ja sen vaatimustaso on rakennettu suhteellisuusperiaatteen mukaisesti. (Jääskeläinen, Syrjänen, Maankäyttö- ja rakennuslaki 2014, s. 65)

Valituksenalainen päätös on suhteellisuusperiaatteen mukainen.

Päätös on myös tarkoitussidonnaisuuden periaatteen mukainen. Kruunu-sillat –hanketta koskeva päätös edistää parhaiten kunnan MRL:n mukaisten tehtävien toteuttamista ja lain tavoitteita. Päätös osaltaan toteuttaa lain yleistä tavoitetta hyvästä elinympäristöstä ja kestävästä kehityksestä (MRL 1 §). Päätös edistää myös turvallisen, terveellisen ja viihtyisän elinympäristön rakentamista sekä yhdyskuntarakentamisen taloudellisuutta ja liikenteen tarkoituksenmukaista järjestämistä, erityisesti joukkoliikenteen ja kevyen liikenteen toimintaedellytysten edistämistä (MRL 5 §). Päätösharkintaa ovat ohjanneet hallintolain 6 §:ssä säädetyt hallinnon oikeusperiaatteet.

Raitiotieratkaisu on tehtyjen selvitysten, suoritettujen intressivertailujen ja kokonaisarvioinnin pohjalta kokonaistaloudellisesti edullisin ratkaisu.

Rinnakkaiset prosessit

Valittajien mukaan Kruunuvuorenrannan joukkoliikenneyhteyden asema-kaavapäätöstä (4.11.2015) koskevan valitusasian ollessa vielä viireillä Kruunusillat-hanketta koskevien jatkopäätösten tekeminen loukkaa kuntalaisten oikeusturvaa ja oikeutta oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin.

Helsingin kaupunginvaltuusto on 4.11.2015 (§ 283) hyväksynyt asema-kaavaehdotukseen nro 12305 liittyvän liikennesuunnitelman nro 6436-32 välillä Kruunuvuorenranta – Nihti tulevan jatkosuunnittelun pohjaksi.

Helsingin kaupunginvaltuusto on 4.11.2015 (§ 284) hyväksynyt 19. kaupunginosan (Mustikkamaa-Korkeasaari) virkistys-, vesi- ja katualueiden, 42. kaupunginosan (Kulosaari) vesialueen, 49. kaupunginosan

(Laajasalo) puisto-, lähivirkistys-, vesi- ja katualueen asemakaavan ja 10. kaupunginosan (Sörnäinen) vesi- ja satama-alueen, 19. kaupunginosan (Mustikkamaa-Korkeasaari) eläintarha-alueen ja vesialueiden asemakaavan muutoksen 4.11.2014 päivätyn ja 12.5.2015 muutetun piirustuksen nro 12305 mukaisena ja asemakaavaselostuksesta ilmevin perustein.

Kaupunki katsoo, että liikennesuunnitelmaa ja po. alueen asemakaavaa koskevat päätökset on tullut valmistella ja ratkaista asian jatko-suunnittelun pohjaksi ennen hankesuunnitelman valmistelua ja hyväksymistä. Kaava-asia valmistellaan ja ratkaistaan maankäyttö- ja rakennuslain mukaan. Hankkeiden suuruuden ja yhteiskunnallisen merkittävyyden vuoksi asioista on tullut päättää erillisinä asioina. Hankepäätöksen tekeminen ei loukkaa kuntalaisten oikeusturvaa.

Yhteenveto

Kaupunginhallitus toteaa, että valituksessa ei ole esitetty sellaisia laillisuusperusteita, joiden perusteella päätös tulisi kumota. Päätös ei ole syntynyt kuntalain 90 §:n tarkoittamalla tavalla virheellisessä järjestyksessä, viranomaisen ei ole ylittänyt toimivaltaansa eikä päätös muutenkaan ole lainvastainen.

Käsittely

Esteelliset: Jussi Pajunen

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi
Taina Lehtinen, kaupunginasiamies, puhelin: 310 36552
taina.lehtinen(a)hel.fi

Liitteet

1 Helsingin hallinto-oikeus, lausuntopyyntö 13.10.2016

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

Helsingin kaupunginvaltuusto on 31.8.2016 § 210 päättänyt kaupunginhallituksen ehdotuksen mukaisesti hyväksyä Kruunusillat-hankkeen toteuttamisen Helsingin keskustan ja Laajasalon väliseksi raitiotieyhteydeksi kaupunkisuunnittelulautakunnan 3.5.2016, liikennelaitos –liikelaityksen johtokunnan 12.5.2016 ja yleisten töiden lautakunnan 17.5.2016 esitysten mukaisesti siten, että hankkeen kokonaiskustannukset ovat enintään 259,2 milj. euroa (alv 0 %, MAKU 110,6 (2010=100), huhtikuu 2015).

Hanke sisältää Helsingin keskustan ja Laajasalon välisen raitiotieyhteyden siten, että perustetaan kaksi uutta raitiolinjaa: Kolmikulma – Haakoninlahti ja Rautatieasema-Yliskylä. Linjaus kulkee Helsingin keskustasta alkaen joko Kolmikulmasta tai Rautatieasemalta Kaisaniemenkadun ja Pitkänsillan kautta Hakaniemenrantaan ja sieltä edelleen Nihdin ja Korkeasaaren kautta Kruunuvuorensiltaa pitkin Kruunuvuorenrantaan.

Kruunuvuorenrannasta raitiotie jatkaa Haakoninlahdenkatua pitkin Kruunuvuorenrannan eteläosiin ja Yliskylään nykyisen Yliskylän keskuksen pohjoispuolitse Reposalmentien päätepuolelle.

Raitiotien yhteysväylillä Hakaniemestä Kruunuvuorenrantaan toteutetaan pyöräliikenteen baanayhteys sekä jalkakäytävät kaikille siltaosuuksille ja Korkeasaaren alueelle radan varrelle.

Kaupunginvaltuuston päätöksestä on tehty Helsingin hallinto-oikeuteen valitus, joka ilmenee liitteestä 1.

Hallinto-oikeus on (13.10.2016) pyytänyt kaupunginhallitusta hankkimaan valitusten johdosta kaupunginvaltuuston lausunnon. Määräaika lausunnon ja selityksen antamiselle on 23.12.2016 (lisäaikaa myönnetty alkuperäisestä määräajasta 25.11.2016).

Kaupunginhallituksen johtosäännön 8 §:n 2 momentin 5 kohdan mukaan kaupunginhallitus antaa lausunnon kaupunginvaltuuston päätöstä koskevan valituksen johdosta, jos kaupunginhallitus katsoo voivansa yhtyä kaupunginvaltuuston päätöksen lopputulokseen.

Esittelijä toteaa, että lausuntoehdotus perustuu kaupunginkanslian oikeuspalveluiden yhdessä kaupunkisuunnitteluviraston ja rakennusviraston kanssa laatimaan lausuntoon.

Esittelijä yhtyy päätösehdotuksessa esitettyyn.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

12.12.2016

Ryj/1

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi
Taina Lehtinen, kaupunginasiamies, puhelin: 310 36552
taina.lehtinen(a)hel.fi

Liitteet

1 Helsingin hallinto-oikeus, lausuntopyyntö 13.10.2016

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Oikeuspalvelut

Päätöshistoria

Kaupunginkanslia Oikeuspalvelut 24.11.2016

12.12.2016

Ryj/2

§ 1127

Tavoitteet ja toimenpiteet viherkattojen rakentamisen edistämiseksi Helsingissä

HEL 2012-013805 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Asian aikana kuultavina olivat Jukka Kauto, Jouni Heinänen ja Teemu Metsälä. Asiantuntijat poistuivat kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Hannu Osalan ehdotuksesta.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää hyväksyä virastojen ja liikelaitosten ohjeellisen noudatettavaksi seuraavat tavoitteet ja toimenpiteet viherkattojen rakentamisen edistämiseksi Helsingin kaupungissa:

Tavoitteet:

- Helsingin kaupunki edistää viherkattojen rakentamista asemakaavoituksen, tontinluovutuksen ja viherkattojen koerakentamisen avulla.
- Helsingin kaupunki edistää ja etsii ympäristövastuullisia ratkaisuja, mm. resurssitehokkaiden materiaalien käyttöä viherkaton rakenteissa.
- Kaupunki lisää viherkatto-osaamista hankkeiden seurannalla ja arvioinnilla, kaupungin henkilöstön koulutuksella ja erilaisilla koerakentamis- ja tutustumiskohteilla. Kaupunki jakaa tietoa viherkattorakentamisen hyödyistä, toimivista rakenneratkaisuista, kustannuksista ja hyvistä käytännöistä.

Toimenpiteet:

- Kaupunki rakentaa teknisesti toimivia viherkattoja uusiin kouluihin, päiväkoteihin, hallinto-, palvelu- ja huoltorakennuksiin, omaan asunto-tuotantoonsa sekä muihin soveltuviin kohteisiin, kun viherkatto on kokonaisarvioinnin perusteella perusteltu ratkaisu. Peruskorjauskohteissa selvitetään mahdollisuudet viherkattojen toteuttamiseksi.
- Kaupunki käynnistää koerakentamishankkeita, joiden avulla selvitetään ja kehitetään Helsingin alueelle parhaiten sopivia ja ympäristövas-
tuullisia sekä ylläpidollisesti, taloudellisesti ja teknisesti toimivia ratkai-
suja. Viherkatoille kokeillaan erilaisia biotooppeja erityisesti paikallista
alkuperää olevia kasvilajeja suosien. Koerakentamiskohteet dokumen-
toidaan, seurataan ja arvioidaan.
- Kaupunki tekee yhteistyötä viherkattotutkimustyötä tekevien tahojen
kanssa. Tärkeässä asemassa on koerakentamiskohteiden yhteissuun-
nittelu (co-design) ja tutkimus.
- Kaupunki osallistuu aktiivisesti viherkattoja koskevaan koulutus- ja tut-
kimustoimintaan. Kaupunki perustaa viherkattosivuston, joka sisältää
tietoa viherkattorakentamisesta.

Esittelijän perustelut

Yleisten töiden lautakunnan ja viherkattotyöryhmän esitykset

Kaupunginvaltuusto käsitteli 15.5.2013 valtuutettu Anni Sinnemäen aloitteen viherkattojen rakentamisesta. Kaupunginhallitus katsoi vas-
tauksessaan aloitteeseen, että linjausten laatiminen viherkattojen ja
vastaavien rakentamisen edistämiseksi on kannatettavaa. Kaupungin-
hallitus päätti 20.5.2013 kaupunginvaltuuston päätöksen täytäntöönpa-
non yhteydessä kehottaa rakennusvirastoa yhteistyössä eri hallintokun-
tien ja muiden tarvittavien tahojen kanssa laatimaan kaupungille viher-
kattojen ja vastaavien edistämistä koskevat linjaukset.

Laaja poikkihallinnollinen työryhmä on valmistellut ehdotuksen viherkat-
tolinjaukseksi. Yleisten töiden lautakunta on 24.11.2015 lähettänyt lin-
jaukset kaupunginhallitukselle. Yleisten töiden lautakunnan esitys on
liitteenä 1 ja viherkattolinjaus liitteenä 2.

Yleisten töiden lautakunnan esitys syntyi äänestyksen (äänin 5 - 4 esit-
telijän ehdotuksen mukaan) jälkeen. Äänestyksessä lautakunnan
enemmistö kannatti esityksen kirjauksia viherkattojen ensisijaisuudesta
uudisrakentamisessa ja peruskorjauskohteissa sekä asemakaavoituk-
sessa, kun taas lautakunnan vähemmistö oli lievemällä kannalla.

Työryhmän linjaus sisältää katsauksen viherkattojen tarpeeseen hyvin yleisellä tasolla, strategiset linjaukset sekä toimenpide-ehdotukset vastuutahoineen. Linjauksessa ei ole taustoitettu viherkattorakentamista taikka esitetty perusteluja valituille strategisille päämäärille ja toimenpide-ehdotuksille.

Linjauksesta on pyydetty asuntotuotantotoimikunnan, kaupunkisuunnittelulautakunnan, kiinteistölautakunnan, liikuntalautakunnan, pelastuslautakunnan, rakennuslautakunnan ja ympäristölautakunnan lausunnot. Lausunnot ovat päätöshistoriassa. Kaupunkisuunnittelulautakunnan lausunto on liitteenä 3, ympäristölautakunnan lausunto liitteenä 4 ja Helsingin yliopiston lausunto liitteenä 5.

Yleisten töiden lautakunta on 7.6.2016 antanut lausuntojen johdosta oman lausuntonsa, joka on päätöshistoriassa. Yleisten töiden lautakunnan esitys syntyi äänestyksen (äänin 4 – 4, yksi poissa esittelijän ehdotuksesta poiketen) jälkeen. Äänestys koski strategisista linjauksista sitä, joka liittyy asemakaavoitukseen ja suunnitteluun. Äänestyksessä voitti kanta, jonka mukaan viherkattojen ei tule olla ensisijaisia kaavoituksessa ja suunnittelussa eikä kylmissä talousrakennuksissa ja katoksissa.

Saadut lausunnot

Saadut lautakuntien asiantuntijalausunnot viherkattolinjauksen sisältöön ovat pääasiassa myönteisiä. Linjauksen päämääriä pidetään yleisesti ottaen hyvinä, kannatettavina ja realistisina.

Useissa lausunnoissa kuitenkin tuodaan esiin se, että Suomen olosuhteisiin sopivista ratkaisuista on tähän asti saatu vain vähän kokemuksia. Lisäksi useissa lausunnoissa painotetaan viherkattorakentamisesta aiheutuvia lisäkustannuksia sekä sitä, ettei viherkattomääräyksiä asettaessa pidä aiheuttaa rakennuttajille ja kiinteistönomistajille kohtuuttomia lisäkustannuksia.

Yleisten töiden lautakunta on lausunnossaan täydentänyt aikaisempaa esitystään mm. kansainvälisillä vertailukohteilla.

Yleistä

Viherkatot ovat kattoja, joiden uloimman rakennekerroksen muodostaa elävä kasvimateriaali ja sen vaatima kasvualusta. Lainsäädännössä ei ole erikseen viherkattoja nimenomaisesti koskevia määräyksiä, vaan periaatteessa viherkattojen rakentamista ohjaavat samat maankäyttö- ja rakennuslain sekä muun lainsäädännön normit kuin muutakin rakentamista.

Voimassa olevat valtakunnalliset rakentamismääräykset eivät velvoita toteuttamaan viherkattoja. Helmikuussa 2016 on julkaistu Rakennustietosäätiön viherkattorakentamista ohjaava kolmen RT-ohjekortin sarja, joka käsittelee viherkattojen periaatteita, kasvillisuutta ja rakenteita. Uusiin viherkatto-ohjeisiin on koottu alan parhaat rakenneratkaisut ja tämän hetken paras tietämys toimivien ja kestävien viherkattojen suunnittelemiseksi ja toteuttamiseksi Suomen olosuhteissa.

Kaavoituksella voidaan ohjata viherkattojen rakentamista joko yksittäisissä hankkeissa tai alueellisin periaattein. Kaavoituksen yhteydessä voidaan maankäyttö- ja rakennuslain mukaan antaa asemakaavamääräyksiä, joita tarvitaan asemakaava-alueita rakennettaessa tai muutoin käytettäessä. Viherkattoja koskevia asemakaavamääräyksiä on Helsingissä käytetty joillakin uusilla kaava-alueilla, ja määräyksiä on perusteltu hulevesien hallinnan, kaupunkikuvan ja viihtyisyyden näkökulmasta.

Maankäyttö- ja rakennuslain nojalla voidaan rakentamisen ohjaamiseksi antaa alueellisia tai koko kuntaa koskevia rakentamistapaohjeita. Rakennustapaohje voisi koskea myös viherkattojen rakentamista, mutta Helsingissä keinoa ei ole käytetty.

Rakennusjärjestyksen määräyksillä ei voida sitovasti velvoittaa rakentamaan viherkattoja ilman joko sitovia valtakunnallisia rakentamismääräyksiä, asemakaavaan sisältyviä sitovia määräyksiä tai tontinluovutusehtoja. Tontin luovutus sopimukseen ja maankäyttösopimukseen voidaan sisällyttää viherkattoja koskevia ehtoja. Kaavamääräysten, tontinluovutusehtojen ja maankäyttösopimusten ehdot eivät kuitenkaan maankäyttö- ja rakennuslain mukaan saa olla maanomistajalle tai muulle oikeudenhaltijalle kohtuuttomia.

Helsingin kaupungilla ei ole tällä hetkellä nimenomaisia viherkattoja koskevia yleisiä linjauksia tai suosituksia. Viherkattorakentaminen on huomioitu aikaisemmassa asumisen ja maankäytön toteutusohjelmassa. Kaupunginvaltuuston 12.9.2012 hyväksymässä toteutusohjelmassa 2012 todettiin eräänä tavoitteena (Päämäärä IV Asuntokanta, Tavoite 12 Asuntokannan kehittäminen) 'Jatketaan monimuotoisen kerrostaloesumisen kehittämistä, lisätään vanhan rakennuskannan uusiokäyttöä, ullakorakentamista ja lisäkerrosrakentamista sekä edellytetään viherkattorakentamista.'

Kaupunginvaltuuston 22.6.2016 hyväksymässä uudessa asumisen ja siihen liittyvän maankäytön toteutusohjelmassa 2016 edellisen asunto-ohjelman ehdoton viherkattorakentamisen edistämismuutos on haluttu muotoilla lievemmin. Ohjelmassa todetaan, että 'Edistetään uusiutuvien ja ympäristöä mahdollisimman vähän kuormittavien rakennusmateriaa-

lien ja tuotantotapojen käyttöä sekä mahdollistetaan kiinteistökohtaisten energialähteiden käyttöönotto.'

Viherkattojen rakentaminen on eräs keino hallita hulevesiä kaupunkitulvien estämiseksi rankkasateiden aikana. Kaupunginhallituksen 28.1.2008 hyväksymän Helsingin kaupungin hulevesistrategian mukaan hulevedet käsitellään ensisijaisesti paikallisesti ja hulevesiä pyritään ensisijaisesti imeyttämään. Jos hulevesiä ei voi imeyttää, mahdollisuuksien mukaan huleveden virtaamaa hidastetaan tai viivytetään tontilla/yleisellä alueella ennen sen pois johtamista. Strategiassa esitetään hulevesiin liittyvät yleiset toimintaperiaatteet, joita suunnittelussa ja rakentamisessa on tarkoitus noudattaa. Strategiassa ja sen toimenpiteissä ei ole suoraan viherkattoja koskevia nimenomaisia ehdotuksia tai toimenpiteitä.

Ulkomailla viherkattorakentaminen ja sen ohjeistus on monissa maissa pitemmällä kuin Suomessa. Yleisten töiden lautakunnan lausunnossa 7.6.2016 on selostettu esimerkkejä siitä, millä tavoin viherkattorakentamista ohjataan ulkomailla eri keinoin.

Viherkattojen tarve

Työryhmä on kiteyttänyt linjauksen neljä päämäärää:

- Hulevesien parempi hallinta rankkasateiden aikana
- Kaupunkirakenteen lämpösaarekeilmiön hillitseminen
- Kaupunkiluonnon monimuotoisuuden turvaaminen ja edistäminen
- Kattojen aktiivinen hyödyntäminen toiminnallisena, taloudellisena ja esteettisenä voimavarana.

Esittelijä toteaa, että työryhmän esittämät yleiset tavoitteet ovat kannattavia. Viherkatoilla voidaan lieventää kaupunkiympäristöille tyypillisiä haitallisia olosuhteita ja ilmaston ääri-ilmiöiden vaikutuksia. Viherkattoja voidaan käyttää osana hulevesien hallintajärjestelmää. Viherkatoilta valuvien hulevesien määrä on huomattavasti vähäisempää kuin tavanomaisella kattorakenteella. Kasvit voivat imeä ja haihduttaa parhaimmillaan jopa 70 – 80 % kosteudesta ja viivyttää veden tulvimista sadevesijärjestelmään.

Viherkatot voivat jossain määrin vähentää rakennuksen lämmitys- ja jäähdytysenergiankulutusta. Kattokasvillisuus rakennekerroksineen parantaa katon lämmöneristävyttä ja suojaa katon vedeneritystä lämpötilan vaihteluilta ja UV-säteilyltä. Kasvillisuus voi parhaimmillaan vähentää kattorakenteen lämpötilavaihteluita jopa 70 %. Viherkattojen kas-

vualustan ja kasvien avulla voidaan myös hillitä lämpösaarekeilmiötä ja tasata lämpöeroja.

Jossain määrin viherkatoilla voidaan parantaa ääneneristävyyttä erityisesti lentomelualueilla sekä parantaa ilmanlaatua suodattamalla ilmaansaasteita.

Esittelijä toteaa, että työryhmän työssä ei ole arvioitu sitä, kuinka suuressa osassa Helsinkiä nimenomaan viherkatot voisivat olla hulevesien hallinnan ja lämpösaarekeilmiön kannalta käyttökelpoinen tai harkinnan arvoinen toimenpide. Tällaisen taustatiedon tuottaminen suunnittelun pohjaksi olisi hyödyllistä ja siihen tulisi jatkossa panostaa.

Viherkattojen potentiaalista Helsingissä

Helsingissä on viimeksi kuluneen kymmenen vuoden ajan käytetty asemakaavoissa sitovia viherkattomääräyksiä esimerkiksi Kalasatamassa, Kuninkaantammessa ja Jätkäsaaressa. Kuninkaantammi on Helsingin hulevesistrategian pilottikohde, jossa sade- ja sulamisvesiä viivytetään myös tonteilla, ja viherkatot ovat siten osa hulevesistrategiaa. Esimerkiksi Kuninkaantammenkallion alueen asemakaavan muutosehdotukseen (nro 12312, kaupunkisuunnittelulautakunnan esitys 12.1.2016) sisältyvän kaavamääräyksen mukaan tulee kaikkiin yksikerroksisiin rakennusosiin, talousrakennuksiin, auto- ja polkupyörä- ym. katoksiin rakentaa viherkatto.

Helsingin kaupungin omat kokemukset viherkattorakentamisesta ovat vielä vähäiset. Tilakeskus on viime aikoina toteuttanut viherkattoja päiväkotien kylmiin piharakennuksiin tavoitteena testata viherkattojen rakennusteknistä toimivuutta Helsingin ilmastossa. Hulevesien hallinnan kannalta näillä kohteilla sen sijaan ei ole merkitystä kohteiden pienen kattopinta-alan takia. Hulevesien hallintaan tarkoitettuja viherkattoja ei Helsingin kaupungin toimesta ole vielä toteutettu.

Liikuntavirasto on toteuttanut kolme pientä kohdetta, joissa viherkaton toimivuutta testataan: Johanneksen kentän ja Lauttasaaren liikuntapuiston varastot sekä Brahen kentän huoltorakennus, joissa kaikissa on käytetty kevyttä ja matalaa kasvualustaista rakentamistekniikkaa sekä matalakasvuisia ruohovartisia kasveja. Asuntotuotantotoimiston rakennuttamassa Eskolantien puukerrostalohankkeessa autokatosten katemateriaalina on käytetty maksaruohoa.

Rakennuslautakunnan mukaan viherkattojen rakentaminen on edistynyt Helsingissä vähitellen, eikä se toistaiseksi ole valtavirtaa. Eniten viherkattoja on toteutettu autokatoksiin ja talousrakennuksiin. Asuntotuotantotoimikunnan mukaan teknisten ratkaisujen osalta kokemuksia toteutuneista kohteista on toistaiseksi vielä hyvin rajallinen määrä. Rat-

kaisujen kirjo on laaja, mutta parhaiten Suomen olosuhteisiin sopivat ja pitkäikäiset kestävät ratkaisut ovat vielä testaamatta.

Kaiken kaikkiaan viherkattoja on arvioitu Suomessa olevan käytössä muutama sata. Helsingin yliopisto on todennut, että rakenteeltaan ras-kaampien viherkattojen rakenteiden toimivuudesta ja kestävyydestä Suomen ilmastossa on vielä niukasti kokemusta ja tutkimustietoa. Viherkaton riskit liittyvät mm. lisääntyneen kuorman aiheuttamaan rasi-tukseen, talvikaudella veden ja kostean viherkerroksen jäätymiseen ja sulamiseen sekä siitä mahdollisesti seuraaviin vesivahinkoihin.

Viherkattotyöryhmän mukaan Helsingissä on mahdollista selvästi kas-vattaa toteutettavien viherkattojen määrää nykytilanteesta ja siten myös niistä saatavia hyötyjä. Työryhmä ei kuitenkaan ole arvioinut viherkatto-jen tämänhetkistä määrää eikä potentiaalia yleisellä tasolla. Työryhmä ei myöskään ole arvioinut tilannetta erityyppisten kohteiden tai rakentei-den osalta Helsingissä taikka kaupungin omassa rakennuskannassa ja tulevissa hankkeissa.

Yleisten töiden lautakunnan lausunnossa 7.6.2016 todetaan, että viher-katot toimivat teknisesti parhaiten loivilla kattolappeilla, jotka ovat ker-rostalorakentamisessa tavanomaisimpia. Työryhmän ehdotuksessa sa-ma asia näkyy strategisessa linjauksessa II, joka koskee uudisrakenta-mista. Voidaan siten päätellä, että työryhmän mukaan suurin potentiaali Helsingissä olisi kerrostalovaltaisessa uudisrakentamisessa.

Olemassa olevan rakennuskannan osalta viherkattojen toteuttamis-mahdollisuudet ovat haasteellisemmat kuin uudisrakentamisessa. Kiin-teistölautakunnan lausunnossa 10.3.2016 tuodaan hyvin esiin niitä mo-ninaisia näkökohtia, joita joudutaan pelkän teknisen soveltuvuuden li-säksi ottamaan huomioon.

Nykyisen kiinteistökannan teknisen soveltuvuuden arviointi viherkatoille pinta-alapohjaisesti ei kiinteistölautakunnan mukaan ole mahdollista. Lautakunnan esityksessä luetellaan eräitä yleisesti tiedossa olevia teki-jöitä, jotka ainakin vaikuttavat soveltuvuuteen. Lautakunnan mukaan näitä ovat:

- Rakennuksen suojelumerkintä asemakaavassa
- Kattopintojen kulmat ja muodot sekä paikalliset valaistuosuhteet
- Kattomateriaalit, kattorakenteet ja niiden vahvistustarve
- Kantavat seinärakenteet, perustukset ja niiden vahvistustarve
- Kattojen ja yläpohjien mahdolliset palo-osastoinnin vaatimukset

- Hulevesien hallinta ja toisaalta maaperän riittävän kosteuden turvaaminen tontilla.

Mikäli edellä mainitut tekijät mahdollistavat viherkerroksen lisäämisen, tulee kiinteistölautakunnan mukaan arvioida katon muutos- ja vahvistustoimenpiteistä aiheutuvien investointikustannusten määrää suhteessa koko rakennuksen ja kiinteistön elinkaarikustannuksiin. Viherkerroksen lisäämisen tarkempi ajoitus riippuu rakennuksen korjausvelan hallinnasta ja ennen kaikkea kattorakenteiden kunnosta. Mikäli koko rakennuksen kattava peruskorjaus on 10 - 15 vuoden päässä, on perusteltua ajoittaa viherkerroksen lisääminen tämän peruskorjauksen yhteyteen.

Viherkattojen taloudellisista hyödyistä ja kustannuksista

Työryhmä ei ole arvoinut viherkattorakentamisen ja laaditun viherkattostrategian taloudellista puolta ja kaupunkitaloudellisia vaikutuksia lainkaan. Saaduissa lausunnoissa sekä yleisten töiden lautakunnan lausunnossa 7.6.2016 on jossain määrin käsitelty viherkattojen kustannuksia hanketasolla sekä yleisemminkin.

Viherkattojen taloudellisia hyötyjä ja kustannuksia on tunnistettu Suomessa tehdyssä kustannus-hyötyanalyysissä, joka on julkaistu vuonna 2013 Ilmatieteen laitoksen raporttina. Tutkimuksessa on keskitytty kevyisiin ja helppohoitoisiin viherkattoihin, jotka eivät ole tarkoitettuja oleskeluun. Kustannuksia ja hyötyjä arvioitiin Helsingin kaupunkiolosuhteissa. Hyödyt ovat keskiarvoja koko Helsingin alueella, joten tutkimuksessa ei ole otettu huomioon paikallisia olosuhteita ja reunaehtoja, kuten vaihtelua talotyyppien ja alueiden välillä. Hyötyjä on selvityksessä tarkasteltu yhtä asennettua viherkatoneliötä kohti.

Ilmatieteen laitoksen selvityksen mukaan tarkasteltavien viherkattojen lisäkustannukset ovat 50 – 60 euroa/m² (yhden viherkaton osalta, ml. alv). Kustannusarvio ei sisällä niitä kustannuksia, joita syntyy, jos kohderakennukseen pitää tehdä rakenteellisia muutoksia, eikä myöskään mahdollisia kasvaneita ylläpitokustannuksia. Viherkattojen kustannusarviot ovat erittäin korkeita verrattuna niihin maihin, joissa viherkattoja on rakennettu enemmän ja pidempään.

Selvityksessä on tarkasteltu skenaariota, jossa kustannustason oletetaan laskevan myös Suomessa käyttöönoton kasvaessa ja jossa puolet Helsingin kattopinta-alasta olisi muutettu viherkatoiksi (eli noin 1700 ha viherkattoja). Tällöin kokonaiskustannusten hintaluokka olisi noin 600 - 900 miljoonaa euroa.

Selvityksessä on tarkasteltu myös yhteiskunnalle koituvia hyötyjä. Merkittävimpiä hyötyjä ovat kattopinnan pidentynyt käyttöikä, energian-

säästö paremman eristävyiden ja viilentävän vaikutuksen ansiosta, hulevesien imeytyminen ja hulevesipiikkien hallinta, ilmanlaadun paraneminen ja äänieristävyys lentomelualueilla. Selvityksessä on myös arvioitu näiden hyötyjen taloudellista arvoa. Selvityksen perusteella viherkattojen 40 vuoden aikana saavutettavat yksityiset hyödyt (rakennuksen omistajan tai asukkaan hyödyt) ovat 30 – 40 euroa/m² ja julkiset hyödyt (koko yhteisön hyödyt) ovat noin 10 euroa/m² (sekä lisäksi tulevat biodiversiteettihyödyt ja esteettiset hyödyt) hypoteettisessa skenaariossa, jossa 50 % Helsingin kattopinta-alasta olisi viherkattoja.

Selvityksen johtopäätöksenä todetaan mm., että yksityiset hyödyt eivät ole tarpeeksi suuret kattamaan viherkattojen kokonaiskustannuksia, mutta yksityiset ja julkiset hyödyt yhteen laskien viherkattojen voidaan osoittaa olevan yhteisön kannalta hyödyllinen investointi. Jos minkäänlaisia kannustimia ei kehitetä, viherkattojen käyttöasteen voidaan olettaa pysyvän alhaisena.

Yleisten töiden lautakunnan mukaan useat viherkatoilla saavutettavat hyödyt ovat luonteeltaan julkisia, yksittäistä tonttia laajemmalle alueelle kohdistuvia etuja, joiden arvoa on vaikea määrittellä taloudellisesti. Tällaisia ovat kaupunkiluonnon monimuotoisuuden edistäminen ja viihtyisyyden ja kaupunkikuvan esteettisen laadun paraneminen. Lautakunnan mukaan näiden tekijöiden merkitys korostuu, kun kaupunkirakennetta tiivistetään. Suurimmat taloudelliset säästöt viherkatoista koituvat lautakunnan käsityksen mukaan viherkatoista osana hulevesien hallintajärjestelmää eli mahdollisista kaupunkitulvista aiheutuvien vahinkojen ehkäisystä.

Viherkattojen kustannukset riippuvat toteutuksen ratkaisuista, mutta niiden toteuttaminen on yleensä jonkin verran kalliimpaa kuin vastaavan kasvittoman katon. RAKLI ry:n vuonna 2015 julkaisemassa kaavamääräysten kustannusvaikutuksia käsittelevässä selvityksessä viherkattomääräyksiä ei arvioitu kustannusvaikutuksiltaan merkittävimpien määräysten joukkoon. Verrattuna halvimpaan tasakattovaihtoehtoon viherkaton arvioitiin nostavan kustannuksia noin 13 euroa/k-m², mikä on samaa mittaluokkaa kattoterassin rakentamisen tai parvekelasituksen kanssa. RAKLI:n selvityksessä kustannus on laskettu kevyelle, kaltevalle maksaruohokatolle.

Asuntotuotantotoimisto on osaltaan arvioinut viherkaton rakentamiskustannuksia esityslistallaan 2.3.2016 antaessaan lausuntoa viherkattolinjauksista. Asuntotuotantotoimistossa rakennetyyppien perusteella lasketut lisäkustannukset viherkaton rakentamisesta vaihtelevat välillä 35 – 70 euroa/katto-m². Arvio 70 euroa/katto-m² on laskettu loivan käännetyn kattorakenteen päälle tehtävästä viherkatosta, jossa voi kasvaa nurmikko ja pieniä perennoja. Jos viherkaton kustannus lasketaan 5-

kerroksiselle ja 2-lamelliselle (12x68 m) rakennukselle, jonka rakennusoiikeus on 3200 k-m² ja asuntoala noin 2750 asm², aiheutuu viherkattosta lisäkustannusta noin 57 000 euroa = 17,8 euroa/k-m² = 20,7 euroa/asm². Ko. kustannus ei pidä sisällään hoitotakuuta, jonka urakoitsija sisällyttää tarjoukseensa, eikä kustannuksissa ole huomioitu käytön aikaisen huollon tarvetta. Matalammissa rakennuksissa vaikutus asuin-
neliön hintaan on suurempi.

Kiinteistöviraston tilakeskus on puolestaan alustavasti arvioinut, että viherkatto nostaa hanketasolla uudisrakennuksen katon ja sen tukirakenteiden kustannuksia noin 1,3 – 2-kertaisiksi. Perusparannuskohteissa tutkitaan kussakin tapauksessa erikseen soveltuuko viherkatto olemassa olevaan kiinteistöön lisättäväksi. Niissä tapauksissa kun sitä voidaan käyttää, arvioidaan katon ja tukirakenteiden kustannuksien nousevan 1,5–2-kertaisiksi. Naapurimaiden ja keskieurooppalaisten esimerkkien perusteella voidaan kiinteistöviraston mukaan kuitenkin olettaa, että myös Suomessa viherkattorakentamisen hinnat laskevat nykyisestä kysynnän lisääntyessä ja teknisten ratkaisujen kehittyessä.

Kustannusten vaihtelu johtuu vesikaton kantavan rakenteen vaihtelusta sekä viherkaton rakenteesta. Kevyet maksaruohokatot vaativat alustaltaan vähemmän ja ovat edullisempia toteuttaa. Mikäli katolle halutaan vaihtelevaa ja suurikokoisempaa kasvillisuutta tai kattoa käytetään oleskeluun, tulee kustannuksista suuremmat ja katosta rakenteiltaan raskaampi.

Viherkaton ylläpitokustannukset ovat jonkin verran perustasakattoa korkeammat, ja ylläpidossakin viherkatolla käytettävät materiaalit ja rakente vaikuttavat kustannuksiin. Mikäli viherkatto on rakennettu teknisesti oikein, sen ylläpidon lisäkustannus perustuu viherkerroksen vuosittaiseen hoitamiseen.

Esittelijä toteaa, että rakentamisen ja ylläpidon kustannukset ovat eräs merkittävä yksittäinen asia, joka vaikuttaa viherkatoista saataviin hyötyihin ja siten osaltaan myös viherkattorakentamisen yleistymiseen. Yksityisten kiinteistöjen kannalta ja myös kaupungin yksittäisten rakennushankkeiden kannalta lisäkustannukset viherkattorakentamisesta voivat olla suuremmat kuin saatava hyöty esim. energiansäästöissä. Sen vuoksi tapauskohtainen arviointi, jota työryhmän ehdotuksissakin tuodaan esiin, on tärkeää.

Kaupunkitason kokonaishyötyjen arviointia ei toistaiseksi ole vähäisten kokemusten johdosta tehty, eikä kiinteistövirasto myöskään vielä ole voinut arvioida hanketason hyötyjä kaupungin omistamissa rakennuksissa. Jatkossa tähän on syytä panostaa.

Strategisista linjauksista

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Työryhmä ehdottaa viittä strategista linjausta, jotka koskevat asema-kaavoitukseen ja viherkattorakentamisen edistämiseen (I linjaus) sekä uudisrakentamiseen (II linjaus) liittyviä asioita, viherkattojen rakenteellisia ratkaisuja (III ja IV linjaukset) sekä viherkatto-osaamisen ja kokemusten levittämistä (V linjaus).

Näistä I sekä IV – V linjaukset ovat luonteeltaan viherrakentamisen edistämiseen tähtääviä verrattain yleisluontoisia linjauksia, joita voidaan pitää kannatettavina.

Linjaus II koskee sitä, kuinka viherkattoja pitäisi toteuttaa uudisrakennuksissa. Työryhmän mukaan viherkatot toimivat teknisesti parhaiten loivilla kattolappeilla, jotka ovat kerrostalorakentamisessa tavanomaisimpia. Työryhmän ehdotuksen mukaan, jota yleisten töiden lautakunta esityksessään 24.11.2015 kannatti, 'Uudisrakennuksissa, joiden kattokulma on alle 20 astetta, tulee kaavoituksessa ja suunnittelussa viherkaton olla ensisijaisesti tutkittava vaihtoehto. Kylmissä talousrakennuksissa ja katoksissa tulee ensisijaisesti olla viherkatto.'

Työryhmän linjaus III koskee viherkattojen toteuttamistapoja. Linjauksen mukaan rakennettavien viherkattojen kasvualustojen syvyyden tulee vastata toiminnallisia vaatimuksia, sekä viherkattoilla on pyrittävä syvyyden vaihtelevuuteen, kasvillisuuden monipuolisuuteen sekä kotimaista alkuperää olevan lajiston ja kasvualustojen suosimiseen. Työryhmän esityksestä ei käy ilmi, miten näitä vaatimuksia on tarkoitus käytännössä soveltaa esimerkiksi kaavoituksessa tai tontinluovutusehdoissa.

Yleisten töiden lautakunta on 7.6.2016 lausunnossaan lieventänyt linjauksen II sisältöä siten, että viherkattojen ei tule olla ensisijainen kaavoituksessa eikä suunnittelussa eikä ensisijainen kylmissä talousrakennuksissa tai katoksissa. Perusteluna on se, että viherkatot aiheuttavat pientalorakentajille kohtuuttomia lisäkustannuksia.

Esittelijä toteaa, että rakennuslautakunnan lausunnossa työryhmän esittämää linjausta II pidettiin melko tiukkana. Rakennuslautakunta huomauttaa, ettei ilman joko sitovia valtakunnallisia rakentamismääräyksiä, asemakaavaan sisältyviä sitovia määräyksiä tai tontinluovutusehtoja voida kohteilta ehdottomasti vaatia viherkattoja. Lausunnossa todetaan myös linjaukseen liittyvän toimenpide-ehdotuksen (toimenpide Rakennusjärjestys) osalta mm., että 'Linjaukseen sisältyvä ehdotus, jonka mukaan kaupunki edistää viherkattojen rakentamista kylmiin piharakennuksiin rakennusjärjestyksen määräyksellä, ei välttämättä ole ainakaan sitovana rakennusjärjestyksen määräyksenä nykyisin mukaan mahdollinen.'

Työryhmän esityksestä ei käy ilmi, tarkoittaisiko viherkattovaatimus kylmiin talousrakennuksiin ja katoksiin käytännössä vain kevyitä ja helpoita viherkattoja, vai pitäisikö näissäkin linjauksen III mukaisesti mahdollisesti pyrkiä monipuoliseen ja vaativampaan kattorakentamiseen.

Se, että kylmissä talousrakennuksissa ja katoksissa tulisi ensisijaisesti olla viherkatto, voi taloudellisten toteuttamisedellytysten näkökulmasta olla hyvinkin merkittävä asia erityisesti pienrakentajille. Viherkattorakentamisen kustannukset, niin investoinnin kuin ylläpidonkin osalta, on yleisesti todettu erääksi viherkattorakentamisen keskeiseksi haasteeksi.

Esittelijän mielestä on sinänsä hyvä ja kannatettavaa, että jo kaavoituksen yhteydessä ja muutoinkin jo suunnittelun alkuvaiheissa selvitetään mahdollisuuksia hyödyntää kasvillisuutta rakennusten kattorakenteissa. Kun viherkattorakentaminen on vielä kehitysvaiheessa ja tutkimustieto ja kokemukset toimivuuden lisäksi myös mm. investointi- ja ylläpitokustannuksista ovat kuitenkin vielä verrattain vähäisiä, on liian aikaista antaa yleisohjeita siitä, että uudiskohteilta taikka tietyn tyyppisiltä rakennuksilta vaadittaisiin viherkattoja. Kun lisäksi mm. hulevesien hallinnan osalta potentiaalia ei ole vielä tarkemmin tutkittu, on rakennuttajille hyvä jättää työryhmän ehdottamaa enemmän harkinnanvaraa mm. hulevesien hallintaa varten käytettäviin keinoihin.

Toimenpide-ehdotuksista

Viherkattolinjauksen tueksi työryhmä on laatinut toimenpide-ehdotukset, jotka koskevat rakennushankkeita, asemakaavoitusta, taloudellista tukea, koerakentamista, tutkimusta, koulutusta ja rakennusjärjestystä. Kullekin toimenpiteelle on määritelty vastuutaho ja yhteistyötahot.

Työryhmä esittää rakennushankkeiden osalta, että 'Kaupunki rakentaa teknisesti toimivia viherkattoja uusiin kouluihin, päiväkoteihin, hallinto-, palvelu- ja huoltorakennuksiin, omaan asuntotuotantoonsa sekä muihin soveltuviin kohteisiin, kun viherkatto on perusteltu viherkattolinjauksen päämäärien täyttämiseksi. Peruskorjauskohteissa selvitetään mahdollisuus viherkattojen toteuttamiseen.'

Asemakaavoituksen osalta työryhmä esittää, että 'Uudisrakentamiseen tähtäävissä asemakaavoissa edellytetään viherkattojen rakentamista, kun määräys on paikalliset olosuhteet huomioon ottaen perusteltu viherkattolinjauksen päämäärien täyttämiseksi. Asemakaavamääräyksissä ja selostuksissa määritellään viherkattojen toiminnalliset tavoitteet kussakin tapauksessa.' Lisäksi on maininta viherkerroinmenetelmän hyödyntämisestä työkaluna.

Esittelijä toteaa, että toimenpidekirjaukset on peruskorjausta lukuun ottamatta muotoiltu toisaalta varsin velvoittavaan suuntaan, toisaalta hyvin väljiksi viherkattolinjausten päämäärien huomioimisen osalta. Jo kaavatasolla, kaavamääräyksissä, annettaisiin toiminnalliset tavoitteet viherkatoille kussakin tapauksessa. Avoimeksi jää, kuinka pitkälle ja minkälaisin kriteerein viherkattolinjauksen päämäärät käytännössä ohjaisivat rakennushankkeiden suunnittelua ja kaavoitusta, vaikka paikalliset olosuhteet onkin mainittu tarkasteluissa huomioon otettavana seikkana.

Kaavoituksen keinoja on tarpeen käyttää myös viherkattojen edistämiseksi ja niistä koituvien hyötyjen saamiseksi, kuten on eräissä kohteissa tehtykin mm. osana hulevesien hallintaa. Samalla on kuitenkin huolehdittava myös siitä, ettei aiheuteta tarpeettomia esteitä ja kustannuksia kaavojen toteuttamiselle.

Koerakentamisen osalta työryhmä esittää, että 'Kaupunki käynnistää koerakentamishankkeita, joiden avulla selvitetään ja kehitetään Helsingin alueelle parhaiten sopivia ja ympäristövastuullisia sekä ylläpidollisesti, taloudellisesti ja teknisesti toimivia ratkaisuja. Viherkatoille kokeillaan erilaisia biotooppeja erityisesti paikallista alkuperää olevia kasvilajeja suosien.'

Esittelijä toteaa, että kaupungin omien koerakentamiskohteiden käynnistäminen on perusteltua, jotta saadaan kokemuksia viherkattojen ominaisuuksista, rakenteiden teknisestä toimivuudesta, kustannuksista ja kaupunkitaloudellisista vaikutuksista. On tarpeen kerätä kokemuksia kasvillisuuden käytöstä kattorakenteissa niin kaupungin omissa kohteissa kuin rakentamisessa yleensäkin. On kaiken kaikkiaan hyvä, jos eteneminen viherkattojen toteuttamisessa tapahtuu aluksi koerakentamisen kautta parhaita ratkaisuja erityyppisissä kohteissa etsien.

Viherkattolinjauksissa ehdotettu koulutuksen järjestäminen viherkattoihin liittyen on hyödyllistä, samoin yhteistyö tutkimukseen ja koerakentamiseen liittyvissä asioissa. Viherkattotyöryhmän esityksessä onkin lisätty lukuisia tutkimuksia, joita viherkatoista jo on viime vuosina tehty. Mm. Helsingin yliopiston Viides ulottuvuus -tutkimushankkeessa tarkastellaan viherkattoja luonnon monimuotoisuuden ja ekologisen, sosiaalisen ja taloudellisen kestävyuden näkökulmasta. Erityisesti on tarpeen löytää Suomen ja Helsingin oloihin soveltuvia, taloudellisesti kestäviä ratkaisuja.

Työryhmä ehdottaa, että kaupunki tutkii tapoja kehittää taloudellinen instrumentti, jolla edistetään linjauksen kohtien III ja IV mukaisten viherkattojen rakentamista uudistotuotannossa ja korjausrakentamisessa. Ta-

loudellisten ohjauskeinojen tarve on todettu mm. Ilmatieteen laitoksen aiemmin mainitussa selvityksessä.

Taloudellisten kannustimien osalta mahdollisina keinoina on mm. Helsingin yliopiston lausunnossa mainittu vapaaehtoisuuteen perustuva kannustinjärjestelmä, joka ottaisi huomioon julkiset hyödyt esim. hulevesien määrän vähenemisen ja siitä saatavan hyödyn. Rakennuslautakunta mainitsee esimerkinomaisesti rakennusvalvontataksaan sisällytettävän lupamaksualennuksen, jos kohteessa käytetään vapaaehtoisesti viherkattoratkaisua. Esittelijä toteaa, että riittävien taloudellisten kannustimien löytäminen kaupungin keinovalikoimista voi olla käytännössä hankalaa. Kannan ottamista kannustuskeinoihin hankaloittaa se, ettei työryhmän työ pitänyt sisällään viherkattojen avulla saatavan julkisen hyödyn arviointia. Tällaista arviointia olisi suotavaa tehdä esim. hulevesityöryhmän ja Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymän yhteistyönä. Toisaalta kannustimien kehittämistä ei voida pitää ensisijaisena kehittämisen kohteena viherkattoihin liittyen.

Esittelijän kannanotot

Esittelijä toteaa, että viherkattotyöryhmä on laatinut varsin kunnianhimoiset linjaukset, jotka pyrkivät ottamaan huomioon monia hyviä ja kannatettavia tavoitteita ilmastomuutokseen, kaupungistumiseen ja luonnon monimuotoisuuden varjelemiseen liittyvien haasteiden huomioon ottamiseksi. Puutteena voidaan pitää auki kirjoitettujen tarkempien perustelujen ja taustatietojen vähäisyyttä, sillä aihepiiriä ei ole juurikaan käsitelty kaupungin ohjelmissa tms. Tarkemmat perustelut olisivat tuoneet hyödyllistä informaatiota myös jatkovalmistelua ajatellen.

Yleisten töiden lautakunta on esittänyt perustettavaksi viherkattotyöryhmän seuraamaan ja kannustamaan viherkattolinjauksen toteutumista sekä arvioimaan viherkattojen rakentamista, hyötyjä, kokonaistaloudellisuutta, käyttöä ja ylläpitoa. Esittelijä pitää asian jatkotyöstämistä perusteltuna etenemistapana ja työryhmän tehtäväksi ehdotettuja asioita keskeisinä jatkoselvityksen aiheina. Jatkossa on hyvä kerätä yhteen kaupungin kokemuksia koerakentamisesta, tutkimusyhteistyön tuloksista ym., jonka jälkeen voidaan paremmin arvioida velvoittavien määräysten tarvetta ja taloudellisten kannusteiden tarvetta ja mahdollisuuksia.

Edellä sanotun perusteella ja lausunnoissa esitetyt näkökohdat huomioon ottaen strategiset linjaukset lukuun ottamatta linjauksia II ja III sekä toimenpide-ehdotukset lukuun ottamatta asemakaavoitusta, taloudellista tukea ja rakennusjärjestystä koskevia kohtia voidaan päätösehdotuksessa esitetyssä muodossa hyväksyä hallintokuntien toiminnassa ohjeellisina huomioon otettavaksi. Rakennushankkeita koskevaa kohtaa tulisi jossain määrin tarkistaa siten, että viherkattojen toteuttamista

arvioidaan kattavamman kokonaisarvioinnin perusteella (paikallisten olosuhteiden ja viherkattorakentamisen päämäärien lisäksi mm. taloudelliset näkökohdat huomioiden). Esittelijän mielestä viherkattolinjauksen strategiset päämäärät ovat hyviä ja kannatettavia.

Kaupunginhallituksen päätettäväksi esitetään näin ollen tässä vaiheessa vain yleiset tavoitteet ja niitä koskevat toimenpiteet viherkattorakentamisen edistämiseksi Helsingin kaupungissa. Näitä voidaan tulevaisuudessa tarkistaa ja tarkemmat linjaukset laatia tämänhetkistä tarkemman ja kattavamman tietoaineiston pohjalta.

Lopuksi esittelijä toteaa, että kaupungin uudessa johtamisjärjestelmässä viherkattorakentamista koskevat asiat liittyvät valtaosaltaan kaupunkiympäristön toimialaan, minkä vuoksi mahdollinen työryhmän perustaminen on hyvä harkita erikseen myöhemmin.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Yleisten töiden lautakunnan esitys 24.11.2015
- 2 Helsingin kaupungin viherkattolinjaus 2015
- 3 Kaupunkisuunnittelulautakunnan lausunto 1.3.2016
- 4 Ympäristölautakunnan lausunto 2.2.2016
- 5 Helsingin yliopiston lausunto 1.3.2016

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Tiedoksi

HKR
Virastot ja liikelaitokset

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 07.12.2016 § 1108

HEL 2012-013805 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

12.12.2016

Ryj/2

Käsittely

07.12.2016 Pöydälle

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian viikoksi pöydälle Hannu Oskalan ehdotuksesta.

29.04.2013 Ehdotuksen mukaan

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Yleisten töiden lautakunta 07.06.2016 § 275

HEL 2012-013805 T 00 00 03

Lausunto

Yleisten töiden lautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Laaja poikkihallinnollinen työryhmä on valmistellut Helsingin kaupungin viherkattolinjauksen kaupunginhallituksen kehotuksesta (kaupunginhallitus 29.4.2013 ja kaupunginvaltuusto 15.5.2013).

Yleisten töiden lautakunta päätti 24.11.2015 antaa Helsingin kaupungin viherkattolinjauksen kaupunginhallitukselle.

Kaupunginkanslia on pyytänyt lausunnot lautakunnilta (asuntotuotanto-toimikunta, kaupunkisuunnittelulautakunta, kiinteistölautakunta, liikunta-lautakunta, pelastuslautakunta, rakennuslautakunta ja ympäristö-lautakunta) 10.3.2016 mennessä.

Kaupunginkanslia pyytää yleisten töiden lautakunnan lausuntoa kaupunginhallitukselle viherkattolinjauksesta saatujen lausuntojen johdosta sekä täydentäviä lisätietoja 30.6.2016 mennessä.

Valmistelusta ja viherkattolinjauksen lausunnoista

Linjauksen rakenne on pidetty lyhyenä ja pelkistettynä linjausasiakirjan käytettävyyden parantamiseksi. Taustatietoa, joka tukee ja avaa linjauksen sisältöä sekä teemoja, on runsaasti liitemateriaaleissa.

Saadut lautakuntien asiantuntijalausunnot viherkattolinjauksen sisältöön ovat pääasiassa myönteisiä. Linjauksen päämääriä, joilla viherkat-

tojen todettu etuja saavutetaan, pidetään yleisesti ottaen hyvinä, kannatettavina ja realistisina.

Useimmat lautakunnat pitivät myös linjauksen toimenpideosiota hyvin perusteltuna ja se sisältää keskeisimpiä toimenpiteitä, joilla kaupunki voi ohjata ja edistää viherkattojen asianmukaista rakentamista.

Viherkattojen toteuttamiseen liittyvät kustannuskysymykset nousivat useammassakin lausunnossa esiin. Peräänkuulutettiin muun muassa tarkempaa tietoa ja kokemuksia rakentamisen ja ylläpidon kustannusvaikutuksista yleisellä tasolla sekä koerakentamisen tarpeellisuutta. Lisäksi todettiin, että hyödyt kaupungille ovat ilmeisiä, mutta yksittäisen rakennushankkeen näkökulmasta kustannukset voivat olla hyötyjä suuremmat.

Taustaa ja potentiaaleja

Viherkatot ovat kattoja, joiden uloimman rakennekerroksen muodostaa elävä kasvimateriaali ja sen vaatima kasvualusta. Viherkatoilla voidaan lieventää kaupunkiympäristöille tyypillisiä haitallisia olosuhteita ja ilmaston ääri-ilmiöiden vaikutuksia. Samalla viherkattojen avulla voidaan parantaa kaupunkialueen ekosysteemipalvelujen eli luonnon aineettomien ja aineellisten palvelujen tarjontaa sekä lisätä kaupunkilaisten hyvinvointia tulevaisuudessa.

Ilmastonmuutoksen myötä sääilmiöt äärevöityvät. Viherkattoja voidaan käyttää osana hulevesien hallintajärjestelmää. Veden pidättäminen viherkatoilla auttaa tulvahuippujen madaltamisessa. Alueellisesti käytettynä viherkattojen avulla voidaan säästää hulevesijärjestelmien mitoituksessa. Suurimmat taloudelliset säästöt koituvatkin paikallisten tulvatuhojen eli rakennusten vesivahinkojen ja infran vaurioitumisen ehkäisystä. Tulvariski kasvaa voimakkaiden sateiden yleistyessä Suomessa. Tämän aiheuttamaa taloudellista riskiä kuvaa esimerkki Porista vuonna 2007, kun kolmen tunnin rankkasade aiheutti 20 miljoonan euron vahingot.

Useat viherkatoilla saavutettavat hyödyt ovat luonteeltaan julkisia, yksittäistä tonttia laajemmalle alueelle kohdistuvia etuja, joiden arvoa on vaikea määritellä taloudellisesti. Tällaisia ovat kaupunkiluonnon monimuotoisuuden edistäminen ja viihtyisyyden ja kaupunkikuvan esteettisen laadun paraneminen. Näiden tekijöiden merkitys korostuu voimakkaasti kun kaupunkirakennetta tiivistetään. Kattojen hyödyntäminen tarjoaa uusia mahdollisuuksia oleskeluun asuinympäristössä, työpaikoilla ja julkisissa rakennuksissa sekä esimerkiksi kaupunkiviljelyyn. Lisäksi aurinkoenergian käyttö sopii hyvin viherkatoille.

Viherkatot ovat hyvin tehtyinä tavanomaisia kattoja pitkäikäisempiä. Viherkatot voivat vähentää rakennuksen lämmitys- ja jäähdytysenergian kulutusta, parantaa ääneneristävyyttä erityisesti lentomelualueilla sekä parantaa ilmanlaatua. Viherkattojen kasvualustan ja kasvien avulla voidaan hillitä lämpösaarekeilmiötä ja tasata lämpötiloja. Viherkattojen taloudellisia hyötyjä on tunnistettu Suomessa tehdyssä kustannus-hyöty-analysissä, joka on julkaistu vuonna 2013 Ilmatieteen laitoksen raporttina. Monissa tutkimuksissa on myös todettu elävien luonnonelementtien kokemisen ja näkemisen terveyshyödyt.

Helsingissä on mahdollista selvästi kasvattaa toteutettavien viherkattojen määrää nykytilanteesta ja siten myös niistä saatavia hyötyjä. Viherkatot toimivat teknisesti parhaiten loivilla kattolappeilla, jotka ovat kerrostalorakentamisessa tavanomaisimpia. Viherkattoja rakennettaessa tulee huomioida lisääntyneen kuorman aiheuttama rasitus.

Kansainvälisestä kehityksestä

Lähes kaikki johtavat maailman pohjoisen pallonpuoliskon kaupungit edistävät viherkattojen rakentamista, toiset velvoittein ja toiset taloudellisin tuin sekä kannustavin linjauksin. Kaupunkisuunnittelun keskeiseksi tehtäväksi on noussut kaupunkien pitäminen toimintakykyisinä ja kilpailukykyisinä ilmaston muuttuessa.

Pohjois-Amerikassa edelläkävijöitä ovat Toronto, Portland, Seattle, Chicago ja New York, joissa tulvavahinkojen välttämisen taloudellisen hyödyn näkökulmaan yhdistyy kaupunkielämän laadun ja alueellisen statuksen näkökulma. Aasiassa ja Australiassa, kuten Singaporessa, Tokiossa ja Sydneyssä, viherkatoista haetaan helpotusta tulvimisongelmien lisäksi terveydelle vaarallisten lämpösaarekkeiden synnyn välttämiseen sekä virkistysalueiden tarpeeseen.

Euroopassa Saksa on viherkattorakentamisen tiennäyttävä, perusteina korostuvat ekologisen kestävyuden näkökulma sekä ilmastomuutokseen sopeutumisen taloudellinen hyöty. Berliini, Freiburg, Stuttgart ja noin 45 muuta saksalaiskaupunkia, sekä moni hollantilaiskaupunki Amsterdamin ja Rotterdamin johdolla, tukee rahallisesti viherkattorakentajia saadakseen yhteiskunnallista hyötyä viherkatteista. Valtaosa niistä on helppohjoitaisia maksaruohokattoja, joiden tuotanto on tehokasta ja hinta on laskenut edulliselle tasolle. Sveitsissä Baselissa ja Zürichissä sen sijaan rakennetaan luonnonmukaisia niittykattoja ja pyritään käyttämään paikallista kasvualustaa ja kasveja. Lontoossa on kunnianhimoinen monimuotoisten viherkattojen ohjelma ja viherkatoilla on ilmastomuutokseen sopeutumisen lisäksi kaupunkikuvallinen tavoite. Pariisissa keskustaa ympäröivän kaupan ja teollisuuden vyöhyk-

keellä kaikki rakennukset on varustettava joko aurinkopaneeleilla tai viherkatoilla.

Myös Helsingin skandinaavisissa naapurikaupungeissa ollaan Helsinkiä edellä ilmastonmuutokseen sopeutumisessa. Kööpenhaminassa kaupunki edellyttää kaupunginvaltuuston päätöksellä viherkattoja niin yksityisiin kuin julkisiin rakennuksiin aina kun kattokulma on alle 30 astetta. Tukholman keskeisillä uusilla projektialueilla, kuten Norra Djurgårdstadenin alueella, vaaditaan systemaattisesti viherkatot uudisrakennuksiin. Malmössä on rakennettu viherkattoja osaksi hulevesijärjestelmää muun muassa uudessa Västra Hamnenin kaupunginosassa sekä Augustenborgin perusparannusalueella. Järjestelmän hyödyt konkretisoituivat elokuussa 2014, kun Malmössä satoi 100 mm vuorokaudessa. Suuressa osassa kaupunkia tulvi ja kaupungille koituvat vahingot nousivat euroissa kymmeneen miljooniin. 163 kaupungin omaa rakennusta vaurioitui. Sen sijaan vahingot ja kustannukset jäivät pieniksi niillä alueilla, joissa rankkasadetapahtumiin oli varauduttu rakentamalla viherkattoja osana luonnonmukaista hulevesijärjestelmää.

Kustannusvaikutuksia

Viherkattojen kustannukset riippuvat toteutuksen ratkaisusta, mutta niiden toteuttaminen on yleensä jonkin verran kalliimpaa kuin vastaavan kasvittoman katon. RAKLI ry:n vuonna 2015 julkaisemassa kaavamääräysten kustannusvaikutuksia käsittelevässä selvityksessä viherkattomääräyksiä ei arvioitu kustannusvaikutuksiltaan merkittävimpien määräysten joukkoon. Verrattuna halvimpaan tasakattovaihtoehtoon viherkaton arvioitiin nostavan kustannuksia noin 13 euroa/k-m², mikä on samaa mittaluokkaa kattoterassin rakentamisen tai parvekelasituksen kanssa. Verrattuna esimerkiksi pysäköintiratkaisujen, esteettömyyden tai yhteistilojen asumiskustannuksiin aiheuttamaan vaikutukseen, on viherkattojen vaikutus pieni. Esimerkiksi asemakaavoituksessa tavanomainen, kaupunkikuvallisilla syillä perusteltava määräys harjakattojen käyttämisestä nostaa RAKLI ry:n mukaan kerrosneliön hintaa 30 euroa.

Kiinteistöviraston tilakeskus on alustavasti arvioinut, että viherkatto nostaa uudisrakennuksen katon ja sen tukirakenteiden kustannuksia noin 1,3–2-kertaisiksi. Perusparannuskohteissa tutkitaan kussakin tapauksessa erikseen soveltuuko viherkatto olemassa olevaan kiinteistöön lisättäväksi. Niissä tapauksissa kun sitä voidaan käyttää, arvioidaan katon ja tukirakenteiden kustannuksien nousevan 1,5–2-kertaisiksi. Naapurimaiden ja keskieuropalaisten esimerkkien perusteella voidaan olettaa, että myös Suomessa viherkattorakentamisen hinnat laskevat nykyisestä kysynnän lisääntyessä ja teknisten ratkaisujen kehityessä.

12.12.2016

Ryj/2

Myös viherkaton ylläpitokustannukset ovat jonkin verran perustasakattoa korkeammat. Maksaruoho- ja niitty- tai ketokatot vaativat hoitoa muutamia kertoja vuodessa, heinäkatot myös kastelua kuivina kausina.

Sääntely ja velvoittavuus sekä tapauskohtainen arviointi

Helsingissä on viimeksi kuluneen kymmenen vuoden ajan käytetty asemakaavoissa sitovia viherkattomääräyksiä esimerkiksi Kalasatamassa, Kuninkaantammessa ja Jätkäsaarella.

Helmikuussa 2016 julkaistiin viherkattorakentamista ohjaava kolmen RT-ohjekortin sarja, joka käsittelee viherkattojen periaatteita, kasvillisuutta ja rakenteita.

Helsingin viherkattolinjaus kannustaa viherkattojen etujen määrittelyyn kunkin rakennus- ja asemakaavahankkeen yhteydessä ja korostaa aihepiiriin merkitystä osana normaalia kaavoituksen ja rakennushankkeiden suunnittelua, mutta jättää harkinnanvaraa erilaisten intressien yhteensovittamiseen. Linjauksessa mainitut asema-kaavoituksessa huomioonotettavat paikalliset olosuhteet sisältävät muun muassa pohjavesiolot, ympäröivän viherkattorakenteen, kaupunkikuvalliset tekijät, kaavatalouden ja alueelliset erot asuntojen markkinahinnoissa ja taloudellisissa toteutusedellytyksissä.

Viherkattojen ei tule olla ensisijainen kaavoituksessa ja suunnittelussa eikä ensisijainen kylmissä talousrakennuksissa tai katoksissa. Perusteluna on se, että viherkatot aiheuttavat pientalorakentajille kohtuuttomia lisäkustannuksia.

Käsittely

07.06.2016 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Dennis Pasterstein: Rakennusviraston lausuntoon lisätään kohta. Viherkattojen ei tule olla ensisijainen kaavoituksessa ja suunnittelussa eikä ensisijainen kylmissä talousrakennuksissa tai katoksissa. Perusteluna on se, että viherkatot aiheuttavat pientalorakentajille kohtuuttomia lisäkustannuksia.

Kannattaja: Terhi Koulumies

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

EI-ehdotus: Rakennusviraston lausuntoon lisätään kohta. Viherkattojen ei tule olla ensisijainen kaavoituksessa ja suunnittelussa eikä ensisijainen kylmissä talousrakennuksissa tai katoksissa. Perusteluna on se,

12.12.2016

Ryj/2

että viherkatot aiheuttavat pientalorakentajille kohtuuttomia lisäkustannuksia.

Jaa-äännet: 4

Jussi Heinämies, Aura Kostianen, Pörrö Sahlberg, Maija Wirén

Ei-äännet: 4

Matti Kopra, Terhi Koulumies, Dennis Pasterstein, Mariam Rguibi

Tyhjä: 0

Poissa: 1

Eija Paananen

Esittelijän muutos:

Muutetaan kappaleessa 19 rivillä 3: sana "Kiinteistö- ja rakennusalan liiton Rakli ry:n" muotoon "RAKLI ry:n."

Äänten mennessä tasan 4-4, puheenjohtajan ääni ratkaisi päätöksen.

31.05.2016 Pöydälle

24.11.2015 Ehdotuksen mukaan äänestyksin

17.11.2015 Pöydälle

18.12.2012 Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan

Esittelijä

kaupunginarkkitehti
Jukka Kauto

Lisätiedot

Jussi Hyvärilä, arkkitehti, puhelin: 310 39835
jussi.hyvarila(a)hel.fi
Nina Mouhu, aluesuunnittelija, puhelin: 310 39838
nina.mouhu(a)hel.fi

Kiinteistölautakunta 10.03.2016 § 103

HEL 2012-013805 T 00 00 03

Lausunto

Kiinteistölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Kiinteistölautakunnalla ei ole huomautettavaa Helsingin kaupungin viherkattolinjauksesta.

Kaupunginkanslia on pyytänyt kiinteistölautakuntaa antamaan Helsingin kaupungin viherkattolinjauksesta lausunnon kaupunginhallitukselle 29.2.2016 mennessä. Kaupunginkanslia on myöntänyt vastaukselle lisää aikaa 10.3.2016 saakka. Kiinteistöviraston tilakeskus on valmistellut tämän lausunnon yhteistyössä tonttiosaston kanssa.

Helsingin kaupunginhallitus on kehottanut rakennusvirastoa yhteistyössä eri hallintokuntien ja muiden tarvittavien tahojen kanssa laatimaan kaupungille viherkattojen edistämistä koskevat linjaukset.

Viherkattolinjaus on laadittu vuonna 2012 tehdyn valtuustoaloitteen johdosta. Työryhmässä on ollut rakennusviraston, kaupunkisuunnitteluviraston, ympäristökeskuksen, kiinteistöviraston, kaupunginkanslian, rakennusvalvontaviraston, asuntotuotantotoimiston, liikuntaviraston ja pelastuslaitoksen edustajia. Asiantuntijan roolissa työhön on osallistunut myös Helsingin yliopisto, jonka kanssa kiinteistöviraston tilakeskus on tehnyt yhteistyötä nykyisten viherkattojen arvioinnin yhteydessä. Yleisten töiden lautakunta on käsitellyt laaditun viherkattolinjauksen 24.11.2015 ja antanut sen kaupunginhallitukselle.

Helsingin kaupunki haluaa profiloitua Suomessa viherkattorakentamisen edelläkävijänä. Helsingin viherkattolinjauksen päämäärinä ovat:

- Hulevesien parempi hallinta rankkasateiden aikana
- Kaupunkirakenteen lämpösaarekeilmiön hillitseminen
- Kaupunkiluonnon monimuotoisuuden turvaaminen ja edistäminen
- Kattojen aktiivinen hyödyntäminen toiminnallisena, taloudellisena ja esteettisenä voimavarana.

Viherkattolinjauksen strategiset linjaukset määrittelevät viherkattojen toteuttamisen reunaehdot. Linjausten tueksi on laadittu toimenpiteet, jotka ryhmittyvät seuraavien otsikoiden alle:

- Rakennushankkeet
- Asemakaavoitus
- Taloudellinen tuki
- Koerakentaminen
- Viherkattoryhmä
- Tutkimus
- Koulutus
- Rakennusjärjestys.

Nämä toimenpiteet määrittelevät työryhmän ehdottamat keinot ja vastuutahot, joiden toimesta viherkattolinjauksen päämäärät voidaan saa-

vuttaa. Edellä mainittua seuraamaan kaupunki perustaa erityisen viherkattotyöryhmän, joka seuraa viherkattolinjauksen toteutumista ja arvioi viherkattojen rakentamista, hyötyjä, kokonaistaloudellisuutta, käyttöä ja ylläpitoa. Viherkattoryhmä raportoi toimenpiteiden toteutumisesta kaupunginhallitukselle.

Kiinteistöviraston tilakeskuksen vastuulla on ennen kaikkea kaupungin omien rakennushankkeiden ja niihin liittyvän koerakentamisen toimenpiteet. Tilakeskus suhtautuu viherkattojen koerakentamisen käynnistämiseen myönteisesti.

Viherkattolinjauksen perusteella tilakeskus ja tonttiosasto ovat arvioineet alustavasti viherkattojen toteuttamista ja ylläpitoa tyypillisten uudisrakennus- ja perusparannushankkeiden yhteydessä:

Uudisrakennushankkeissa viherkatto ja siihen liittyvät koko kiinteistöä koskevat vaatimukset on järkevintä linjata osaksi hankkeen tavoitteita ja kustannusraamia ennen suunnittelun aloittamista, jolloin toimivan viherkattoratkaisun selvittämiseen voidaan paneutua ja välttyään kertautuvalta suunnittelutyötä. Riippuen viherkerroksen paksuudesta ja sen aiheuttamasta kuormasta toteutettavissa olevan viherkaton lisääminen voi nostaa uudisrakennuksen katon ja sen tukirakenteiden kustannuksia noin 1,3 - 2 -kertaisiksi.

Tonttien luovuttamisen näkökulmasta uudisrakentamisessa tulee huomioida viherkattojen toteuttamisesta aiheutuvat kustannukset. Nämä kustannukset eivät saa muodostua rakennuttajan tai tontin toteuttajan kannalta kohtuuttomiksi ja siten vaikeuttaa tonttien rakentamista. Viherkattorakentamista koskevia määräyksiä asetettaessa tulee siis huomioida muun ohella alueelliset erot asuntojen markkinahinnoissa ja taloudellisissa toteutusedellytyksissä.

Peruskorjaushankkeiden osalta lähtökohdat ovat haasteellisemmat. Nykyisen kiinteistökannan teknisen soveltavuuden arviointi viherkatoille pinta-alapohjaisesti ei ole mahdollista, koska soveltavuuteen vaikuttavat ainakin seuraavat yleisesti tiedossa olevat tekijät:

- Rakennuksen suojelumerkintä asemakaavassa
- Kattopintojen kulmat ja muodot sekä paikalliset valaistuosuhteet
- Kattomateriaalit, kattorakenteet ja niiden vahvistustarve
- Kantavat seinärakenteet, perustukset ja niiden vahvistustarve
- Kattojen ja yläpohjien mahdolliset palo-osastoinnin vaatimukset
- Hulevesien hallinta ja toisaalta maaperän riittävän kosteuden turvaaminen tontilla.

Mikäli edellä mainitut tekijät mahdollistavat viherkerroksen lisäämisen, tulee arvioida katon muutos- ja vahvistustoimenpiteistä aiheutuvien in-

vestointikustannusten määrää suhteessa koko rakennuksen ja kiinteistön elinkaarikustannuksiin. Viherkerroksen lisäämisen tarkempi ajoitus riippuu rakennuksen korjausvelan hallinnasta ja ennen kaikkea kattorakenteiden kunnosta. Mikäli koko rakennuksen kattava peruskorjaus on 10 - 15 vuoden päässä, on perusteltua ajoittaa viherkerroksen lisääminen tämän peruskorjauksen yhteyteen. Riippuen viherkerroksen paksuudesta ja sen aiheuttamasta lisäkuormasta toteutettavissa olevan viherkaton lisääminen voi nostaa peruskorjattavan rakennuksen katon ja sen tukirakenteiden kustannuksia 1,5 - 2 -kertaisiksi.

Mikäli viherkatto on rakennettu teknisesti oikein, sen ylläpidon lisäkustannus perustuu viherkerroksen vuosittaiseen hoitamiseen. Helsingin kaupungin rakennusten viherkattojen vähäisestä määrästä johtuen tilakeskuksella ei ole käytössä erityistä viherkattojen ylläpito-ohjetta, ja tarpeen vaatiessa viherkerroksen huoltotoimenpiteet on tilattu erikseen kaupungin puutarhurilta. Tiedossa on, että nykyiset viherkerrosten tukirakenteet edellyttävät normaalia suurempaa ylläpitopanosta. Viherkaton riskit liittyvät lisääntyneen kuorman aiheuttamaan rasitukseen, talvikaudella tapahtuvaan veden ja kostean viherkerroksen jäätymiseen ja sulamiseen ja siitä seuraavan mahdollisen vesivahingon havaitsemiseen, paikantamiseen ja korjaamiseen nopeasti.

Esittelijä

tilakeskuksen päällikkö
Arto Hiltunen

Lisätiedot

Teemu Metsälä, projektinjohtaja, puhelin: 310 33911
teemu.metsala(a)hel.fi

Asuntotuotantotoimikunta 02.03.2016 § 34

HEL 2012-013805 T 00 00 03

Lausunto

Asuntotuotantotoimikunta päätti, esittelijän muutetun ehdotuksen mukaisesti poistaen lausuntoluonnoksen neljännen kappaleen, antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Lausunto

Viherkattolinjauksen päämäärät ja ääri-ilmiöiden hillitseminen ovat kannatettavia päämääriä. Viherkattojen hyöty kaupungin kannalta on kustannushyötyanalyysin perusteella ilmeinen, mutta yksittäisen vuokratalon kustannusten kannalta jokainen lisäkustannus on tarkkaan harkittava. Yksittäisen rakennushankkeen näkökulmasta kustannukset voivat olla hyötyä suuremmat. Kustannushyötyä pidemmällä aikavälillä voi-

12.12.2016

daan parantaa kiinnittämällä erityistä huomiota rakenteen pitkäikäisyyteen. Pitkäikäisyyden tarve korostuu, kun huomioidaan viherkattorakenteiden suuremmat korjauskustannukset.

Teknisten ratkaisujen osalta kokemuksia toteutuneista kohteista on vielä toistaiseksi hyvin rajallinen määrä. Ratkaisujen kirjo on laaja, mutta parhaiten Suomen olosuhteisiin sopivat ja pitkäikäiset kestävätkä ratkaisut ovat vielä testaamatta. Parhaan tiedon ja käyttökokemusten kerääminen onnistuu maltillisesti viherkattojen määrää lisäämällä.

10.02.2016 Pöydälle

Esittelijä

toimitusjohtaja
Sisko Marjamaa

Lisätiedot

Marko Haikarainen, projektipäällikkö, puhelin: 310 32390
marko.haikarainen(a)att.hel.fi
Risto Mykkänen, rakennuttamisjohtaja, puhelin: 310 32312
risto.mykkanen(a)att.hel.fi

Kaupunkisuunnittelulautakunta 01.03.2016 § 67

HEL 2012-013805 T 00 00 03

Ksv 5264_26

Lausunto

Kaupunkisuunnittelulautakunta antoi lausunnon kaupunginhallitukselle:

Kaupunkisuunnittelulautakunnalla ei ole huomautettavaa Helsingin kaupungin viherkattolinjaukseen.

29.01.2013 Ehdotuksen mukaan

Esittelijä

vs. asemakaavapäällikkö
Annukka Lindroos

Lisätiedot

Suvi Tyynilä, projektipäällikkö, puhelin: 310 37264
suvi.tyynila(a)hel.fi
Jouni Heinänen, maisema-arkkitehti, puhelin: 310 37257
jouni.heinanen(a)hel.fi

Rakennusvalvontavirasto 16.2.2016

HEL 2012-013805 T 00 00 03

12.12.2016

Ryj/2

Kaupunginhallituksen lausuntopyyntö

Rakennuslautakunta antaa rakennusviraston johdolla laaditusta, yleisten töiden lautakunnan 17.11.2015 kaupunginhallitukselle antamasta Helsingin kaupungin viherkattolinjauksesta seuraavan lausunnon.

Viherkattoteemaan liittyen on rakennuslautakunta lausunut ainakin kaksi kertaa aiemmin: 16.8.2011 ja 18.12.2012. Vuoden 2011 lausunto koski Hanna-Kaisa Siimeksen ynnä muiden valtuustoaloitetta kaupunki- ja kattoviljelyn edistämiseksi ja vuoden 2012 lausunto Anni Sinnemäen ynnä muiden aloitetta viherkattorakentamisen edistämiseksi Helsingissä.

Rakennuslautakunta arvioi vuonna 2011, että merkittävin keino vaikuttaa kaikenlaisen hyötyviljelyn mahdollisuuksien lisäämiseen on asettaa se yhdeksi asemakaavoituksen tavoitteeksi. Tämä merkitsee autopaikoituksen siirtämistä entistä enemmän maan alle, hulevesien hallinnan ja hyötykäytön edistämistä sekä rakentamista tavalla, joka mahdollistaa kattoviljelyn. Lausunnossaan vuonna 2012 rakennuslautakunta piti aloitetta viherkattostrategian laatimiseksi kannatettavana. Lautakunta piti tärkeänä, että strategia perustuu riittäviin selvityksiin ja siinä otetaan huomioon ilmasto, lainsäädäntö, rakentamismääräykset ja -ohjeet, suomalainen rakennusten huoltokulttuuri sekä pitkän aikavälin kustannusvaikutukset.

Viherkattojen rakentaminen on edistynyt Helsingissä vähitellen. Mikään valtavirta se ei toistaiseksi ole. Eniten viherkattoja on toteutettu autokatoosiin ja talousrakennuksiin. Kuntatekniikka-lehden numeron 1/2016 artikkelissa todetaan viherkattojen ominaispiirteistä seuraavaa:

- imeyttävät ja viivyttävät hulevesiä
- tasoittavat lämpötilaeroja eli viilentävät kesällä ja eristävät lämpöä talvella
- vaimentavat rakennuksen sisätiloihin kulkeutuvaa melua
- parantavat ilmanlaatua suodattamalla ilmansaasteita
- tarjoavat elinympäristön ja lisäävät kaupunkiluonnon monimuotoisuutta
- toimivat hiilinieluinä
- hyvin hoidettuna lisäävät viihtyisyyttä ja voivat lisätä kiinteistöjen maisemallista ja rahallista arvoa.

Helsingin viherkattolinjauksen päämäärät ovat hyvin samantapaisia. Strategisina linjauksina esitetään muun muassa, että kaupunki edistää viherkattojen rakentamista asemakaavoituksen, tontinluovutuksen ja viherkattojen koerakentamisen avulla. Melko tiukkana voi pitää linjausta, jonka mukaan uudisrakennuksissa, joiden kattokulma on alle 20 astetta, tulee kaavoituksessa ja suunnittelussa viherkaton olla ensisijaisesti tutkittava vaihtoehto. Kylmissä talousrakennuksissa ja katoksissa tulee ensisijaisesti olla viherkatto.

Rakennuslautakunta huomauttaa, ettei ilman joko sitovia valtakunnallisia rakentamismääräyksiä, asemakaavaan sisältyviä sitovia määräyksiä tai tontinluovutusehtoja voida kohteilta ehdottomasti vaatia viherkattoja. Tontinluovutusehtojen osalta kysymys on yksityisoikeudellisesta instrumentista, jonka noudattamisen valvonta on sopimusoikeudellinen eikä esimerkiksi viranomaiselle kuuluva tehtävä.

Kaupunki voi omissa rakennushankkeissaan, kuten kouluissa ja päiväkodeissa, näyttää viherkattojen rakentamisessa esimerkkiä. Näin on viherkattolinjauksen toimenpiteisiin kirjattukin.

Rakennusvalvonta on merkitty yhteistyötahoksi kolmeen toimenpidekohtaan: asemakaavoitus; taloudellinen tuki; ja viherkattoryhmä. Rakennusjärjestyksen osalta rakennusvalvonta on merkitty vastuutahoksi.

Asemakaavoituksen osalta rakennuslautakunta toteaa, että rakennusvalvonta yleisesti ottaen kannattaa viherkattojen määrän lisäämistä.

Taloudellista tukea koskevaa toimenpidettä on määritelty tarkemmin niin, että kaupunki tutkii tapoja kehittää viherkattolinjauksia edistävää taloudellista instrumenttia. Rakennusvalvonnan rooli voi tässä työssä tuskin olla mitenkään keskeinen. Lähinnä kysymykseen voi tulla rakennusvalvontataksaan sisällytettävä lupamaksualennus, jos kohteessa käytetään vapaaehtoisesti viherkattoratkaisua.

Viherkattoryhmän osalta voi todeta, että rakennusvalvonta voi osallistua työhön voimavarojensa puitteissa. Viherkattorakentaminen vaatii erityistä huolellisuutta suunnittelussa ja varsinkin toteutuksessa.

Rakennusjärjestyksen laatiminen on perinteisesti tapahtunut rakennusvalvonnan toimesta. Rakennusjärjestyksen laatimisprosessi on tarkkaan säännelty lainsäädännössä ja kokonaan uuden rakennusjärjestyksen laatiminen vie kokemusten mukaan ainakin kaksi vuotta. Myös rakennusjärjestyksen muuttaminen tapahtuu samojen lain sääntöjen mukaan kuin uuden laatiminen. Helsingin nykyinen rakennusjärjestys on hyväksytty kaupunginvaltuustossa vuonna 2010.

Hierarkisesti rakennusjärjestys on toissijainen verrattuna kuntakaavoitukseen ja valtakunnallisiin rakentamismääräyksiin. Maankäyttö- ja rakennuslain 14 §:n 4 momentin mukaan rakennusjärjestyksessä olevia määräyksiä ei sovelleta, jos oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa, asemakaavassa tai Suomen rakentamismääräyskokoelmassa on asiasta toisin määrätty.

Erikseen on laissa säädetty, etteivät rakennusjärjestyksen määräykset saa olla maanomistajalle tai muulle oikeuden haltijalle kohtuuttomia.

Voimassa olevat valtakunnalliset rakentamismääräykset eivät velvoita toteuttamaan viherkattoja. Linjaukseen sisältyvä ehdotus, jonka mukaan kaupunki edistää viherkattojen rakentamista kylmiin piharakennuksiin rakennusjärjestyksen määräyksellä, ei välttämättä ole ainakaan sitovana rakennusjärjestyksen määräyksenä nykyisin mukaan mahdollinen. Mahdollista sen sijaan olisi lähteä laatimaan rakennusjärjestyksen 2 §:n tarkoittamalla tavalla viherkattojen rakentamista, esimerkiksi tiettyjä kaupunginosia koskevaa rakentamistapaohjetta. Rakentamistapaohjeen tarkoituksena on rakennusjärjestyksen mukaan edistää alueen ominaispiirteisiin ja paikallisiin erityisolosuhteisiin sopivaa ja kestävää rakentamista. Rakentamistapaohjeen hyväksyy rakennuslautakunta.

Pöytäkirjanote kaupunginhallitukselle.

Esittelijätiedot

virastopäällikkö
Lauri Jääskeläinen

Lisätiedot

Lauri Jääskeläinen, virastopäällikkö, puhelin: 310 26220
lauri.jaaskelainen(a)hel.fi

Liikuntalautakunta 04.02.2016 § 31

HEL 2012-013805 T 00 00 03

Lausunto

Liikuntalautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon Helsingin kaupungin viherkattolinjauksesta.

Liikuntalautakunta katsoo, että viherkattojen toteuttaminen tiiviisti rakennetuilla, kantakaupunkimaisilla alueilla sekä tiivistyissä aluekeskuksissa ja asuntoalueilla, joissa viherkattojen rakentamisesta saadaan suurimmat positiiviset vaikutukset, on hyödyllistä ja kannatettavaa.

On tärkeää, että viherkattojen toteutuksesta Helsingin olosuhteissa saadaan tietoa ja kokemuksia koerakentamishankkeiden ja tutkimuksen kautta. Tarkempia tietoja ja kokemuksia tarvittaisiin niin rakenteiden, toimivien ratkaisuiden, kestävän kasvillisuuden, kuin rakentamisen ja ylläpidon kustannusvaikutusten osalta.

Kokemusten saamiseksi on liikuntavirasto viime vuosien aikana toteuttanut kokeiluna kolmeen pieneen rakennukseen, Johanneksen kentän ja Lauttasaaren liikuntapuiston varastot sekä Brahen kentän huoltorakennus, viherkatot, joissa on käytetty kevyttä ja matala kasvualustaista rakentamistekniikkaa sekä matalakasvuisia ruohovartisista kasveja.

Olisi kuitenkin tärkeää saada laajempaa kokemusta ja tarkempaa tietoa suurempien kattojen toteuttamisesta koerakentamiskohteiden, niiden dokumentoinnin, seurannan ja arvioinnin kautta, sekä kehittää taloudellisen tuen mallia, ennen kuin viherkattojen toteutukseen aletaan suuressa määrin asemakaavoituksen kautta velvoittamaan.

Muutoin liikuntalautakunnalla ei ole huomautettavaa Helsingin kaupungin viherkattolinjaukseen.

Esittelijä

osastopäällikkö
Kirsti Laine

Lisätiedot

Hannu Airola, projektipäällikkö, puhelin: 310 87743

Ympäristölautakunta 02.02.2016 § 49

HEL 2012-013805 T 00 00 03

Lausunto

Ympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon.

08.01.2013 Ehdotuksen mukaan

Esittelijä

ympäristönsuojelupäällikkö
Päivi Kippo-Edlund

Lisätiedot

Kaarina Heikkonen, kaupunkiekologi, puhelin: +358 9 310 31581
kaarina.heikkonen(a)hel.fi

Pelastuslautakunta 15.12.2015 § 139

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

12.12.2016

Ryj/2

HEL 2012-013805 T 00 00 03

Lausunto

Pelastuslautakunta antoi seuraavan lausunnon kaupunginhallitukselle Helsingin kaupungin viherkattolinjauksesta (HEL 2012-013805):

Pelastuslautakunnalla ei ole huomautettavaa Helsingin kaupungin viherkattolinjaukseen. Viherkattolinjaus on kirjattu tavoite viherkattojen rakentamiseksi. Tehtävät strategiset linjaukset määrittelevät miten ja millaisin reunaehdoin viherkattoja toteutetaan.

Esittelijä

vs. pelastuskomentaja
Jorma Lilja

Lisätiedot

Katja Seppälä, vanhempi palotarkastaja, puhelin: 310 31236
katja.seppala(a)hel.fi

Kaupunginvaltuusto 15.05.2013 § 154

HEL 2012-013805 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginvaltuusto päätti kaupunginhallituksen ehdotuksen mukaisesti katsoa valtuutettu Anni Sinnemäen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

12.12.2016

Sj/1

§ 1128

Lausunnon antaminen opetus- ja kulttuuriministeriölle hallituksen esityksestä laiksi ammatillisesta koulutuksesta ja eräksi siihen liit- tyviksi laeiksi

HEL 2016-012290 T 03 00 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Henrik Nyholmin ehdotuksesta.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Ritva Viljanen

Lisätiedot

Hilkka Tapiolinn, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36185
hilkka.tapiolinn(a)hel.fi
Tero Niininen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 25915
tero.niininen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää antaa opetus- ja kulttuuriministeriölle seuraavan lausunnon:

Tutkintojen ja koulutuksen järjestämislupa

Lakiesityksen mukaan jatkossa ammatillisen osaamisen hankkimista, osoittamista ja todentamista säänneltäisiin yhdellä ammatillisten tutkintojen ja koulutuksen järjestämisluvalla. Nykyisistä erillisistä ammatillisen peruskoulutuksen ja ammatillisen lisäkoulutuksen luvista luovuttaisiin. Opetus- ja kulttuuriministeriö myöntäisi edelleen koulutuksen järjestämisluvan, jossa määrättäisiin tutkinnot, joita koulutuksen järjestäjällä on oikeus myöntää ja joihin se voi järjestää tutkintokoulutusta.

Yksi järjestämislupa kaikelle ammatilliselle koulutukselle on kannatettavaa. Yksi järjestämislupa antaa koulutuksen järjestäjälle mahdollisuuden päättää koulutuksen kohdentumisesta väestön ja työelämän koulutustarpeitten mukaan. Kaupunginhallitus tuo esille, että Helsingin kau-

kaupungin nykyinen järjestämislupa on liian suppea työelämän osaamistarpeisiin vastaamiseksi. Nopeasti muuttuvan työelämän osaamistarpeisiin vastaaminen edellyttää useiden eri alojen ja tutkintojen yhdistelmiä. Jotta Helsingin kaupunki pystyy kouluttamaan moniosaajia työelämän tarpeisiin, on järjestämisluvan laajentaminen uusiin tutkintoihin ja tutkinnon osiin välttämätöntä. Lisäksi monipuolisempi koulutustarjonta mahdollistaa väärän alavalinnan tehneiden opiskelijoiden ohjaamisen toiseen tutkintoon ilman opintojen keskeyttämistä. Helsingin kaupungilla suurena monialaisena koulutuksen järjestäjänä tulee olla mahdollisuus hyödyntää koko tutkintojärjestelmää tarjotessaan opiskelijoille yksilöllisiä koulutuspolkuja samalla tavoin kuin tämä mahdollisuus on muilla suurilla ammatillisen koulutuksen järjestäjillä.

Kaupunginhallitus huomauttaa, että lakiesityksessä ei oteta kantaa kaksoistutkinnon suorittamiseen. Kaksoistutkinto on kuitenkin merkittävä asia asiakaslähtöisessä opiskelumahdollisuuksien tarjonnassa ja tämä mahdollisuus tulisi edelleen säilyttää. Lakiesityksessä ei ole mainintaa urheilijoiden ammatillisen koulutuksen erityistehtävästä. Kaupunginhallitus pitää tärkeänä, että urheilijoille suunnattua erityistehtävää jatketaan. Erityistehtävän myötä urheilijoilla on mahdollisuus suorittaa ammatti ja urheilu-uran päättyessä heillä olisi mahdollisuudet työllistyä. Ilman erityistehtävää on opiskelun ja urheilun yhdistäminen mahdotonta.

Lakiesityksen mukaan järjestämislupa myönnetään tiettyihin tutkintoihin eikä muita koulutuksia saisi järjestää eikä ostaa toisilta koulutuksen järjestäjiltä. Jatkossa koulutuksen järjestäjät voisivat järjestää oppisopimuskoulutustakin vain koulutustehtävänsä mukaisissa tutkinnoissa. Tämä vaikuttaisi noin 70 järjestäjän toimintaan ja koulutuksen järjestäjien mahdollisuuksiin vastata työ- ja elinkeinoelämän osaamistarpeista lähtevään kysyntään merkittävästi, koska nykyisin oppisopimuskoulutusta on ollut mahdollista järjestää kaikilla koulutusaloilla. Koulutuksen saataavuuteen ehdotetulla muutoksella olisi vaikutuksia, koska muutos kaventaisi merkittävästi oppisopimuskoulutuksen mahdollisuuksia vastata joustavasti työelämän osaamistarpeisiin.

Oppisopimuskoulutuksen tietopuolisen koulutuksen rajaaminen koulutuksenjärjestäjäkohtaisesti vain järjestämisluvan mukaisiin tutkintoihin supistaisi oppisopimuskoulutuksen järjestämistä merkittävästi myös Helsingin kaupungilla, ellei järjestämislupaa laajennettaisi uusiin tutkintoihin. Kun Helsingin kaupungilla ei ole ollut kaupan ja hallinnon alan koulutusta järjestämisluvassaan, se on hankkinut oppisopimuskoulutuksen tietopuolista koulutusta kaupan ja hallinnon alan tutkinnoissa muilta koulutuksen järjestäjiltä. Esimerkiksi vuonna 2015 kaupan ja hallinnon tutkintoja kaikista oppisopimuksista oli 31 %. Jos Helsingin kaupunki ei voisi jatkossa järjestää kaupan ja hallinnon alan oppisopimuskoulutusta, se ei pystyisi vastaamaan joustavasti ja nopeasti työelämän muuttu-

viin osaamistarpeisiin ajatellen esimerkiksi monialaisia työnantajia. Monialaisten työnantajien mahdollisuudet hankkia oppisopimuskoulutusta hankaloituisivat, sillä heidän olisi jatkossa hankittava oppisopimuskoulutusta useammalta koulutuksen järjestäjältä.

Kaupunginhallitus pitää tärkeänä, että uusimuotoista järjestämislupaa myönnettäessä arvioidaan myös koulutuksen järjestäjän edellytykset ja osaaminen oppisopimuskoulutuksen järjestämiseksi, eikä lupaa myönnettäisi automaattisesti kaikille nykyisen ammatillisen perus- tai lisäkoulutuksen järjestämisluvan omaaville.

Lakiesityksen mukaan järjestämislupa mahdollistaa koulutuksen järjestämisen myös oman toiminta-alueen ulkopuolella. Helsingissä ja pääkaupunkiseudulla on jo tällä hetkellä useita kymmeniä ammatillisen koulutuksen järjestäjiä. Jos koulutuksen järjestäjiä tulee toiminta-alueen elinkeinoelämän ulkopuolelta vielä lisää, on huolena se, ettei kaikkein toimijoiden koulutus kohdennu työelämän ja opiskelijoiden tarpeen mukaisesti. Toiminta-alueen ulkopuolisten voi olla vaikeaa tuntea pääkaupunkiseudun työelämän ja työpaikkojen tarpeita, jolloin myös koulutuksen sisältö ja laatu eivät kohdennu tarkoituksenmukaisella tavalla.

Helsingin kaupunki on sitoutunut hoitamaan koulutustakuuta tarjoamalla opiskelupaikan kaikille ilman toisen asteen koulutusta oleville nuorille. Jos koulutuksen järjestäjiä on alueella useilta eri toiminta-alueilta, on huolena se, ettei nuoriso- ja koulutustakuun toteutumista pystytä hoitamaan ja koordinoimaan laadukkaasti ja riittävästi.

Koulutukseen hakeutuminen ja henkilökohtaistaminen

Ammatilliseen koulutukseen hakeutumisessa olisi lakiesityksen mukaan kaksi pääväylää. Näitä olisivat jatkuva haku ja valtakunnallinen yhteishaku. Yhteishaku järjestettäisiin keväällä ja olisi tarkoitettu perusopetuksen päättäneille sekä muille vailla ammatillista tutkintoa oleville. Jatkuvassa haussa koulutuksen järjestäjät päättäisivät hakuajoista ja muista hakemiseen liittyvistä menettelyistä. Kaikessa ammatillisessa koulutuksessa otettaisiin lakiesityksen mukaan käyttöön yhtenäinen henkilökohtaistamisprosessi, johon kirjataan yksilön saavutettu osaaminen, puuttuva osaamisen hankkiminen, osaamisen osoittaminen, arviointi sekä tarvittavat tukitoimet.

Koulutukseen hakeutumisessa pääpainon siirtyminen jatkuvaan hakuun on hyvä uudistus ja tukee asiakaslähtöisyyttä. Yhteishaun säilyttäminen perusopetuksen päättäneiden hakuväylänä on kannatettavaa. Yhteishakuun liittyen lakiesitykseen on kirjattu oppimisvalmiuksia mittaava koe niille hakijoille, jotka eivät ole suorittaneet perusopetuksen oppimäärää tai todistus ei ole muutoin vertailukelpoinen. Tämä oppimisvalmiuksia mittaava koe asettaisi yhteishaussa hakevat hakijat kui-

tenkin eriarvoiseen asemaan jatkuvan haun hakijoiden kanssa. Helsingissä huolena on suuri maahanmuuttajahakijoiden määrä, joita kyseinen koe ei riittävästi huomioi. Yhteishaun hakuryhmänä voisi olla pelkästään perusopetuksen päättäneet ja jatkuvan haun kohderyhmä olisivat muut hakijat. Näin jatkuvan haun hakumenettelyistä päättäisi koulutuksen järjestäjä itse ja se palvelisi moninaista hakijaryhmää parhaiten.

Yhtenäinen henkilökohtaistamisprosessi kaikkeen ammatilliseen koulutukseen on kannatettavaa. Henkilökohtaistamista yksinkertaistetaan siirtymällä yhteen henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelmaan. Tämä on tasavertaisuuden ja osaamisperusteisuuden kannalta hyvä asia. Yhdenmukaisella henkilökohtaistamisprosessilla mahdollistetaan opintojen asiakaslähtöinen suunnittelu ja toteutus.

Kaupunginhallitus toteaa, että henkilökohtaistamisprosessi on kirjattu lakiesitykseen liian yksityiskohtaisesti. Laissa voitaisiin säätää kyseisen prosessin pääpiirteet. Sisällöt pitäisi olla koulutuksen järjestäjän päätettävissä.

Henkilökohtaiseen osaamisen kehittämissuunnitelmaan kirjataan lakiesityksen mukaan tarvittavat tukitoimet opiskelijan osaamisen saavuttamiseksi. Lakiesityksen mukaan erityinen tuki ulotetaan koskemaan kaikkia opiskelijoita, mikä on kannatettavaa opiskelijoiden yhdenvertaisen kohtelun näkökulmasta. Erityisen tuen ulottaminen kaikkiin opiskelijoihin, myös aikuisiin, edellyttää kuitenkin merkittävien lisäresurssien tarvetta.

Työpaikalla järjestettävä koulutus

Lakiesityksen mukaan pääpaino ammatillisen osaamisen saavuttamiseen siirtyisi työpaikoille. Kaikki työelämässä järjestettävä koulutus tapahtuisi joko koulutussopimuksella tai oppisopimuksella. Kummankin sopimuksen puitteissa työpaikalla voitaisiin toteuttaa tavoitteellista ja ohjattua oppimista opiskelijan ja työnantajan kannalta kulloinkin soveltuvimmalla tavalla. Lakiesityksessä oppisopimus perustuisi määräaikaiseen työ- tai virkasuhteeseen, kun taas koulutussopimus ei olisi työsuhteinen. Osaamisen arviointi tapahtuisi lakiesityksen mukaan työelämässä. Osaamisen arvioinnista vastaisi kaksi koulutuksen järjestäjän nimeämää arvioijaa, joista toinen edustaisi koulutuksen järjestäjää ja toinen työelämää.

On hyvä, jos opiskelija pystyy joustavammin opiskelemaan välillä koulutussopimuksella ja välillä oppisopimuksella. Vaarana on, että yrityksen kannalta ns. palkaton koulutussopimus nähdään houkuttelevampana vaihtoehtona, jolloin oppisopimusten solmiminen vaikeutuu. Vaikka esityksessä todetaankin, että oppisopimus solmitaan silloin, kun opiskelija hankkii suurimman osan osaamisestaan työelämässä, jää

koulutussopimuksen ja oppisopimuksen suhteen määrittely lakiesityksessä epäselväksi. Kaupunginhallitus toteaa, että koulutussopimukseen pitäisi määritellä ajallinen rajaus, jotta oppisopimus säilyy kannattavana vaihtoehtona yritysten kannalta.

Työelämästä on saatu palautetta, että työpaikoilla ei ole resursseja eikä valmiutta vastaanottaa nykyistä suurempaa määrää opiskelijoita. Mikäli opiskelijoiden määrä työelämässä lisääntyy merkittävästi, on huolena myös työpaikkojen vähäisyys ja tehtävien yksipuolisuus.

Työpaikoille ollaan siirtämässä yhä suurempi osa koulutuksen järjestäjille kuuluvista tehtävistä. Lakiesitykseen on kirjattu, että osaamisen osoittaminen jokaisessa ammatillisessa tutkinnon osassa tulee tehdä pääsääntöisesti työpaikalla. Tätä voi olla vaikeaa toteuttaa tilanteessa, jossa näyttöön soveltuvia työpaikkoja on vaikea saada. Näyttöjen toteutuksessa työelämän roolia korostaa myös se, että toinen näytön arvioijista on aina työelämän edustaja. Työelämään saattaa ohjautua myös opiskelijoita antamaan näytön osaamisestaan ilman koulutukseen osallistumista, jolloin työpaikka ei hyödy opiskelijan työpanoksesta. Tämä voi johtaa siihen, että työpaikat alkavat vaatia näytöistä erillistä korvausta.

Lakiesityksessä todetaan, että erityisestä syystä näyttö voidaan järjestää myös muualla kuin yrityksessä tai julkishallinnon työpaikassa. Epäselväksi jää, mikä tämä muu erityinen syy on. Lakiesityksessä jää myös epäselväksi, hyväksytäänkö oppilaitoksen työpaikka eli asiakastyöt tai osuuskuntatoiminta työpaikoiksi.

Ammatillisen koulutuksen rahoitus

Ammatillisen koulutuksen rahoitusta säädellään laissa opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta. Lakiesityksessä rahoitus muodostuu ehdotetun säännöksen mukaan niin, että perusrahoituksen osuus olisi 50 %, suoritusrahoituksen osuus 35 %, vaikuttavuusrahoituksen osuus 15 % ja strategiarahoituksen osuus voisi vaihdella vuosittain ollen enintään 4 % tarkoitettusta kokonaismäärärahasta.

Ammatillisen koulutuksen valtion rahoituksesta päätettäisiin vuosittain valtion budjetin yhteydessä, kun nykyisin rahoitus perustuu toteutuneisiin kustannuksiin. Todellisten kustannusten mukainen rahoitus mahdollistaa kustannusten ja rahoituksen välisen läpinäkyvyyden. Koska koulutuksen järjestäjien on suunniteltava toimintaansa pitkällä aikajännteellä ja kyettävä varautumaan tuleviin koulutustarpeisiin, rahoituksen tulee olla ennakoitavissa ja riittävän vakaalla tasolla. Valtionrahoituksen tulee perustua jatkossakin koulutuksen järjestämisestä aiheutuviin todellisiin kustannuksiin, eikä esitetyllä tavalla valtion talousarvioon. Rahoituksen enimmäismäärän päättäminen vuosittain valtion talousarvion

yhteydessä heikentää koulutuksen järjestäjän näkökulmasta rahoituksen ennakoitavuutta ja pitkäjänteisyyttä.

Rahoituksen ennakoitavuutta heikentää lakiesityksessä opetus- ja kulttuuriministeriölle esitetty suuri harkintavalta opiskelijavuosien jakamisessa sekä eri alojen koulutusten ja tutkintojen sijoittamisessa kustannuskoreihin. Lisäksi ongelmaksi ennakoitavuudessa tulee, kun rahoitus on suhteellista eli tuloksia verrataan muihin koulutuksen järjestäjiin. Näin ollen se ei riippuisi pelkästään koulutuksen järjestäjän omista toimista, vaan myös siitä mitä muut tekevät.

Helsingin kaupungin kannalta perusrahoituksen osuus 50 % on liian pieni. Sen pitäisi olla ainakin 60 % kokonaisrahoituksesta. Kuten esityksessä on todettu, perusrahoituksen tarkoituksena on luoda ennakoitavaa (rahoitus)perustaa koulutuksen järjestämiselle. Nuorisotakuun toteuttamiseksi Helsinki on lisännyt viime vuosina ammatillisen koulutuksen opiskelijapaikkoja. Opiskelijamäärän kasvaessa opiskelijoiksi tulee entistä enemmän moniongelmaisia nuoria, joiden on vaikea kiinnittyä opintoihin tai mihinkään muihinkaan yhteiskunnan palveluihin. Perusrahoitus osaltaan kannustaa koko ikäluokan kouluttamiseen turvaamalla rahoitusta myös silloin, kun opiskelija ei eri syistä saisi suoritettua tutkinnon osia tai suorittaisi niitä keskimääräistä hitaammin. Toisen osan koulutuksen rahoitusjärjestelmässä tulee varmistaa jatkossakin riittävä perusrahoitus koko ikäluokan kouluttamiseksi ja erilaisten opiskelijoiden tarpeiden huomioimiseksi. Tällä taataan koulutuksellinen tase-arvo ja koulutustakuun toteutuminen.

Pääkaupunkiseudun ja erityisesti Helsingin näkökulmasta esityksen puutteena on, ettei perusrahoituksessa huomioida korottavana tekijänä vieraskielisiä opiskelijoita. Helsingin kaupungin järjestämän ammatillisen koulutuksen opiskelijoista 23,7 % puhuu äidinkielenään muuta kieltä kuin suomea tai ruotsia. Ammatillisen koulutuksen perusrahoituksen opiskelijavuosia laskettaessa vieraskielisiä opiskelijoita tulisikin painottaa vieraskielisyyskertoimella, kuten nyt on esitetty painotettavaksi ammatillisen koulutuksen erityisopiskelijoita erityisopetuksen kertoimella.

Vastaavasti koulutustakuun näkökulmasta 15 %:n vaikuttavuusrahoituksen osuus on liian korkea. Helsingin kaupunki on sitoutunut tarjoamaan opiskelupaikan kaikille nuorille, joiden joukossa on paljon erityistä tukea tarvitsevia ja maahanmuuttajataustaisia. Heidän voi olla muita haastavampaa työllistyä valmistumisen jälkeen. Sama haaste koskee suorituksiin perustuvaa rahoitusta.

Vaikuttavuusrahoitus määräytyisi tutkinnon tai tutkinnon osia suorittaneiden työllistymisen ja jatko-opintoihin siirtymisen sekä opiskelijapalautteen ja työelämäpalautteen perusteella. Vaikuttavuusrahoitus mää-

räytyisi tutkinnon tai tutkinnon osia suorittaneiden työllistymiseen ja jatko-opintoihin siirtymisen sekä opiskelijapalautteen (voimaan 2018, vaikuttaisi vuoden 2020 rahoitukseen) ja työelämäpalautteen (voimaan 2020, vaikuttaisi vuoden 2022 rahoitukseen) perusteella.

Esityksessä ei ole avattu vaikuttavuusrahoituksen laskentatapaa tai laskentakriteereitä, jotka on tarkoitettu säättää opetus- ja kulttuuriministeriön asetuksella. Tästä johtuen vaikuttavuusrahoitukseen ei pysty ottamaan tässä vaiheessa kantaa. Opiskelija- ja työelämäpalautteen keräämisjärjestelmästä voi olla ongelmallista saada riittävän luotettavaa ja läpinäkyvää, jotta se voisi toimia rahoituksen perusteena.

Esityksen mukaan rahoitusjärjestelmä olisi suhteellinen, jolloin suoritteille ei enää asetettaisi etukäteen kiinteää yksikköhintaa, vaan koulutuksen järjestäjän saama valtionrahoitus vastaisi koulutuksen järjestäjän toteuttamien suoritteiden suhteellista osuutta kaikkien koulutuksen järjestäjien suoritteista. Suoritusrahoitus tulisi esityksen mukaan perustumaan varsin vanhaan tietoon tutkintojen osien ja tutkintojen määrästä (varainhoitovuotta edeltävää vuotta edeltävänä kahtena vuonna suoritettujen tutkintojen osien ja tutkintojen määriin). Helsingin kaupungilla on paine lisätä koulutustarjontaa. Tarjonnan lisääminen tarkoittaisi, että rahoitus pohjautuisi todellista suoritusmäärää pienempään määrään.

Myöskään strategiarahoituksen jakamisperiaatteita ei ole esitetty. Strategiarahoituksen prosentuaalinen osuus päätettäisiin esityksen mukaan valtion talousarviossa ja osuus voisi vaihdella vuosittain. Strategiarahoituksena myönnettäisiin lain 44§:n 1 momentissa tarkoitettut valtionavustukset. Tämä saattaa lisätä valtion harkinnanvaraista säätelevää ammatillisen koulutuksen rahoituksessa.

Ammatillisen koulutuksen rahoituksen lainsäädäntö tulee voimaan 1.1.2018. Ammatillisen koulutuksen rahoitusta alennetaan ammatillisen koulutuksen uudistuksessa 190 milj. eurolla määräämällä oppilaitosmuotoisen ammatillisen peruskoulutuksen rahoituksen perusteena oleva opiskelijamäärä 12,5 prosenttia järjestämislupien mukaista enimmäismäärää alhaisemmalle tasolle. Hallitusohjelmassa on kuitenkin linjaus, että pidättäydytään uusien, kuntien menoja lisäävien tehtävien ja velvoitteiden antamisesta ilman, että samalla päätetään vastaavan suuruisista velvoitteiden karsimisista tai uusien velvoitteiden täysimääräisestä rahoittamisesta. Helsingin kaupunki katsoo, että suurten kasvukeskusten oppilaitosten mahdollisuudet vastata kasvavaan palvelutarpeeseen tulee lainmuutoksessa turvata.

Yhteenveto

Kaupunginhallitus pitää toisen asteen ammatillisen koulutuksen uudistamista tarpeellisena ja lakiesitystä ammatillisesta koulutuksesta hyvä-

nä uudistuksena, jonka lähtökohtana on osaamisperusteisuus, asiakaslähtöisyys ja elinikäinen oppiminen. Ehdotetut lakimuutokset keventävät ja yksinkertaistavat hallintoa. Aikuisten ja nuorten koulutuksen raja-aitojen häviäminen siirtää painopisteen ikään sidotusta koulutuksesta yksilöllisistä tarpeista lähtevään koulutukseen. Ehdotetut uudistukset tuovat joustavuutta ja työelämälähtöisyyttä ammatillisen osaamisen saavuttamiseen. Muutos on opiskelijalähtöinen ja palvelee paremmin erilaisia opiskelijoita.

Kaupunginhallitus katsoo kuitenkin, että esityksessä tulisi selkeämmin kuvata lainsäädäntöhankkeen tosiasialliset tavoitteet ja se, miten ne esityksen mukaisilla muutoksilla saavutetaan. Esityksessä ei esimerkiksi selkeästi kuvata esitettyjen muutosten vaikutusta Suomen nykyiseen koulutusjärjestelmään, vaikka kyseessä on mittava koulutusjärjestelmää koskeva säädösvalmistelu. Uudistus ei saa pitkälläkään aikavälillä heikentää perusopetuksen päättävän ikäluokan kouluttautumismahdollisuuksia. Lisäksi lakiesityksen perusteluista syntyy vaikutelma, että tällä esityksellä esivalmistellaan ammatillisen koulutuksen siirtämistä valtion ohjauksessa oleviin ammatillisen koulutuksen osakeyhtiöihin. Ammatillisen koulutuksen järjestäminen tulisi kuitenkin säilyttää kuntien vastuulla ehdotetun yhtiöittämisen sijaan. Ammatillisen koulutuksen ohjaus-, säätely- ja rahoitusjärjestelmän tulee tukea kuntien omistajaohjausta.

Nykyinen järjestämislupa on liian suppea työelämän tarpeisiin. Jotta Helsingin kaupunki pystyy kouluttamaan moniosajia työelämän tarpeisiin, on järjestämisluvan laajentaminen uusiin tutkintoihin ja tutkinnon osiin välttämätöntä. Lakiesityksessä eri oteta kantaa kaksoistutkinnon suorittamiseen. Tämä mahdollisuus tulisi edelleen säilyttää.

Yhteishakuun liittyen lakiesitykseen on kirjattu oppimisvalmiuksia mittaava koe niille hakijoille, jotka eivät ole suorittaneet perusopetuksen oppimäärää tai todistus ei ole muutoin vertailukelpoinen. Tämä oppimisvalmiuksia mittaava koe asettaisi yhteishaussa hakevat hakijat kuitenkin eriarvoiseen asemaan jatkuvan haun hakijoiden kanssa. Helsingissä huolena on suuri maahanmuuttajahakijoiden määrä, joita kyseinen koe ei riittävästi huomioi. Yhteishaun hakuryhmänä voisi olla pelkästään perusopetuksen päättäneet ja jatkuvan haun kohderyhmä olisivat muut hakijat. Näin jatkuvan haun hakumenettelyistä päättäisi koulutuksen järjestäjä itse ja se palvelisi moninaista hakijaryhmää parhaiten.

Rahoituksen ennakoitavuutta heikentää lakiesityksessä opetus- ja kulttuuriministeriölle esitetty suuri harkintavalta opiskelijavuosien jakamisessa sekä eri alojen koulutusten ja tutkintojen sijoittamisessa kustannuskoreihin. Lisäksi ongelmaksi ennakoitavuudessa tulee, kun rahoitus on suhteellista eli tuloksia verrataan muihin koulutuksen järjestäjiin.

Näin ollen se ei riippuisi pelkästään koulutuksen järjestäjän omista toimista, vaan myös siitä mitä muut tekevät. Koulutuksen pitkäjänteinen järjestäminen edellyttää ennakoitavaa rahoitusjärjestelmää, jossa koulutuksen järjestäjä pystyy arvioimaan toimintansa laajuutta useamman vuoden eteenpäin.

Helsingin kaupungin kannalta perusrahoituksen osuus 50 % on liian pieni. Sen pitäisi olla ainakin 60 % kokonaisrahoituksesta. Kuten esityksessä on todettu, perusrahoituksen tarkoituksena on luoda ennakoitavaa (rahoitus)perustaa koulutuksen järjestämiselle. Nuorisotakuun toteuttamiseksi Helsinki on lisännyt viime vuosina ammatillisen koulutuksen opiskelijapaikkoja. Opiskelijamäärän kasvaessa opiskelijoiksi tulee entistä enemmän moniongelmaisia nuoria, joiden on vaikea kiinnittyä opintoihin tai mihinkään muihinkaan yhteiskunnan palveluihin. Perusrahoitus osaltaan kannustaa koko ikäluokan kouluttamiseen turvaamalla rahoitusta myös silloin, kun opiskelija ei eri syistä saisi suoritettua tutkinnon osia tai suorittaisi niitä keskimääräistä hitaammin. Toisen osan koulutuksen rahoitusjärjestelmässä tulee varmistaa jatkossakin riittävä perusrahoitus koko ikäluokan kouluttamiseksi ja erilaisten opiskelijoiden tarpeiden huomioimiseksi.

Pääkaupunkiseudun ja erityisesti Helsingin näkökulmasta esityksen puutteena on, ettei perusrahoituksessa huomioida korottavana tekijänä vieraskielisiä opiskelijoita. Helsingin kaupungin järjestämän ammatillisen koulutuksen opiskelijoista 23,7 % puhuu äidinkielenään muuta kieltä kuin suomea tai ruotsia. Ammatillisen koulutuksen perusrahoituksen opiskelijavuosia laskettaessa vieraskielisiä opiskelijoita tulisikin painottaa vieraskielisyyskertoimella, kuten nyt on esitetty painotettavaksi ammatillisen koulutuksen erityisopiskelijoita erityisopetuksen kertoimella. Vastaavasti koulutustakuun näkökulmasta 15 %:n vaikuttavuusrahoituksen osuus on liian korkea. Helsingin kaupunki on sitoutunut tarjoamaan opiskelupaikan kaikille nuorille, joiden joukossa on paljon erityistä tukea tarvitsevia ja maahanmuuttajataustaisia. Heidän voi olla muita haastavampaa työllistyä valmistumisen jälkeen. Sama haaste koskee suorituksiin perustuvaa rahoitusta.

Esittelijän perustelut

Opetus- ja kulttuuriministeriö pyytää lausuntoa 19.12.2016 mennessä luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi ammatillisesta koulutuksesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi.

Esityksessä ammatillista peruskoulutusta ja ammatillista aikuiskoulutusta koskeva lainsäädäntö uudistettaisiin kokonaisuudessaan vastamaan tulevaisuuden osaamistarpeita yhdistämällä nykyiset ammatillisen perusopetuksen, ammatillisen lisäkoulutuksen, oppisopimuskoulu-

tuksen ja erityisoppilaitosten rahoitukset. Uudistuksella toteutettaisiin toisen asteen ammatillisen koulutuksen reformi. Lisäksi muutettaisiin opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annettua lakia sekä eräitä muita lakeja, joita on tarpeen muuttaa ammatillisen koulutuksen reformissa.

Uudistusten tavoitteena on ammatillisen koulutuksen järjestelmä, joka vastaa aiempaa oikea-aikaisemmin, osuvammin ja tehokkaammin työelämän, yksilöiden ja yhteiskunnan yhä nopeammin muuttuviin ammatillisiin osaamistarpeisiin. Toisen asteen ammatillisen koulutuksen reformissa vahvistetaan ammatillisen koulutuksen yhteiskunnallista merkitystä sekä uudistetaan koulutuksen rahoitusta ja rakenteita jatko-opintokelpoisuus säilyttäen. Lisäksi huolehditaan alueellisesti kattavasta koulutuksesta sekä tiivistetään koulutuksen ja työelämän välistä vuorovaikutusta.

Ammatillista koulutusta koskevat säännökset koottaisiin yhteen lakiin, jossa lähtökohtana olisivat osaamisperusteisuus ja asiakaslähtöisyys. Ammatillisessa koulutuksessa otettaisiin käyttöön yhtenäinen henkilökohtaistamisprosessi, jossa hakeutujalle suunniteltaisiin soveltuva tutkinto tai koulutus, tunnistettaisiin ja tunnustettaisiin aiemmin hankittu osaaminen, sekä suunniteltaisiin puuttuvan osaamisen hankkiminen, osaamisen osoittaminen ja arviointi. Koulutuksen järjestäjä päättäisi koulutuksen toteuttamistavoista. Koulutuksen järjestäjällä olisi laajat mahdollisuudet toteuttaa yksilöllisiä opintopolkuja ja hyödyntää niissä erilaisia oppimisympäristöjä ja pedagogisia ratkaisuja. Oppisopimuskoulutus säilyisi keskeisiltä osin nykyisellään. Ammatillisen koulutuksen sääteley- ja ohjausjärjestelmää uudistettaisiin siten, että kaikkea ammatillista koulutusta säädeltäisiin jatkossa yhdellä järjestämisluvalla. Ammatillisen koulutuksen rahoitusjärjestelmä ehdotetaan uudistettavaksi yhtenäiseksi kokonaisuudeksi yhdistämällä nykyiset ammatillisen peruskoulutuksen, ammatillisen lisäkoulutuksen, oppisopimuskoulutuksen ja ammatillisen erikoisoppilaitosten rahoitukset. Valtionrahoitus muutettaisiin talousarvioperusteiseksi. Painopiste siirtyisi suorituksia ja koulutuksen vaikuttavuutta painottavaksi opiskeluun käytetyn ajan laskemisen sijasta.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Ritva Viljanen

Lisätiedot

Hilkka Tapiolinna, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36185
hilkka.tapiolinna(a)hel.fi
Tero Niininen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 25915
tero.niininen(a)hel.fi

Liitteet

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

12.12.2016

Sj/1

- 1 Lausuntopyyntö 8.11.2016
- 2 Lakiluonnos

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Opetus- ja kulttuuriministeriö

Päätöshistoria

Opetusvirasto 25.11.2016

HEL 2016-012290 T 03 00 00

Opetusvirasto antaa seuraavan lausunnon:

Tiivistelmä

Esityksessä ammatillista peruskoulutusta ja ammatillista aikuiskoulutusta koskeva lainsäädäntö uudistettaisiin kokonaisuudessaan vastaamaan tulevaisuuden osaamistarpeita. Uudistuksella toteutettaisiin toisen asteen ammatillisen koulutuksen reformi. Lisäksi muutettaisiin opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annettua lakia sekä eräitä muita lakeja, joita on tarpeen muuttaa ammatillisen koulutuksen reformissa.

Uudistusten tavoitteena on ammatillisen koulutuksen järjestelmä, joka vastaa aiempaa oikea-aikaisemmin, osuvammin ja tehokkaammin työelämän, yksilöiden ja yhteiskunnan yhä nopeammin muuttuviin ammatillisiin osaamistarpeisiin. Toisen asteen ammatillisen koulutuksen reformissa vahvistetaan ammatillisen koulutuksen yhteiskunnallista merkitystä sekä uudistetaan koulutuksen rahoitusta ja rakenteita jatko-opintokelpoisuus säilyttäen. Lisäksi huolehditaan alueellisesti kattavasta koulutuksesta sekä tiivistetään koulutuksen ja työelämän välistä vuorovaikutusta.

Opetusvirasto pitää toisen asteen ammatillisen koulutuksen uudistamista tarpeellisenä ja lakiesitystä ammatillisesta koulutuksesta hyvänä uudistuksena, vaikkakin lakiesitys kaippaa vielä joitakin osin selkiyttämistä. Ehdotetut lakimuutokset keventävät ja yksinkertaistavat hallintoa. Aikuisten ja nuorten koulutuksen raja-aitojen häviäminen siirtää painopisteen ikään sidotusta koulutuksesta yksilöllisistä tarpeista lähtevään koulutukseen. Ehdotetut uudistukset tuovat joustavuutta ja työelä-

mälähtöisyyttä ammatillisen osaamisen saavuttamiseen. Muutos on opiskelijälähtöinen ja palvelee paremmin erilaisia opiskelijoita.

Opetusvirasto katsoo kuitenkin, että esityksessä tulisi selkeämmin kuvata lainsäädäntöhankkeen tosiasialliset tavoitteet ja se, miten ne esityksen mukaisilla muutoksilla saavutetaan. Esityksessä ei esimerkiksi selkeästi kuvata esitettyjen muutosten vaikutusta Suomen nykyiseen koulutusjärjestelmään, vaikka kyseessä on mittava koulutusjärjestelmää koskeva säädösvalmistelu. Uudistus ei saa pitkälläkään aikavälillä heikentää perusopetuksen päättävän ikäluokan kouluttautumismahdollisuuksia. Lisäksi lakiesityksen perusteluista syntyy vaikutelma, että tällä esityksellä esivalmistellaan ammatillisen koulutuksen siirtämistä valtion ohjauksessa oleviin ammatillisen koulutuksen osakeyhtiöihin. Ammatillisen koulutuksen järjestäminen tulisi kuitenkin säilyttää kuntien vastuulla ehdotetun yhtiöittämisen sijaan. Ammatillisen koulutuksen ohjaus-, säätely- ja rahoitusjärjestelmän tulee tukea kuntien omistajaohjausta.

Tutkintojen ja koulutuksen järjestämislupa

Lakiesityksen mukaan jatkossa ammatillisen osaamisen hankkimista, osoittamista ja todentamista säänneltäisiin yhdellä ammatillisten tutkintojen ja koulutuksen järjestämisluvalla. Nykyisistä erillisistä ammatillisen peruskoulutuksen ja ammatillisen lisäkoulutuksen luvista luovuttaisiin. Opetus- ja kulttuuriministeriö myöntäisi edelleen koulutuksen järjestämisluvan, jossa määrättäisiin tutkinnot, joita koulutuksen järjestäjällä on oikeus myöntää ja joihin se voi järjestää tutkintokoulutusta.

Yksi järjestämislupa kaikelle ammatilliselle koulutukselle on kannatettavaa. Yksi järjestämislupa antaa koulutuksen järjestäjälle mahdollisuuden päättää koulutuksen kohdentumisesta väestön ja työelämän koulutustarpeitten mukaan. Opetusvirasto tuo esille, että Helsingin kaupungin nykyinen järjestämislupa on liian suppea työelämän osaamistarpeisiin vastaamiseksi. Nopeasti muuttuvan työelämän osaamistarpeisiin vastaaminen edellyttää useiden eri alojen ja tutkintojen yhdistelmiä. Jotta Helsingin kaupunki pystyy kouluttamaan moniosaajia työelämän tarpeisiin, on järjestämisluvan laajentaminen uusiin tutkintoihin ja tutkinnon osiin välttämätöntä. Lisäksi monipuolisempi koulutustarjonta mahdollistaa väärän alavalinnan tehneiden opiskelijoiden ohjaamisen toiseen tutkintoon ilman opintojen keskeyttämistä. Helsingin kaupungilla suurena monialaisena koulutuksen järjestäjänä tulee olla mahdollisuus hyödyntää koko tutkintojärjestelmää tarjotessaan opiskelijoille yksilöllisiä koulutuspolkuja samalla tavoin kuin tämä mahdollisuus on muilla suurilla ammatillisen koulutuksen järjestäjillä.

Opetusvirasto huomauttaa, että lakiesityksessä ei oteta kantaa kaksoistutkinnon suorittamiseen. Kaksoistutkinto on kuitenkin merkittävä asia asiakaslähtöisessä opiskelumahdollisuuksien tarjonnassa ja tämä mahdollisuus tulisi edelleen säilyttää. Lakiesityksessä ei ole mainintaa urheilijoiden ammatillisen koulutuksen erityistehtävästä. Opetusvirasto pitää tärkeänä, että urheilijoille suunnattua erityistehtävää jatketaan. Erityistehtävän myötä urheilijoilla on mahdollisuus suorittaa ammatti ja urheilu-uran päättyessä heillä olisi mahdollisuudet työllistyä. Ilman erityistehtävää on opiskelun ja urheilun yhdistäminen mahdotonta.

Lakiesityksen mukaan järjestämislupa myönnetään tiettyihin tutkintoihin eikä muita koulutuksia saisi järjestää eikä ostaa toisilta koulutuksen järjestäjiltä. Jatkossa koulutuksen järjestäjät voisivat järjestää oppisopimuskoulutustakin vain koulutustehtävänsä mukaisissa tutkinnoissa. Tämä vaikuttaisi noin 70 järjestäjän toimintaan ja koulutuksen järjestäjien mahdollisuuksiin vastata työ- ja elinkeinoelämän osaamistarpeista lähtevään kysyntään merkittävästi, koska nykyisin oppisopimuskoulutusta on ollut mahdollista järjestää kaikilla koulutusaloilla. Koulutuksen saataavuuteen ehdotetulla muutoksella olisi vaikutuksia, koska muutos kaventaisi merkittävästi oppisopimuskoulutuksen mahdollisuuksia vastata joustavasti työelämän osaamistarpeisiin.

Oppisopimuskoulutuksen tietopuolisen koulutuksen rajaaminen koulutuksenjärjestäjäkohtaisesti vain järjestämisluvan mukaisiin tutkintoihin supistaisi oppisopimuskoulutuksen järjestämistä merkittävästi myös Helsingin kaupungilla, ellei järjestämislupaa laajennettaisi uusiin tutkintoihin. Kun Helsingin kaupungilla ei ole ollut kaupan ja hallinnon alan koulutusta järjestämisluvassaan, se on hankkinut oppisopimuskoulutuksen tietopuolista koulutusta kaupan ja hallinnon alan tutkinnoissa muilta koulutuksen järjestäjiltä. Esimerkiksi vuonna 2015 kaupan ja hallinnon tutkintoja kaikista oppisopimuksista oli 31 %. Jos Helsingin kaupunki ei voisi jatkossa järjestää kaupan ja hallinnon alan oppisopimuskoulutusta, se ei pystyisi vastaamaan joustavasti ja nopeasti työelämän muuttuviin osaamistarpeisiin ajatellen esimerkiksi monialaisia työnantajia. Monialaisten työnantajien mahdollisuudet hankkia oppisopimuskoulutusta hankaloituisivat, sillä heidän olisi jatkossa hankittava oppisopimuskoulutusta useammalta koulutuksen järjestäjältä.

Opetusvirasto pitää tärkeänä, että uusimuotoista järjestämislupaa myönnettäessä arvioidaan myös koulutuksen järjestäjän edellytykset ja osaaminen oppisopimuskoulutuksen järjestämiseksi, eikä lupaa myönnettäisi automaattisesti kaikille nykyisen ammatillisen perus- tai lisäkoulutuksen järjestämisluvan omaaville.

Lakiesityksen mukaan järjestämislupa mahdollistaa koulutuksen järjestämisen myös oman toiminta-alueen ulkopuolella. Helsingissä ja pää-

kaupunkiseudulla on jo tällä hetkellä useita kymmeniä ammatillisen koulutuksen järjestäjiä. Jos koulutuksen järjestäjiä tulee toiminta-alueen elinkeinoelämän ulkopuolelta vielä lisää, on huolena se, ettei kaikkein toimijoiden koulutus kohdennu työelämän ja opiskelijoiden tarpeen mukaisesti. Toiminta-alueen ulkopuolisten voi olla vaikeaa tuntea pääkaupunkiseudun työelämän ja työpaikkojen tarpeita, jolloin myös koulutuksen sisältö ja laatu eivät kohdennu tarkoituksenmukaisella tavalla.

Helsingin kaupunki on sitoutunut hoitamaan koulutustakuuta tarjoamalla opiskelupaikan kaikille ilman toisen asteen koulutusta oleville nuorille. Jos koulutuksen järjestäjiä on alueella useilta eri toiminta-alueilta, on huolena se, ettei nuoriso- ja koulutustakuun toteutumista pystytä hoitamaan ja koordinoimaan laadukkaasti ja riittävästi.

Koulutukseen hakeutuminen ja henkilökohtaistaminen

Ammatilliseen koulutukseen hakeutumisessa olisi lakiesityksen mukaan kaksi pääväylää. Näitä olisivat jatkuva haku ja valtakunnallinen yhteishaku. Yhteishaku järjestettäisiin keväällä ja olisi tarkoitettu perusopetuksen päättäneille sekä muille vailla ammatillista tutkintoa oleville. Jatkuvassa haussa koulutuksen järjestäjät päättäisivät hakuajoista ja muista hakemiseen liittyvistä menettelyistä. Kaikessa ammatillisessa koulutuksessa otettaisiin lakiesityksen mukaan käyttöön yhtenäinen henkilökohtaistamisprosessi, johon kirjataan yksilön saavutettu osaaminen, puuttuva osaamisen hankkiminen, osaamisen osoittaminen, arviointi sekä tarvittavat tukitoimet.

Koulutukseen hakeutumisessa pääpainon siirtyminen jatkuvaan haakuun on hyvä uudistus ja tukee asiakaslähtöisyyttä. Yhteishaun säilyttäminen perusopetuksen päättäneiden hakuväylänä on kannatettavaa. Yhteishakuun liittyen lakiesitykseen on kirjattu oppimisvalmiuksia mittaava koe niille hakijoille, jotka eivät ole suorittaneet perusopetuksen oppimäärää tai todistus ei ole muutoin vertailukelpoinen. Tämä oppimisvalmiuksia mittaava koe asettaisi yhteishaussa hakevat hakijat kuitenkin eriarvoiseen asemaan jatkuvan haun hakijoiden kanssa. Helsingissä huolena on suuri maahanmuuttajahakijoiden määrä, joita kyseinen koe ei riittävästi huomioi. Yhteishaun hakuryhmänä voisi olla pelkästään perusopetuksen päättäneet ja jatkuvan haun kohderyhmä olisivat muut hakijat. Näin jatkuvan haun hakumenettelyistä päättäisi koulutuksen järjestäjä itse ja se palvelisi moninaista hakijaryhmää parhaiten.

Yhtenäinen henkilökohtaistamisprosessi kaikkeen ammatilliseen koulutukseen on kannatettavaa. Henkilökohtaistamista yksinkertaistetaan siirtymällä yhteen henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelmaan. Tämä on tasavertaisuuden ja osaamisperusteisuuden kannalta

hyvä asia. Yhdenmukaisella henkilökohtaistamisprosessilla mahdollistetaan opintojen asiakaslähtöinen suunnittelu ja toteutus.

Opetusvirasto toteaa, että henkilökohtaistamisprosessi on kirjattu lakiesitykseen liian yksityiskohtaisesti. Laissa voitaisiin säätää kyseisen prosessin pääpiirteet. Sisällöt pitäisi olla koulutuksen järjestäjän päätettävissä.

Henkilökohtaiseen osaamisen kehittämissuunnitelmaan kirjataan lakiesityksen mukaan tarvittavat tukitoimet opiskelijan osaamisen saavuttamiseksi. Lakiesityksen mukaan erityinen tuki ulotetaan koskemaan kaikkia opiskelijoita, mikä on kannatettavaa opiskelijoiden yhdenvertaisen kohtelun näkökulmasta. Erityisen tuen ulottaminen kaikkiin opiskelijoihin, myös aikuisiin, edellyttää kuitenkin merkittävien lisäresurssien tarvetta.

Työpaikalla järjestettävä koulutus

Lakiesityksen mukaan pääpaino ammatillisen osaamisen saavuttamiseen siirtyisi työpaikoille. Kaikki työelämässä järjestettävä koulutus tapahtuisi joko koulutussopimuksella tai oppisopimuksella. Kummankin sopimuksen puitteissa työpaikalla voitaisiin toteuttaa tavoitteellista ja ohjattua oppimista opiskelijan ja työnantajan kannalta kulloinkin soveltuvimmalla tavalla. Lakiesityksessä oppisopimus perustuisi määräaikaiseen työ- tai virkasuhteeseen, kun taas koulutussopimus ei olisi työsuhteeseen. Osaamisen arviointi tapahtuisi lakiesityksen mukaan työelämässä. Osaamisen arvioinnista vastaisi kaksi koulutuksen järjestäjän nimeämää arvioijaa, joista toinen edustaisi koulutuksen järjestäjää ja toinen työelämää.

On hyvä, jos opiskelija pystyy joustavammin opiskelemaan välillä koulutussopimuksella ja välillä oppisopimuksella. Vaarana on, että yrityksen kannalta ns. palkaton koulutussopimus nähdään houkuttelevampana vaihtoehtona, jolloin oppisopimusten solmiminen vaikeutuu. Vaikka esityksessä todetaankin, että oppisopimus solmitaan silloin, kun opiskelija hankkii suurimman osan osaamisestaan työelämässä, jää koulutussopimuksen ja oppisopimuksen suhteen määrittely lakiesityksessä epäselväksi. Opetusvirasto toteaa, että koulutussopimukseen pitäisi määritellä ajallinen rajaus, jotta oppisopimus säilyy kannattavana vaihtoehtona yritysten kannalta.

Työelämästä on saatu palautetta, että työpaikoilla ei ole resursseja eikä valmiutta vastaanottaa nykyistä suurempaa määrää opiskelijoita. Mikäli opiskelijoiden määrä työelämässä lisääntyy merkittävästi, on huolena myös työpaikkojen vähäisyys ja tehtävien yksipuolisuus.

Työpaikoille ollaan siirtämässä yhä suurempi osa koulutuksen järjestäjille kuuluvista tehtävistä. Lakiesitykseen on kirjattu, että osaamisen osoittaminen jokaisessa ammatillisessa tutkinnon osassa tulee tehdä pääsääntöisesti työpaikalla. Tätä voi olla vaikeaa toteuttaa tilanteessa, jossa näyttöön soveltuvia työpaikkoja on vaikea saada. Näyttöjen toteutuksessa työelämän roolia korostaa myös se, että toinen näytön arvioijista on aina työelämän edustaja. Työelämään saattaa ohjautua myös opiskelijoita antamaan näytön osaamisestaan ilman koulutukseen osallistumista, jolloin työpaikka ei hyödy opiskelijan työpanoksesta. Tämä voi johtaa siihen, että työpaikat alkavat vaatia näytöistä erillistä korvausta.

Lakiesityksessä todetaan, että erityisestä syystä näyttö voidaan järjestää myös muualla kuin yrityksessä tai julkishallinnon työpaikassa. Epäselväksi jää, mikä tämä muu erityinen syy on. Lakiesityksessä jää myös epäselväksi, hyväksytäänkö oppilaitoksen työpaikka eli asiakastyöt tai osuuskuntatoiminta työpaikoiksi.

Ammatillisen koulutuksen rahoitus

Ammatillisen koulutuksen rahoitusta säädellään laissa opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta. Lakiesityksessä rahoitus muodostuu ehdotetun säännöksen mukaan niin, että perusrahoituksen osuus olisi 50 %, suoritusrahoituksen osuus 35 %, vaikuttavuusrahoituksen osuus 15 % ja strategiarahoituksen osuus voisi vaihdella vuosittain ollen enintään 4 % tarkoitettusta kokonaismäärärahasta.

Ammatillisen koulutuksen valtion rahoituksesta päätettäisiin vuosittain valtion budjetin yhteydessä, kun nykyisin rahoitus perustuu toteutuneisiin kustannuksiin. Valtionrahoituksen tulee perustua jatkossakin koulutuksen järjestämisestä aiheutuviin todellisiin kustannuksiin, eikä esitetyllä tavalla valtion talousarvioon. Rahoituksen enimmäismäärän päättäminen vuosittain valtion talousarvion yhteydessä heikentää koulutuksen järjestäjän näkökulmasta rahoituksen ennakoitavuutta ja pitkäjänteisyyttä.

Rahoituksen ennakoitavuutta heikentää lakiesityksessä opetus- ja kulttuuriministeriölle esitetty suuri harkintavalta opiskelijavuosien jakamisessa sekä eri alojen koulutusten ja tutkintojen sijoittamisessa kustannuskoreihin. Lisäksi ongelmaksi ennakoitavuudessa tulee, kun rahoitus on suhteellista eli tuloksia verrataan muihin koulutuksen järjestäjiin. Näin ollen se ei riippuisi pelkästään koulutuksen järjestäjän omista toimista, vaan myös siitä mitä muut tekevät.

Helsingin kaupungin kannalta perusrahoituksen osuus 50 % on liian pieni. Sen pitäisi olla ainakin 60 % kokonaisrahoituksesta. Kuten esityksessä on todettu, perusrahoituksen tarkoituksena on luoda ennakoita-

vaa (rahoitus)perustaa koulutuksen järjestämiselle. Nuorisotakuun toteuttamiseksi Helsinki on lisännyt viime vuosina ammatillisen koulutuksen opiskelijapaikkoja. Opiskelijamäärän kasvaessa opiskelijoiksi tulee entistä enemmän moniongelmaisia nuoria, joiden on vaikea kiinnittyä opintoihin tai mihinkään muihinkaan yhteiskunnan palveluihin. Perusrahoitus osaltaan kannustaa koko ikäluokan kouluttamiseen turvaamalla rahoitusta myös silloin kun opiskelija ei eri syistä saisi suoritettua tutkinnon osia tai suorittaisi niitä keskimääräistä hitaammin.

Pääkaupunkiseudun ja erityisesti Helsingin näkökulmasta esityksen puutteena on, ettei perusrahoituksessa huomioida korottavana tekijänä vieraskielisiä opiskelijoita. Helsingin kaupungin järjestämän ammatillisen koulutuksen opiskelijoista 23,7 % puhuu äidinkielenään muuta kieltä kuin suomea tai ruotsia. Ammatillisen koulutuksen perusrahoituksen opiskelijavuosia laskettaessa vieraskielisiä opiskelijoita tulisikin painottaa vieraskielisyyskertoimella, kuten nyt on esitetty painotettavaksi ammatillisen koulutuksen erityisopiskelijoita erityisopetuksen kertoimella.

Vastaavasti koulutustakuun näkökulmasta 15 %:n vaikuttavuusrahoituksen osuus on liian korkea. Helsingin kaupunki on sitoutunut tarjoamaan opiskelupaikan kaikille nuorille, joiden joukossa on paljon erityistä tukea tarvitsevia ja maahanmuuttajataustaisia. Heidän voi olla muita haastavampaa työllistyä valmistumisen jälkeen. Sama haaste koskee suorituksiin perustuvaa rahoitusta.

Vaikuttavuusrahoitus määräytyisi tutkinnon tai tutkinnon osia suorittaneiden työllistymisen ja jatko-opintoihin siirtymisen sekä opiskelijapalautteen ja työelämäpalautteen perusteella. Vaikuttavuusrahoitus määräytyisi tutkinnon tai tutkinnon osia suorittaneiden työllistymiseen ja jatko-opintoihin siirtymisen sekä opiskelijapalautteen (voimaan 2018, vaikuttaisi vuoden 2020 rahoitukseen) ja työelämäpalautteen (voimaan 2020, vaikuttaisi vuoden 2022 rahoitukseen) perusteella.

Esityksessä ei ole avattu vaikuttavuusrahoituksen laskentatapaa tai laskentakriteereitä, jotka on tarkoitus säätää opetus- ja kulttuuriministeriön asetuksella. Tästä johtuen vaikuttavuusrahoitukseen ei pysty ottamaan tässä vaiheessa kantaa. Opiskelija- ja työelämäpalautteen keräämisjärjestelmästä voi olla ongelmallista saada riittävän luotettavaa ja läpinäkyvää, jotta se voisi toimia rahoituksen perusteena.

Suoritusrahoitus tulisi esityksen mukaan perustumaan varsin vanhaan tietoon tutkintojen osien ja tutkintojen määristä (varainhoitovuotta edeltävää vuotta edeltävänä kahtena vuonna suoritettujen tutkintojen osien ja tutkintojen määriin). Helsingin kaupungilla on paine lisätä koulutustarjontaa. Tarjonnan lisääminen tarkoittaisi, että rahoitus pohjautuisi todellista suoritusmäärää pienempään määrään.

12.12.2016

Myöskään strategiarahoituksen jakamisperiaatteita ei ole esitetty. Strategiarahoituksen prosentuaalinen osuus päätettäisiin esityksen mukaan valtion talousarviossa ja osuus voisi vaihdella vuosittain. Strategiarahoituksena myönnettäisiin lain 44§:n 1 momentissa tarkoitetut valtionavustukset. Tämä saattaa lisätä valtion harkinnanvaraista säätelyä ammatillisen koulutuksen rahoituksessa.

Lisätiedot

Sanna Velin, erityissuunnittelija, puhelin: 310 86726

sanna.velin(a)hel.fi

Tiina Vanhala, koulutussuunnittelija, puhelin: 310 86356

tiina.vanhala(a)hel.fi

12.12.2016

Sj/2

§ 1129

Valtuutettu Johanna Sydänmaan toivomusponsi kiirehtiä Vuosaaren lukion uudisrakennuksen sisällyttämistä investointiohjelmaan

HEL 2016-004832 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti merkitä tiedoksi selvityksen kaupunginvaltuuston 13.4.2016 hyväksymän toivomusponnen (Johanna Sydänmaa) johdosta tehdyistä toimenpiteistä ja toimittaa selvityksen ponnen ehdottajalle sekä tiedoksi muille valtuutetuille.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Ritva Viljanen

Lisätiedot

Hilkka Tapiolinna, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36185
hilkka.tapiolinna(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote
Ponnen ehdottaja

Otteen liitteet
Esitysteksti

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Päätöksessään yhdistää

- Heteniityn ala-asteen koulun ja Vuosaaren peruskoulun yhtenäiseksi peruskouluksi 1.8.2017 alkaen

- Vuosaaren ala-asteen koulun, Mustakiven ala-asteen koulun ja Tehtaantuon yläasteen koulun yhtenäiseksi peruskouluksi 1.8.2017 alkaen

- Kallahden peruskoulun ja Meri-Rastilan ala-asteen koulun yhtenäiseksi peruskouluksi 1.8.2017 alkaen

samalla kaupunginvaltuusto hyväksyi seuraavan toivomusponnen:

"Hyväksyessään kaupunginhallituksen esityksen yhtenäisten peruskoulujen muodostamisesta Vuosaaren valtuusto edellyttää, että selvitetään mahdollisuutta kiirehtiä Vuosaaren lukion uudisrakennuksen sisällyttämistä investointiohjelmaan nykyisen rakennuksen huonon kunnan vuoksi. (Johanna Sydänmaa)

Kaupunginvaltuuston työjärjestyksen 24 §:n mukaan kaupunginhallituksen on toimitettava ponnien ehdottajalle kirjallinen selvitys toivomusponnen johdosta tehdyistä toimenpiteistä viimeistään vuoden kuluttua ponnien hyväksymisestä. Selvitys on toimitettava tiedoksi myös muille valtuutetuille.

Opetuslautakunnan antamassa lausunnossa todetaan, että opetuslautakunta on antanut 28.3.2016 lausunnon tilakeskuksen talonrakennuksen investointiohjelmasta ja kiirehtinyt siinä Vuosaaren lukion uudisrakennushanketta nykyisen rakennuksen huonon kunnan vuoksi.

Vuosaaren lukiossa on 520 opiskelijaa ja se toimii omassa kiinteistössään. Samassa kiinteistössä olleen Tehtaanpuiston yläasteen opetus on siirtynyt 1.8.2016 alkaen aluksi väistötiloihin ja myöhemmin Vuosaaren muihin koulutiloihin. Koulurakennus on huonokuntoinen eikä kaikkia yläasteelta vapautuneita tiloja voida korjata lukion käyttöön.

Lukioon tulevien nuorten määrän arvioidaan kasvavan 1800 opiskelijalla vuoteen 2026 mennessä, mikä lisää tilantarvetta lukiokoulutuksessa.

Oma lukio lisää alueen vetovoimaisuutta ja lukion uudisrakennuksella on siten tärkeä merkitys alueen kehityksen ja alueellisen eriytymisen ehkäisemisen näkökulmasta.

Myös uudet opetusmenetelmät ja oppimisen tavat vaativat uudenlaisia tiloja.

Sekä opetuslautakunnan että kiinteistölautakunnan lausunnoissa todetaan, että Vuosaaren lukion uudisrakennushanke on esitetty toteutettavaksi vuosien 2021-2022 Tilakeskuksen talonrakennushankkeiden rakentamishjelmassa.

Kiinteistölautakunnan antamassa lausunnossa todetaan lisäksi, että kiinteistöviraston tilakeskus on pitänyt 13.5.2016 kokouksen yhdessä kaupunkisuunnitteluviraston ja opetusviraston kanssa uuden lukion sijainnista. Lisäksi tilakeskus on jatkanut kehittämistyötä em. virastojen kanssa asian suhteen. Uuden lukion rakentaminen päästään aloittamaan, kun rakennuksen lopulliselle sijainnille saadaan varmistus.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Ritva Viljanen

12.12.2016

Sj/2

Lisätiedot

Hilkka Tapiolinna, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36185
hilkka.tapiolinna(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Ponnen ehdottaja

Otteen liitteet

Esitysteksti

Tiedoksi

Kaupunginvaltuusto

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 07.12.2016 § 1112

HEL 2016-004832 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

07.12.2016 Pöydälle

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian viikoksi pöydälle Hannu Oskalan ehdotuksesta.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Ritva Viljanen

Lisätiedot

Hilkka Tapiolinna, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36185
hilkka.tapiolinna(a)hel.fi

Kiinteistölautakunta 20.10.2016 § 419

HEL 2016-004832 T 00 00 03

Lausunto

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Kiinteistölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon valtuutettu Johanna Sydänmaan toivomuspöytäkirjasta kiirehtiä Vuosaaren lukion uudisrakennuksen sisällyttämistä investointiohjelmassa:

Kiinteistöviraston tilakeskus ylläpitää ja kehittää Helsingin palvelutaloverkkoa yhteistyössä palveluja tuottavien hallintokuntien kanssa niiden määrittelemien tavoitteiden mukaisesti. Lisäksi tilakeskus toteuttaa tilahankkeita hallintokuntien muuttuvien tilatarpeiden ja valtuuston hyväksymän strategiaohjelman mukaisesti siten, ettei tilamäärä kasva ja siten, että hankkeet priorisoidaan investointiohjelmassa turvallisuuden ja terveellisuuden sekä hallintokuntien tarpeiden mukaan.

Vuosaaren lukiossa opiskelee tällä hetkellä 520 opiskelijaa ja se toimii omassa kiinteistössä. Samassa kiinteistössä olleen Tehtaanpuiston yläasteen opetus on siirtynyt 1.8.2016 alkaen aluksi väistötiloihin ja myöhemmin Vuosaaren muihin koulutiloihin. Koulurakennus on huonokuntoinen eikä kaikkia yläasteelta vapautuneita tiloja voida korjata lukion käyttöön. Korjattavat tilat riittävät lukion nykyiselle opiskelijamäärälle.

Kiinteistölautakunta toteaa, että Vuosaaren lukion uudisrakennushanke on esitetty toteutettavaksi vuosina 2021 - 2022 talonrakennushankkeiden rakentamissuunnitelmassa. Lisäksi kiinteistöviraston tilakeskus painottaa, että se on pitänyt 13.5.2016 kokouksen yhdessä kaupunkisuunnitteluviraston ja opetusviraston kanssa uuden lukion sijainnista. Lisäksi tilakeskus on jatkanut kehittämistyötä em. mainittujen virastojen kanssa asian suhteen. Uuden lukiorakennuksen rakentamisen suunnittelu päästään aloittamaan heti kun lopulliselle rakennuksen sijainnille saadaan varmistus.

Esittelijä

tilakeskuksen päällikkö
Arto Hiltunen

Lisätiedot

Antti Saarnio, asiakaspäällikkö, puhelin: 310 34009
antti.i.saarnio(a)hel.fi

Opetuslautakunta 13.09.2016 § 291

HEL 2016-004832 T 00 00 03

Lausunto

Opetuslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Opetuslautakunta on antanut 28.3.2016 lausunnon tilakeskuksen talonrakennuksen investointiohjelmasta (liite 1) ja kiirehtinyt siinä Vuosaaren

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

lukion uudisrakennushanketta nykyisen rakennuksen huonon kunnon vuoksi.

Vuosaaren lukiossa on 520 opiskelijaa ja se toimii omassa kiinteistössä. Samassa kiinteistössä olleen Tehtaanpuiston yläasteen opetus on siirtynyt 1.8.2016 alkaen aluksi väistötiloihin ja myöhemmin Vuosaaren muihin koulutiloihin. Koulurakennus on huonokuntoinen eikä kaikkia yläasteelta vapautuneita tiloja voida korjata lukion käyttöön. Korjattavat tilat riittävät lukion nykyiselle opiskelijamäärälle.

Lukioon tulevien nuorten määrän arvioidaan kasvavan 1800 opiskelijalla vuoteen 2026 mennessä, mikä lisää tilantarvetta lukiokoulutuksessa. Helsingin kaupungin suomenkieliset lukiot ovat jo tällä hetkellä täynnä. Opiskelijamäärän kasvaessa Vuosaaren lukion uudisrakennus vastaa osittain lisääntyvään koulutilojen tarpeeseen.

Helsingin kaupungin lukiot eivät ole alueellisia: lukion lähialueilta tulevien opiskelijoiden osuus vaihtelee kahdesta prosentista 45 prosenttiin. 36 % Vuosaaren lukioon hakeutuvista opiskelijoista on Vuosaaresta ja sen lähialueelta. Oma lukio lisää alueen vetovoimaisuutta ja lukion uudisrakennuksella on siten tärkeä merkitys sekä alueen kehityksen että alueellisen eriytymisen ehkäisemisen näkökulmasta. Vuosaaren alueella ei toimi toista lukiota eikä ammatillista oppilaitosta.

Opetus, oppiminen ja koulun toimintakulttuuri ovat uudistumassa merkittävästi. Oppimisessa painotetaan sisältöjen sijaan taitoja, kuten ongelmanratkaisua, ajattelun taitoja, luovuutta ja tiedon rakentamista yhdessä. Oppiminen on entistä enemmän yhteisöllistä ja opetus ilmiöpohjaista. Uudet opetusmenetelmät ja oppimisen tavat vaativat uudenlaisia tiloja.

Vuosaaren lukio tarvitsee uudet, nykyaikaiset, tarkoituksenmukaiset ja terveelliset tilat, jotka edistävät opiskelijan monipuolista kehittymistä ja oppimista sekä tukevat uusia pedagogisia ratkaisuja.

Opetuslautakunta toteaa, että Vuosaaren lukion uudisrakennushanke on esitetty toteutettavaksi vuosina 2021–2022 Tilakeskuksen talonrakennushankkeiden ehdotuksessa vuosille 2017–2026.

Esittelijä

opetustoimen johtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Mervi Willman, opetuspäällikkö, puhelin: 310 86342
mervi.willman(a)hel.fi

12.12.2016

Sj/3

§ 1130

Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

Päätös

Kaupunginhallitus päätti, ettei se ota seuraavien viranomaisten viikolla 49 tekemiä päätöksiä käsiteltäväkseen:

eläintarhan johtokunta

kaupunginmuseon johtokunta

kaupunginorkesterin johtokunta

kulttuuri- ja kirjastolautakunta

liikuntalautakunta

8.12.2016

nuorisolautakunta

opetuslautakunta

opetuslautakunnan ruotsinkielinen jaosto

opetuslautakunnan suomenkielinen jaosto

ruotsinkielisen työväenopiston johtokunta

suomenkielisen työväenopiston johtokunta

taidemuseon johtokunta

Henkilöstön kehittämispalvelut -johtokunta

Helsingin kaupungin työterveys -johtokunta

eläintarhan johtaja

museojohtaja

kaupunginorkesterin intendentti

ruotsinkielisen työväenopiston rehtori

suomenkielinen työväenopisto:

- rehtori

- apulaisrehtori

- osastopäällikkö (asiakaspalveluosasto)

- osastopäällikkö (hallinto-osasto)

taidemuseon johtaja

tietokeskus:

- johtaja

- tutkimuspäällikkö

- tietohuoltopäällikkö

- kehittämispäällikkö

työterveysjohtaja

Henkilöstön kehittämispalvelut

- toimitusjohtaja

Työterveys Helsinki

12.12.2016

Sj/3

- toimitusjohtaja

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Ritva Viljanen

Lisätiedot

Leena Mickwitz, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36054
leena.mickwitz(a)hel.fi
Hilkka Tapiolinna, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36185
hilkka.tapiolinna(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Ritva Viljanen

Lisätiedot

Leena Mickwitz, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36054
leena.mickwitz(a)hel.fi
Hilkka Tapiolinna, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36185
hilkka.tapiolinna(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

§ 1131

Sofianlehdon A-talon toiminnallisen muutoksen hankesuunnitelma

HEL 2016-011899 T 10 06 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti hyväksyä 8.11.2016 päivätyn Sofianlehdon A-talon toiminnallisen muutoksen hankesuunnitelman siten, että hankkeen laajuus on 4 438 brm² ja rakentamiskustannusten enimmäishinta arvonlisäverottomana 7 000 000 euroa syyskuun 2016 kustannustasossa.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Anni Sinnemäki

Lisätiedot

Timo Härmälä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36028
timo.harmala(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Sofianlehdon A-talo toiminnallinen muutos tarveselvitys ja hankesuunnitelma 8.11.2016
- 2 STM:n poikkeuslupa, Sofianlehto

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Otteet

Ote

Helsingin kaupungin asunnot Oy

Otteen liitteet

Esitysteksti

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Liite 1

Liite 2

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Tiivistelmä

Sofianlehdon A-talon hanke keskittää ja kehittää vaikeasti kehitysvammaisten lasten ja nuorten palvelut keskeiselle ja saavutettavalle sijainnille Helsingin kaupungin palvelutilaverkossa, ja mahdollistaa kehitys-

vammaisten henkilöiden laitoshoidon alasajon vuoden 2020 loppuun mennessä.

Sofianlehdon A-talon hanke perustuu 27.5.2008 ja 30.10.2012 tehtyihin sosiaalilautakunnan päätöksiin kehitysvammaisten yksilöllisen asumisen kehityshankkeesta (ASU-hanke), jonka tavoitteena on aikaan saada toimiva palvelukokonaisuus kehitysvammaisten henkilöiden asumiseen ja päivittäisiin toimintoihin. Päivätoimintatilojen tarve Helsingissä kasvaa, kun Kirkkonummella sijaitsevan Killinmäen laitoshoidon lakkautetaan ja asukkaat muuttavat Helsinkiin rakennettaviin ryhmäkoteihin. Sofianlehdon A-talon hankkeen myötä sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskittämällä palvelutoimintoja, jolloin tilankäyttö tehostuu vaihteittain noin 600 htm².

Tarveselvitys ja hankesuunnitelma on laadittu yhteistyössä kiinteistöviraston tilakeskuksen ja sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskittämällä palvelutoimintoja, jolloin tilankäyttö tehostuu vaihteittain noin 600 htm².

Hanke sisältää sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskittämällä palvelutoimintoja, jolloin tilankäyttö tehostuu vaihteittain noin 600 htm².

Suomen Valtioneuvoston 11/2012 tekemä periaatepäätöksen mukaan vammaisten yksilöiden laitosasuminen lakkautetaan Suomessa asteittain, siten ettei yksikään vammaisen henkilö asu enää laitoksessa vuoden 2020 jälkeen. Tämä periaatepäätöksen mukaan jokaisella vammaisella ihmisellä on oikeus asua samoin kuin muutkin ihmiset. Periaatepäätös nojaa Suomen perustuslakiin sekä Suomen vuonna 2008 allekirjoittamaan YK:n vammaisten ihmisten oikeuksia koskevaan yleissopimukseen (Convention on the Rights of Persons with Disabilities, CRPD). Kaikki EU:n jäsenmaat ovat allekirjoittaneet sopimuksen. EU:lla on vammaisstrategia vuosille 2010 - 2020, jonka tavoitteena on auttaa vammaisopimuksen määräysten täytäntöönpanossa niin EU:n kuin jäsenvaltioiden tasolla. Edellä mainitut sopimukset ja päätökset ohjaavat Suomen kuntia lakkauttamaan vammaisten ihmisten laitoshoidon ja kehittämään asumista sekä asumisen tukemiseksi tarvittavia palveluja.

Helsingin kaupunki on sitoutunut tähän tavoitteeseen, ja luopuu tällä hetkellä vammaisten henkilöiden laitoshoidosta hankkimalla kaupungin rajojen sisältä vammaisille henkilöille asuntoja muun muassa ryhmäkodeista. Jotta laitoshoidon alas ajaminen on mahdollista, palvelut tulee sijoittaa ja keskittää osaksi uusia asumisjärjestelyjä.

Esittelijän perustelut

Hankkeen tausta ja tarkoitus

Sofianlehdon A-talossa on neljä kerrosta ja kellari, rakennus on valmistunut vuonna 1929 ja sen suunnittelija on arkkitehti Gunnar Taucher. Rakennuksen alkuperäinen käyttötarkoitus oli lastentalo, ja rakennus on peruskorjattu kattavasti vuosina 1966 ja 1991. Tontilla on voimassa oleva asemakaava nro 11899 (2010). Tontilla on kaksi rakennusta, A-talo ja siitä kaakkoon sijaitseva Isonniitynkadun ryhmäkoti. A-talo on suojeltu asemakaavassa sr-1-merkinnällä, ja rakennuksen kerrosala ja pääkäyttötarkoitus säilyy ennallaan.

Rakennuksessa on tällä hetkellä sosiaali- ja terveystieteiden kehitysvammaisten päivätoimintaa (1. krs) ja kehitysvammaisten poliklinikka (2. krs) sekä opetusviraston kehitysvammaisten TOI-ryhmät (3. krs). 4. kerros on poissa käytöstä, ja se on viimeksi toiminut ryhmäkoteina. Kellarissa sijaitsevat yhteiset sosiaalitilat, varastot ja tekniset tilat. 3. kerroksessa sijaitseva Käpylän koulun TOI-ryhmät siirtyvät ennen A-talon toteutuksen alkamista Käpylän koulun Hykkylän rakennukseen 2/2017.

Hankkeen toteutuksen jälkeen toiminnat on järjestetty seuraavasti kellarissa: Sosiaalitilat, varastot ja vammaisten työ- ja päivätoiminta, 1. kerros: Vammaisten työ- ja päivätoiminta, 2. kerros: Kehitysvammaopoliklinikka, 3. kerros: Kehitysvammaopoliklinikka ja vammaisten työ- ja päivätoiminta ja 4. kerros Osasto Visiitti (Lyhytaikaisen hoidot tilat).

Toiminnallisen muutoksen ja siihen liittyvien korjaustöiden tavoitekäyttöaika on 10 vuotta. Tavoitekäyttöaika perustuu käyttäjähallintokunnan toiminnan suunnittelun, A-talon kuntoarvion ja nykyisten teknisten järjestelmien kunnan perusteella tehtyihin johtopäätöksiin. Tämän takia rakennuksessa tehdään toiminnallisten muutosten lisäksi vain välttämättömiä teknisiä korjauksia käyttötarpeen mukaisessa laajuudessa. Kattavammat rakennustekniset ja teknisiin järjestelmiin kohdistuvat toimenpiteet sijaitsevat kellarissa ja 4. kerroksessa. Kellarissa poistetaan alapohjan laatta haitta-aineineen ja pilaantuneet maat. Samassa yhteydessä parannetaan vedeneristystä ja tehdään salaojat rakennuksen ulkopuolelle. 4. kerrokseen toteutetaan automaattinen palonsammutuslaitteisto, joka liittyy lyhytaikaisen hoidon tilojen toiminnan paloteknisiin vaatimuksiin.

Hankkeen tavoitteena on varmistaa Sofianlehdon A-talon tilojen terveellisyys, turvallisuus ja toiminnallisuus. Kunnostetut tilat soveltuvat luontevasti sosiaali- ja terveystieteiden tarvekuvauksen mukaiseen monipuoliseen runsaasti tukea ja apua tarvitsevien kehitysvammaisten palvelutoimintojen tarjoamiseen, ja tilojen varustus vastaa toiminnan edellyttämää vaatimustasoa.

Hankesuunnitelma on liitteenä 1.

Hankkeen laajuus

Postiosoite
PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite
Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin
+358 9 310 1641
Faksi
+358 9 655 783

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI0680001200062637
Alvno
FI02012566

Toiminnallinen muutos ja siihen liittyvät tekniset korjaustoimenpiteet kattavat kellarin ja neljä kerrosta, joiden, yhteenlaskettu bruttoala on 4 438 brm² ja huoneistoala 3 333 htm². Teknisten tilojen huoneistoala on 288 htm².

Kustannukset

Tilakeskuksen laatiman kustannusarvion mukaan hankkeen kustannukset ovat kustannustasossa 9/2016 lasketun hintatason mukaan 7 000 000 euroa alv. 0 % (1 577 euroa/brm²).

Vuokravaikutus

Kiinteistöviraston tilakeskuksen vuokra-arvio on seuraava:

Rakennuksen vuokra hankkeen toteutuksen jälkeen on noin 71 326 euroa/kk (21,40 euroa/htm²/kk, josta pääomavuokra 17,40 euroa/htm²/kk ja ylläpitovuokra 4,00 euroa/htm²/kk). Vuosivuokra on yhteensä noin 855 914 euroa. Vuokranmaksun perusteena on 3 333 htm², joka kattaa kaikki rakennuksen tilat. Tuottovaade on 3 % ja poistoaika 30 vuotta.

Sosiaali- ja terveystalolle maksettavaksi tuleva pääomavuokra määräytyy toteutuneen investointikustannuksen mukaan ja ylläpitovuokra valmistumisajankohdan ylläpitovuokraa vastaavaksi.

Väistötilat

Sosiaali- ja terveystaloston toiminta siirretään toteutuksen ajaksi väistötiloihin läheisyydessä sijaitsevan Sofianlehdon B-talon tiloihin, joissa toimitaan välillä 4/2017 - 5/2018.

Sosiaali- ja terveystalosto maksaa väistötiloista rakentamisen ajan Sofianlehdon toiminnan A-talon ja B-talon nykyisten tilojen vuokran suurista vuokraa. Väistötilat sijaitsevat Sofianlehdon B-talossa, niiden pinta-ala on yhteensä 1 974 htm². Kehitysvammapoliklinikan pinta-ala on 871 htm² ja kehitysvammapäivätoiminnan pinta-ala on 574 htm². Osasto Visiitin (Lyhytaikaisen hoidot tilat), joka jatkaa nykyisissä tiloissa B-talossa, pinta-ala on 529 htm². Väistötilojen vuokraksi muodostuu 34 663 euroa/kk.

Väistötiloille tehtävien pienten muutostöiden kustannus on noin 10 000 euroa. Väistötilojen kustannuksista ei aiheudu lisäkustannuksia perittävään Sofianlehdon A-talon peruskorjauksen jälkeiseen vuokraan.

Sofianlehdon A-talon kolmannessa kerroksessa sijaitseva Käpylän koulun TOI-ryhmät siirtyvät ennen A-talon toteutuksen alkamista Käpylän koulun Hykkylän rakennukseen 2/2017. Opetusvirasto on tehnyt 4.11.2016 päätöksen TOI-ryhmien siirtämisestä pois A-talosta. TOI-ryh-

mät sijoittuvat Hykkylän rakennukseen toistaiseksi, lopullinen sijoitus riippuu Käpylän kouluverkon liittyvistä päätöksistä jotka tarkentuvat myöhemmin.

Hankkeen toteutus ja aikataulu

Kaupunginvaltuuston 2.12.2015 hyväksymässä talousarvion vuodeksi 2016 talonrakentamishankkeiden rakentamisohjelmassa vuosina 2016 - 2025 hankkeelle on varattu 6 300 000 euroa alv. 0 % ja rakentamisen ajoitus 2016 - 2017. Tässä ohjelmassa yhtenä kokonaisuutena (Rak. A, päivätoimintakeskus, kehitysvammaopoliiklinikka ja LAH-tilat) toteutettava hanke on jaettu kahteen osaan (1) Rak. A (4. krs), Sofianlehdon lyhytaikaisyksikön tilat, 1 800 000 euroa alv. 0 % ja (2) Rak. A, Vaikeasti kehitysvammaisten päivätoimintakeskus, 4 500 000 euroa alv. 0 %.

Kaupunginjohtajan 5.10.2016 talousarvioehdotuksen vuodeksi 2017 ja taloussuunnitelmaehdotuksen vuosiksi 2017 - 2019 talonrakentamishankkeiden rakentamisohjelmassa vuosina 2017 - 2026 hankkeelle on varattu 6 300 000 euroa alv. 0 % ja rakentamisen ajoitus 2017 - 2018. Hankkeen lisärahoitustarve 700 000 euroa alv. 0 % ja sen ajoitus otetaan huomioon rakentamisohjelmaa tarkistettaessa.

Kiinteistöviraston tilakeskus vastaa hankkeen toteuttamisesta ja kiinteistön ylläpidosta.

Hankesuunnittelu on tehty vuosina 2015 ja 2016, toteutussuunnittelu on aloitettu kesällä 2016 ja valmistuu vuoden 2017 alussa. Toteutus tehdään vuosina 2017 ja 2018 siten, että rakennus voidaan ottaa käyttöön toukokuussa 2018.

A-talon kellarin pilaantuneen maaperän puhdistustoimenpiteet rahoitetaan kaupunginhallituksen käyttöön varatuista alueen rakentamiskelpoiseksi saattamisen määrärahoista. Kellarin pilaantuneen maaperän puhdistustoimenpiteiden toteutusvastuu on kiinteistöviraston tontti-osastolla.

TOI-ryhmien muutto on Sofianlehdon A-talosta erillinen ja opetusvirastolle kuuluva toiminnallinen muutos -hanke.

Laki kuntien ja kuntayhtymien eräiden oikeustoimien väliaikaisesta rajoittamisesta sosiaali- ja terveydenhuollossa

Määräaikainen laki kuntien ja kuntayhtymien eräiden oikeustoimien väliaikaisesta rajoittamisesta sosiaali- ja terveydenhuollossa tuli voimaan 1.7.2016 ja on voimassa 31.12.2019 asti. Lain mukaan kaupunki ei saa tehdä sosiaali- ja terveydenhuollon rakennuksiin kohdistuvia investointeja koskevia sitoumuksia, joiden arvonlisäverottomat kokonaiskustan-

nukset ylittävät viisi miljoonaa euroa. Lakia sovelletaan myös vuokra- tai muuna käyttöoikeussopimuksena toteutettavaan rakennuksiin kohdistuvaan investointiin, jonka arvonlisäverottomat kokonaiskustannukset ylittävät viisi miljoonaa euroa. Näin ollen laki rajoittaa myös kyseessä olevan vuokrasopimuksen solmimista Helsingin kaupungin asunnot Oy:n kanssa.

Kaupunki voi lain mukaan hakea poikkeuslupaa investointia koskevan sitoumuksen tekemiseksi sosiaali- ja terveysministeriöltä, kun investointi on perusteltu palvelujen saatavuuden turvaamiseksi ja investointi on alueen palvelurakenteen kannalta tarpeellinen.

Hankkeelle haettu poikkeuslupa on liitteenä 2.

Lopuksi

Ehdotus on kiinteistölautakunnan esityksen mukainen.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Anni Sinnemäki

Lisätiedot

Timo Härmälä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36028
timo.harmala(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Sofianlehdon A-talo toiminnallinen muutos tarveselvitys ja hankesuunnitelma 8.11.2016
- 2 STM:n poikkeuslupa, Sofianlehto

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Otteet

Ote

Helsingin kaupungin asunnot Oy

Otteen liitteet

Esitysteksti
Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus
Liite 1
Liite 2

Tiedoksi

Kiinteistölautakunta
Opetusvirasto
Sosiaali- ja terveysvirasto

Päätöshistoria

Sosiaali- ja terveyslautakunta 22.11.2016 § 287

HEL 2016-011899 T 10 06 00

Päätös

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti hyväksyä 8.11.2016 päivätyn tarveselvityksen Sofianlehdon A-talon toiminnallisesta muutoksesta siten, että hankkeen laajuus on 4438 brm² ja rakentamiskustannusten enimmäishinta arvonlisäverottomana on 7 000 000 euroa syyskuun 2016 kustannustasossa sekä antoi hankesuunnitelmasta kiinteistöviraston tilakeskukselle seuraavan lausunnon:

"Sofianlehdon A-talo sijaitsee Kätilöopiston-sairaalaa vastapäätä Helsingin Kumpulassa. Nykyiset talossa palvelevat toiminnot; toimintakeskus ja kehitysvammapoliklinikka jatkavat toimintaansa myös remontin jälkeen. Kehitysvammapoliklinikat Itäkeskuksesta, Malmilta ja Killinmäestä yhdistyvät remontin myötä Sofianlehdon kehitysvammapoliklinikan kanssa, jonne toiminnot keskittyvät. LAH-yksikkö (lyhytaikainen hoito) siirtyy Sofianlehdon B-talosta remontin myötä A-taloon. Hammashoitola ja Käpylän koulun TOI-ryhmät siirtyvät remontin alkaessa pois. Opetusvirasto on tehnyt TOI-ryhmien siirtymisestä päätöksen 4.11.2016.

Sosiaali- ja terveysviraston tilahankejohtoryhmä on linjannut 16.2.2016 hankkeen maksimikustannukseksi 9 000 000 euroa (ALV 0%). Remontin myötä tilat vähenevät 601m². Remontilla pystytään vastaamaan kohtuullisesti toiminnallisiin muutoksiin. Toiminnallisten muutosten yhteydessä parannetaan rakennuksen teknisiä ominaisuuksia tarvittavilta osin. Suunnitellulla remontilla saavutetaan rakennukselle 10 vuoden tavoitekäyttöaika. Remontti on suunniteltu toteutettavaksi ajalle 05/2017–04/2018. Väistötiloina toimii Sofianlehdon B-talo. Työsuojelu on antanut lausunnon Sofianlehdon A-talon suunnitelmista 28.4.2016.

Hankesuunnitteluvaiheessa kustannusarvio on 7 000 000 euroa (ALV 0%). Hankkeelle on varattu 6 300 000 euroa (ALV 0%) talonrakentamishankkeiden rakentamisohjelmaan vuosille 2016–2025, jonka lisäksi tarvitaan lisärahoitusta 700 000 euroa (ALV 0%).

Kiinteistöviraston tilakeskuksen arvioimana Sofianlehdon vuokrakustannukset on noin 21 euroa/htm²/kk, jolloin vuosivuokra on yhteensä 855 914 euroa syyskuussa 2016 lasketun hintatason mukaan. Lisäksi toiminnan käynnistäminen aiheuttaa sosiaali- ja terveysvirastolle 180 000 euron irtaimistokustannukset."

Esittelijä

12.12.2016

va. virastopäällikkö
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Suvi Kohonen, suunnittelija, puhelin: 310 28529
suvi.kohonen(a)hel.fi
Kalevi Aittola, insinööri, puhelin: 310 42665
kalevi.aittola(a)hel.fi

Kiinteistölautakunta 17.11.2016 § 460

HEL 2016-011899 T 10 06 00

Esitys

Kiinteistölautakunta esitti kaupunginhallitukselle 8.11.2016 päivätyn Sofianlehdon A-talon toiminnallisen muutoksen tarveselvityksen ja hankesuunnitelman hyväksymistä siten, että hankkeen laajuus on 4 438 brm² ja rakentamiskustannusten enimmäishinta arvonlisäverottomana on 7 000 000 euroa syyskuu 2016 kustannustasossa. Hanke sisältää sosiaali- ja terveysviraston toimintakeskuksen, kehitysvammapoliklinikan ja lyhytaikaisen hoidon tilat.

Päätös tehdään sillä ehdolla, että sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyy tarveselvityksen ja antaa hankesuunnitelmasta puoltavan lausunnon ja Sosiaali- ja terveysministeriö päättää myönteisesti Sofianlehdon A-talon rakennusinvestointia koskevasta poikkeusluvasta.

Sosiaali- ja terveyslautakunta käsittelee tarveselvityksen ja hankesuunnitelman 29.11.2016. Tilakeskus on toimittanut hakemuksen poikkeusluvasta liitteineen Sosiaali- ja terveysministeriölle 9.11.2016 käsittelyä varten.

Lautakunta päätti oikeuttaa kiinteistöviraston tilakeskuksen jatkamaan hankkeen suunnittelua odottamatta päätöksen lainvoimaisuutta.

Esittelijä

tilakeskuksen päällikkö
Arto Hiltunen

Lisätiedot

Teemu Metsälä, projektinjohtaja, puhelin: 310 33911
teemu.metsala(a)hel.fi
Irmeli Grundström, hankepäällikkö, puhelin: 310 42319
irmeli.grundstrom(a)hel.fi

12.12.2016

Kaj/2

§ 1132

Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

Päätös

Kaupunginhallitus päätti, ettei se ota seuraavien viranomaisten viikoilla 48 ja 49 tekemiä päätöksiä käsiteltäväkseen:

asuntotuotantotoimikunta	7.12.2016
kiinteistölautakunta	1.12.2016
asuntotuotantotoimisto - toimitusjohtaja	7., 8. ja 9.12.2016

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Anni Sinnemäki

Lisätiedot

Timo Härmälä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36028
timo.harmala(a)hel.fi
Anna Villeneuve, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36045
anna.villeneuve(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Anni Sinnemäki

Lisätiedot

Timo Härmälä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36028
timo.harmala(a)hel.fi
Anna Villeneuve, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36045
anna.villeneuve(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

§ 1133

**Sosiaali- ja terveystieteiden uudet virat ja virkanimikemuutokset
1.1.2017**

HEL 2016-012226 T 01 01 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti seuraavista sosiaali- ja terveystieteiden perustettavista uusista viroista ja virkanimikemuutoksista 1.1.2017 lukien, ellei toisin mainita:

1. Perustaa 14 terveystieteiden lääkärin toimen tilalle 14 uutta terveystieteiden keskustieteen virkaa

Vakanssit 034843-034856
uusi virka terveystieteiden lääkäri 3468,16 euroa
hinnoittelutunnus LSPS3001

2. Perustaa seuraavat uudet virat

Vakanssi 034882
uusi virka sosiaaliohjaaja
tehtäväkohtainen palkka 2455,92 euroa

Vakanssit 034883 ja 034884
2 uutta virkaa, sosiaaliohjaaja, määräajaksi 1.1.2017 - 31.12.2018
tehtäväkohtainen palkka 2938,11 euroa

Vakanssi 034898
uusi virka sosiaaliohjaaja
tehtäväkohtainen palkka 2938,11 euroa

3. Muuttaa seuraavien virkojen virkanimikettä ja / tai tehtäväkohtaista palkkaa

vakanssi 035116 lakimies 3406,52 euroa
uusi virkanimike ja palkka lastenvalvoja 3014,76 euroa

vakanssi 084028 maahanmuuttopalvelujen päällikkö 4188,94 euroa
uusi virkanimike ja palkka aikuissosiaaliohjaajan päällikkö 4451,29 euroa

vakanssi 032593 nuorten palvelujen päällikkö 4451,29 euroa
uusi virkanimike ja palkka aikuissosiaaliohjaajan päällikkö 4451,29 euroa

vakanssi 032596 työllistämisen tuen päällikkö 4451,29 euroa
uusi virkanimike ja palkka aikuissosiaaliohjaajan päällikkö 4451,29 euroa

vakanssi 032595 toimeentulotuen maksupäällikkö 4188,94 euroa
uusi virkanimike ja palkka aikuissosiaalityön päällikkö 4451,29 euroa

4. Perustaa uusi virka toimen tilalle palkan muuttuessa 1.3.2017 lukien

vakanssi 037432 sosiaaliohjaaja 2402,60 euroa
uusi virka sosiaalityöntekijä 3113,35 euroa

5. Perustaa uusi virka toimen tilalle palkan muuttuessa

vakanssi 022070 vastaava sosiaalityöntekijä 2992,51 euroa
uusi virka johtava sosiaalityöntekijä 3402,85

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Ritva Viljanen

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Sote 14 terveystieteiden lääkäriä
- 2 Sote sosiaaliohjaaja uusi virka 21 10 2016
- 3 Sote 2 sosiaalityöntekijää Pesoon 21 10 2016
- 4 Sote sosiaalityöntekijä mayk
- 5 Sote Aikuissosiaalityön päällikkö Pesonuso 4 uutta virkaa
- 6 Sote 037432 sosiaalityöntekijä avoin (002)
- 7 Sote 022070 johtava sosiaalityöntekijä avoin

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Sosiaali- ja terveystieteiden virasto esittää päätösehdotuksessa mainittuja virkoja ja nimikemuutoksia 1.1.2017 lukien. Esitys sisältyy päätöshistoriaan.

Perustelut kohtaan 1

Sosiaali- ja terveystieteiden virasto esittää, että Terveystieteiden ja päihdepalvelut osaston Terveystietokeskukset ja sisätauti- ja poliklinikkatoimistoon perustetaan toimien tilalle 14 uutta terveystieteiden lääkärin virkaa. Väestö on kasvanut vuosien 2013 – 2015 aikana yli 16 500 asukkaalla ja asiakasmäärä yli 16 000 potilaalla. Maltillisen ennusteen mukaan tänä vuonna väestön

ennustetaan kasvavan n. 8 000 asukkaalla ja kahtena seuraavana vuonna n. 6 000 asukkaalla. Kasvuvauhdin ennustetaan jatkuvan.

Lääkäreiden tehtävät edellyttävät virkasuhdetta mm. mahdollisen potilaan tahdosta riippumattomaan hoitoon määräämistä koskevan päätöksenteon vuoksi. Palkkakustannukset katetaan virastopäällikön myöntämällä 1 miljoonan euron erillismäärärahalta. Virkojen perustamiseen on 6.9.2016 saatu kaupunginkansliasta puoltava nimike – ja palkkalausunto (Liite 1).

Perustelut kohtaan 2

Sosiaali- ja terveystyövirasto esittää, että Perhe- ja sosiaalipalvelut osaston vammaisten sosiaalityön jaokseen perustetaan 1 sosiaaliohjaajan virka. Tehtävä edellyttää virkasuhdetta, koska se sisältää julkisen vallan käyttöä, eli tässä tapauksessa omaishoidon tuen yksilöhuollon päätöksentekoa ja arviointityötä, sekä hoito- ja palvelusuunnitelmien laatimista. Omaishoidon tuen lakimuutoksen (voimaan 1.7.2016) vuoksi kunnat velvoitetaan järjestämään lakisääteiset vapaapäivät kaikille omaishoidon tuen asiakkaille, mikä tarkoittaa sitä, että asiakkaiden omaishoidon tuen sopimukset, päätökset ja hoito- ja palvelusuunnitelmat pitää uusida 1.4.2017 mennessä. Tämä lisää työmäärää huomattavasti ja uuden viran tarve on suuri. Viran perustaminen ei aiheuta lisäkustannuksia, sillä palkkamenot sisältyvät vuoden 2017 vammaistyön budjettiin. Virkojen perustamiseen on 25.11.2016 saatu kaupunginkansliasta puoltava nimike – ja palkkalausunto (Liite 2).

Sosiaali- ja terveystyövirasto esittää, että Perhe- ja sosiaalipalvelut osaston maahanmuuttajapalvelujen jaokseen perustetaan 2 sosiaalityöntekijän virkaa. Tehtävä edellyttää virkasuhdetta, koska se sisältää yksilöhuollon päätöksentekoa mm. vastaanottorahasta päättämistä. Kustannusarvio on yhteensä noin 95 308 euroa ja 100 prosentin rahoitus valtiolta on saatu. Virkojen perustamiseen on 25.11.2016 saatu kaupunginkansliasta puoltava nimike – ja palkkalausunto (Liite 3). Esittelijä toteaa, että mainitut sosiaalityöntekijän virat on viraston esityksestä poiketen perustettava määräaikaisina 1.1.2017 - 31.12.2018, koska oleskeluluvan saaneiden määrän kehittymisestä ei ole varmaa tietoa eikä vakinaisten virkojen tarve ole sen vuoksi perusteltua. Kaupunginkanslian nimike- ja palkkalausunnossa on puollettu määräaikaisuutta. Edelleen sosiaali- ja terveystyövirasto esittää, että Perhe- ja sosiaalipalvelut osaston maahanmuuttajapalvelujen jaokseen perustetaan uusi sosiaalityöntekijän virka. Alaikäisinä maahan ilman huoltajaa tulleet nuoret tarvitsevat täysi-ikäisiksi tultuaan jälkihuollollista tukea. Tehtävä edellyttää virkasuhdetta, koska henkilö tekee toimeentulotukitukilain mukaisia toimentulotukipäätöksiä. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (Ely) korvaa täysimääräisinä Helsingin kaupungille sosiaalityöntekijän palk-

kakustannukset. Virkojen perustamiseen on 25.11.2016 saatu kaupunginkansliasta puoltava nimike – ja palkkalausunto (liite 4).

Perustelut kohtaan 3

Sosiaali- ja terveystoimi esittää, että Perhe- ja sosiaalipalvelut osaston perheiden erityispalvelujen jaoksen lakimiehen viran tehtävänimike muutetaan lastenvalvojan viraksi. Tehtävä edellyttää virkasuhdetta, koska henkilöt tekevät isyyslain mukaisia päätöksiä. Lisäksi lastenvalvojille on delegoitu sosiaalilautakunnalle kuuluvaa päätösvaltaa heidän vahvistaessaan sopimuksia huolto-, elatus- ja avioliittolain nojalla. Vakanssien muutoksesta ei aiheudu lisäkustannuksia, koska vakansseille on varattu rahat budjettiin ja palkka laskee.

Sosiaali- ja terveystoimi esittää, että Perhe- ja sosiaalipalvelut osastossa muutetaan neljän nykyisen jaospäällikön vakanssin nimikkeet aikuissosiaalityön päälliköksi toiminnan uudelleen järjestelyjen takia (viranhaltijalaki § 24). Nuorten palvelujen ja aikuissosiaalityön toiminta muuttuu (mm. perustoimeentulotuen Kela-siirto, työllisyydenhoidon keskittäminen kaupunginkansliaan, vastaanottokeskustoiminnan muutokset), minkä johdosta jäljelle jäävät toiminnot on jaettu neljään alueelliseen toimintakokonaisuuteen. Kullakin jaospäälliköllä on sama tehtävänk kuva ja lisäksi kullakin on matriisimaisena toteutettava kaupunkitasoinen kehittämisvastuu. Tehtävät edellyttävät virkasuhdetta, koska niissä tehdään lastensuojelulain ja jälkihuollon sekä toimeentulotukilain mukaisia yksilöhuollollisia päätöksiä. Lisääntyvät palkkakustannukset kahden vakanssin osalta katetaan sillä, että viides nykyisen jaospäällikön vakanssi (032594) muutetaan myöhemmin palvelujen uudistamiseen liittyvän kehittämisen projektipäällikön määräaikaiseksi vakanssiksi (tehtäväkohtainen palkka 3 970 euroa). Palkkakustannukset tulevat tämän kehittämisprojektipäällikön vakanssin osalta kokonaan Perhe- ja sosiaalipalvelut osastolta. Palkkojen korotus on 262,35 e x 2/kk eli 524,70 e/kk. Virkanimikkeiden muuttamiseen on 1.11.2016 saatu kaupunginkansliasta nimike – ja palkkalausunto (Liite 5).

Perustelut kohtaan 4

Sosiaali- ja terveystoimi esittää, että Perhe- ja sosiaalipalvelut osaston Lastensuojelutoimiston sosiaaliohjaajan toimen tilalle perustetaan sosiaalityöntekijän virka. Lastensuojelutarpeen arvioinnin Maunulan yksikössä työskentelee kuusi sosiaalityöntekijää ja kolme sosiaaliohjaaja. Yksi sosiaaliohjaajista on irtisanoutunut 1.9.2016 lukien. Yksikön tehtävinä ovat lastensuojelun päivystys virka-aikana ja tarvittavat kiireelliset lastensuojelun toimenpiteet, lastensuojelun konsultaatio, ohjaus ja neuvonta, lastensuojeluilmoitusten vastaanottaminen ja käsittely, lastensuojelutarpeen selvitysten tekeminen sekä sosiaalihuoltolain mukainen

palvelutarpeen arviointi. Lainsäädäntö edellyttää, että lastensuojelun tarvetta arvioiva työntekijä ja erityisen tuen tarpeessa olevan lapsen työntekijä on sosiaalityöntekijä. Lain edellyttämän asiakaspalvelun turvaamiseksi on yksikön avoimeksi tulevan sosiaaliohjaajan toimen muuttaminen sosiaalityöntekijän viraksi välttämätöntä. Tehtävä edellyttää virkasuhdetta, koska sosiaalityöntekijä tekee Lastensuojelulain 38 §:n mukaisia kiireellisiä sijoituspäätöksiä.

Esityksestä ei aiheudu ylitystä palkkamäärärahoihin. Esitykseen on 25.10.2016 saatu kaupunginkansliasta puoltava nimike – ja palkkalausunto (Liite 6).

Perustelut kohtaan 5

Sosiaali- ja terveystieteiden keskuslaitos esittää, että Sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalvelut osaston Selvitys, Arviointi ja Sijoitus (SAS) toimiston vastaavan sosiaalityöntekijän toimen tilalle perustetaan johtavan sosiaalityöntekijän virka. Tehtävä edellyttää virkasuhdetta, koska henkilö tekee päätöksiä harkinnanvaraisesta toimeentulotuesta. Esitetty palkankorotus rahoitetaan niin, että vuoden 2017 käyttösuunnitelmassa huomioitu sosiaalityöntekijän vakanssi muutetaan sosiaaliohjaajaksi keväällä 2017, kun vakanssin vakituinen henkilö jää eläkkeelle. Esitykseen on 1.11.2016 saatu kaupunginkansliasta puoltava nimike – ja palkkalausunto (Liite 7).

Kaikkia niitä henkilöitä, joita muutos koskee, on kuultu henkilökohtaisesti. Kaupunginhallitus päättää muiden kuin kaupunginjohtajan, apulaiskaupunginjohtajan sekä viraston tai laitoksen päällikön viran perustamisesta ja lakkauttamisesta.

Esitetyt muutokset toteutuvat sosiaali- ja terveystieteiden keskuslaitoksen määrärahojen puitteissa. Kaikkiin uusiin perustettaviin virkoihin tai uusiin, vähän käytössä oleviin tehtävännimikkeisiin on saatu kaupunginkansliasta puolto (nimike- ja palkkalausunnot liitteinä).

Asia on valmisteltu yhteistyössä kaupunginkanslian henkilöstöosaston ja talous- ja suunnitteluosaston kanssa.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Ritva Viljanen

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Liitteet

1 Sote 14 terveystieteiden keskuslaitosta

12.12.2016

Stj/1

- 2 Sote sosiaaliohjaaja uusi virka 21 10 2016
- 3 Sote 2 sosiaalityöntekijää Pesoon 21 10 2016
- 4 Sote sosiaalityöntekijä mayk
- 5 Sote Aikuissosiaalityön päällikkö Pesonuso 4 uutta virkaa
- 6 Sote 037432 sosiaalityöntekijä avoin (002)
- 7 Sote 022070 johtava sosiaalityöntekijä avoin

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Tiedoksi

Sosiaali- ja terveystoimi
Taloushallintopalvelut
Kaupunginkanslia

Päätöshistoria

Sosiaali- ja terveystoimi 28.11.2016

HEL 2016-012226 T 01 01 00

Päätösehdotus

Sosiaali- ja terveystoimi esittää, että kaupunginhallitus päättäisi seuraavista virkanimikemuutoksista ja perustettavista uusista viroista 1.1.2017 lukien ellei toisin mainita:

1. Perustaa 14 terveystoimialueen toimen tilalle 14 uutta terveystoimialueen virkaa

Vakanssit 034843-034856
uusi virka terveystoimialueen virka 3468,16 euroa
hinnoittelutunnus LSPS3001

2. Perustaa seuraavat uudet virat

Vakanssi 034882
uusi virka sosiaaliohjaaja
tehtäväkohtainen palkka 2455,92 euroa

Vakanssit 034883 ja 034884
2 uutta virkaa sosiaalityöntekijä
tehtäväkohtainen palkka 2938,11 euroa

Vakanssi 034898
uusi virka sosiaalityöntekijä
tehtäväkohtainen palkka 2938,11 euroa

3. Muuttaa seuraavien virkojen virkanimikettä ja / tai tehtäväkohtaista palkkaa

vakanssi 035116 lakimies 3406,52 euroa
uusi virkanimike ja palkka lastenvalvoja 3014,76 euroa

vakanssi 084028 maahanmuuttopalvelujen päällikkö 4188,94 euroa
uusi virkanimike ja palkka aikuissosiaalityön päällikkö 4451,29 euroa

vakanssi 032593 nuorten palvelujen päällikkö 4451,29 euroa
uusi virkanimike ja palkka aikuissosiaalityön päällikkö 4451,29 euroa

vakanssi 032596 työllistämisen tuen päällikkö 4451,29 euroa
uusi virkanimike ja palkka aikuissosiaalityön päällikkö 4451,29 euroa

vakanssi 032595 toimeentulotuen maksupäällikkö 4188,94 euroa
uusi virkanimike ja palkka aikuissosiaalityön päällikkö 4451,29 euroa

4. Perustaa uusi virka toimen tilalle palkan muuttuessa 1.3.2017 lukien

vakanssi 037432 sosiaaliohjaaja 2402,60 euroa
uusi virka sosiaalityöntekijä 3113,35 euroa

5. Perustaa uusi virka toimen tilalle palkan muuttuessa

vakanssi 022070 vastaava sosiaalityöntekijä 2992,51 euroa
uusi virka johtava sosiaalityöntekijä 3402,85

Esittelijän perustelut

Perustelut kohtaan 1

Sosiaali- ja terveysvirasto esittää, että Terveys- ja päihdepalvelut osaston Terveysasemat ja sisätautien poliklinikka toimistoon perustetaan toimien tilalle 14 uutta terveyskeskuslääkäriin virkaa. Perusteena 14 toimen perustamiselle on ollut pysyvä väestön kasvu (väestö on kasvanut vuosien 2013–2015 aikana yli 16 500 asukkaalla) sekä jatkuva paine saatavuuden parantamiseen (asiakasmäärä on kasvanut em. vuosina yli 16 000 potilaalla). Maltillisen ennusteen mukaan tänä vuonna väestön ennustetaan kasvavan n. 8000 asukkaalla, ensi vuonna n. 6000 ja v. 2018 n. 6000 asukkaalla. Kasvuvauhdin ennustetaan jatkuvan.

Lääkäreiden tehtävät edellyttävät virkasuhdetta, koska he joutuvat tekemään viranomaispäätöksiä, kuten potilaan tahdosta riippumattomaan hoitoon määräämistä. Palkkakustannukset katetaan virastopäällikön

myöntämällä 1 miljoonan euron erillismäärärahalta. Virkojen perustamiseen on 6.9.2016 saatu kaupunginkanslian henkilöstöosastolta puoltava nimike – ja palkkalausunto (Liite 1).

Perustelut kohtaan 2

Sosiaali- ja terveysturvasto esittää, että Perhe- ja sosiaalipalvelut osaston vammaisten sosiaalityön jaokseen perustetaan 1 sosiaaliohjaajan virka. Tehtävä edellyttää virkasuhdetta, koska se sisältää julkisen vallan käyttöä, eli tässä tapauksessa omaishoidon tuen yksilöhuollon päätöksentekoa ja arviointityötä, sekä hoito- ja palvelusuunnitelmien laatimista. Omaishoidon tuen lakimuutoksen (1.7.2016) vuoksi kunnat velvoitetaan järjestämään lakisääteiset vapaapäivät kaikille omaishoidon tuen asiakkaille, mikä tarkoittaa sitä, että asiakkaiden omaishoidon tuen sopimukset, päätökset ja hoito- ja palvelusuunnitelmat pitää uusida 1.4.2017 mennessä. Tämä lisää työmäärää huomattavasti ja tarve uudelle viralle on siksi suuri. Viran perustaminen ei aiheuta lisäkustannuksia, sillä palkkamenot sisältyvät vuoden 2017 vammaistyön budjettiin. Virkojen perustamiseen on 25.11.2016 saatu kaupunginkanslian henkilöstöosastolta puoltava nimike – ja palkkalausunto (Liite 2).

Sosiaali- ja terveysturvasto esittää, että Perhe- ja sosiaalipalvelut osaston maahanmuuttajapalveluiden jaokseen perustetaan 2 sosiaalityöntekijän virkaa. Tehtävä edellyttää virkasuhdetta, koska se sisältää yksilöhuollon päätöksentekoa mm. vastaanottorahasta päättäminen. Kahta uutta sosiaalityöntekijän virkaa tarvitaan siksi, että pystytään jatkamaan toimintaa lisääntyneiden turvapaikanhakijamäärien vuoksi Helsingin vastaanottokeskuksessa. Kustannusarvio on yhteensä noin 95 308 euroa ja niihin on saatu 100 % rahoitus valtiolta. Virkojen perustamiseen on 25.11.2016 saatu kaupunginkanslian henkilöstöosastolta puoltava nimike – ja palkkalausunto (liite 3). Edelleen Sosiaali- ja terveysturvasto esittää, että Perhe- ja sosiaalipalvelut osaston maahanmuuttajapalveluiden jaokseen perustetaan uusi sosiaalityöntekijän virka. Alaikäisinä maahan ilman huoltajaa tulleet nuoret tarvitsevat täysi-ikäisiksi tultuaan jälkihuollollista tukea. Tehtävä edellyttää virkasuhdetta, koska henkilö tekee toimeentulotukitukilain mukaisia toimentulotukipäätöksiä. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (Ely) korvaa täysimääräisinä Helsingin kaupungille sosiaalityöntekijän palkkakustannukset. Virkojen perustamiseen on 25.11.2016 saatu kaupunginkanslian henkilöstöosastolta puoltava nimike – ja palkkalausunto (liite 4).

Perustelut kohtaan 3

Sosiaali- ja terveysturvasto esittää, että Perhe- ja sosiaalipalvelut osaston perheiden erityispalvelujen jaoksen lakimiehen viran tehtävänimike muutetaan lastenvalvojan viraksi. Tehtävä edellyttää virkasuhdetta,

koska henkilöt tekevät isyyslain mukaisia päätöksiä. Lisäksi lastenvalvojille on delegoitu sosiaalilautakunnalle kuuluvaa päätösvaltaa heidän vahvistaessaan sopimuksia huolto-, elatus- ja avioliittolain nojalla. Vakanssien muutoksesta ei aiheudu lisäkustannuksia, koska vakansseille on varattu rahat budjettiin ja palkka laskee.

Sosiaali- ja terveystoimisto esittää, että Perhe- ja sosiaalipalvelut osastossa muutetaan neljän nykyisen jaospäällikön vakanssin nimikkeet aikuissosiaalityön päälliköksi toiminnan uudelleen järjestelyjen takia (viranhaltijalaki § 24); nuorten palveluiden ja aikuissosiaalityön toiminta muuttuu (mm. perustoimeentulotuen kelasiirto, työllisyydenhoidon keskittäminen kaupunginkansliaan, vastaanottokeskustoiminnan muutokset), minkä johdosta jäljelle jäävät toiminnot on jaettu neljään alueelliseen toimintakokonaisuuteen. Kullakin jaospäälliköllä on sama tehtävänkuva ja lisäksi kullakin on matriisimaisena toteutettava kaupunkitasoinen kehittämisvastuu. Tehtävät edellyttävät virkasuhdetta, koska siinä tehdään lastensuojelulain ja jälkihuollon sekä toimeentulotukilain mukaisia yksilöhuollollisia päätöksiä. Lisääntyvät palkkakustannukset kahden vakanssin osalta katetaan sillä, että viides nykyisen jaospäällikön vakanssi (032594) ei tule olemaan enää jaospäällikön vakanssi, vaan se muutetaan palvelujen uudistamiseen liittyvän kehittämisprojektipäällikön määräaikaiseksi vakanssiksi (tehtäväkohtainen palkka 3970 euroa). Palkkakustannukset tulevat tämän kehittämisprojektipäällikön vakanssin osalta kokonaan Perhe- ja sosiaalipalvelut osastolta. Palkkojen korotus on 262,35e x 2/kk eli 524,70 e/kk. Virkanimikkeiden muuttamiseen on 1.11.2016 saatu kaupunginkanslian henkilöstöosastolta puoltava nimike – ja palkkalausunto (Liite 5).

Perustelut kohtaan 4

Sosiaali- ja terveystoimisto esittää, että Perhe- ja sosiaalipalvelut osaston Lastensuojelutoimiston sosiaaliohjaajan toimen tilalle perustetaan sosiaalityöntekijän virka. Lastensuojelutarpeen arvioinnin Maunulan yksikössä työskentelee kuusi sosiaalityöntekijää ja kolme sosiaaliohjaaja. Yksi sosiaaliohjaajista on irtisanoutunut 1.9.2016 lukien. Yksikön tehtävinä ovat lastensuojelun päivystys virka-aikana ja tarvittavat kiireelliset lastensuojelun toimenpiteet, lastensuojelun konsultaatio, ohjaus ja neuvonta, lastensuojeluilmoitusten vastaanottaminen ja käsittely, lastensuojelutarpeen selvitysten tekeminen sekä sosiaalihuoltolain mukainen palvelutarpeen arviointi. Lainsäädäntö edellyttää, että lastensuojelun tarvetta arvioiva työntekijä ja erityisen tuen tarpeessa olevan lapsen työntekijä on sosiaalityöntekijä. Lain edellyttämän asiakaspalvelun turvaamiseksi on yksikön avoimeksi tulevan sosiaaliohjaajan toimen muuttaminen sosiaalityöntekijän viraksi välttämätöntä. Tehtävä edellyttää virkasuhdetta, koska sosiaalityöntekijä tekee Lastensuojelulain mukaisia 38 § kiireellisiä sijoituspäätöksiä.

Lastensuojelutarpeen arvioinnin palkkojen määrärahassa syntyy säästöä, koska palveluksessa olevista sosiaalityöntekijöistä noin 40 % on epäpäteviä (esim. huhtikuussa 21/50 sosiaalityöntekijää), joille maksetaan alennettua palkkaa. Lisäksi on rekrytoinnin vaikeuden vuoksi sosiaalityöntekijöitten vakansseja vuoden aikana toistuvasti useita viikkoja vailla työntekijää. Esityksestä ei aiheudu ylitystä palkkamäärärahoihin. Esitykseen on 25.10.2016 saatu kaupunginkanslian henkilöstöosastolta puoltava nimike – ja palkkalausunto (Liite 6).

Perustelut kohtaan 5

Samalla Sosiaali- ja terveystieteiden virasto esittää Sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalvelut (SKH) osaston Selvitys, Arviointi ja Sijoitus (SAS) toimiston vastaavan sosiaalityöntekijän toimen tilalle perustettavaksi johtavan sosiaalityöntekijän virka. SKH -osaston vs. osastopäällikkö Arja Peiponen päätti 16.8.2016 pidetyn kokouksen perusteella keskittää kaupunginsairaalan sosiaalityöntekijät hallinnollisesti SAS –toimistoon 1.1.2017. Johtava sosiaalityöntekijä toimii heidän esimiehenään. Tehtävä edellyttää virkasuhdetta, koska henkilö tekee päätöksiä harkinnanvaraisesta toimeentulotuesta. Esitetty palkankorotus rahoitetaan niin, että vuoden 2017 käyttösuunnitelmassa huomioitu sosiaalityöntekijän vakanssi muutetaan sosiaaliohjaajaksi keväällä 2017, kun vakanssin vakituinen henkilö jää eläkkeelle. Esitykseen on 1.11.2016 saatu kaupunginkanslian henkilöstöosastolta puoltava nimike – ja palkkalausunto (Liite 7).

Sosiaali- ja terveystieteiden virastossa on tehtävä eräitä virkanimikemuutoksia. Kaikkia niitä henkilöitä, joita muutos koskee, on kuultu henkilökohtaisesti ja he ovat antaneet suostumuksensa. Kuntalain 44 § 2 momentin mukaan tehtävää, jossa käytetään julkista valtaa, hoidetaan virkasuhteessa. Kaupunginhallitus päättää muiden kuin kaupunginjohtajan, apulaiskaupunginjohtajan sekä viraston tai laitoksen päällikön viran perustamisesta ja lakkauttamisesta.

Esitetyt muutokset toteutuvat Sosiaali- ja terveystieteiden viraston määrärahojen puitteissa. Kaikkiin uusiin perustettaviin virkoihin tai uusiin, vähän käytössä oleviin tehtävänimikkeisiin on saatu kaupunginkanslian henkilöstöosaston puolto (nimike- ja palkkalausunnot liitteenä). Virkanimikkeen muutoksiin (virantoimitusvelvollisuuden muutos) ei tarvita kaupunginkanslian henkilöstöosaston puolta.

Kaupunginkanslialla ei ole esityksen osalta huomautettavaa.

Lisätiedot

Saila Savela, henkilöstöasiantuntija, puhelin: 310 44260
saila.savela(a)hel.fi

12.12.2016

Stj/2

§ 1134

Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

Päätös

Kaupunginhallitus päätti, ettei se ota seuraavien viranomaisten viikolla 49 tekemiä päätöksiä käsiteltäväkseen:

sosiaali- ja terveyslautakunta

- ensimmäinen jaosto

8.12.2016

- toinen jaosto

8.12.2016

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Ritva Viljanen

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanan(a)hel.fi
Annikki Thoden, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36048
annikki.thoden(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Ritva Viljanen

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanan(a)hel.fi
Annikki Thoden, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36048
annikki.thoden(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

12.12.2016

MUUTOKSENHAKUOHJEET

1

MUUTOKSENHAKUKIELTO

Pöytäkirjan 1118, 1119, 1120, 1121, 1124, 1125, 1126, 1127, 1128, 1129, 1130, 1132 ja 1134 §:t.

Tähän päätökseen ei saa hakea muutosta, koska päätös koskee asian valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Sovellettava lainkohta: Kuntalaki 91 §

2

OHJEET OIKAISUVAATIMUKSEN TEKEMISEKSI

Pöytäkirjan 1122, 1123, 1131 ja 1133 §:t.

Tähän päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen. Päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla tuomioistuimeen.

Oikaisuvaatimusoikeus

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä

- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen)
- kunnan jäsen.

Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksi-saannista.

Oikaisuvaatimuksen on saavuttava Helsingin kaupungin kirjaamoon määräajan viimeisenä päivänä ennen kirjaamon aukioloajan päättymistä.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, kun pöytäkirja on asetettu yleisesti nähtäväksi.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa oikaisuvaatimuksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimusviranomainen

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

12.12.2016

Viranomaisen, jolle oikaisuvaatimus tehdään, on Helsingin kaupunginhallitus.

Oikaisuvaatimusviranomaisen asiointiosoite on seuraava:

Sähköpostiosoite: helsinki.kirjaamo@hel.fi

Postiosoite: PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Faksinumero: (09) 655 783

Käyntiosoite: Pohjoisesplanadi 11-13

Puhelinnumero: (09) 310 13700 (Yleishallinto)
(09) 310 13701 (Kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötoimi)
(09) 310 13702 (Rakennus- ja ympäristötoimi)
(09) 310 13703 (Sivistystoimi)
(09) 310 13704 (Sosiaali- ja terveystoimi)

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 08.15–16.00.

Oikaisuvaatimuksen muoto ja sisältö

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisena. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava

- päätös, johon oikaisuvaatimus kohdistuu
- miten päätöstä halutaan oikaistavaksi
- millä perusteella päätöstä halutaan oikaistavaksi
- oikaisuvaatimuksen tekijä
- millä perusteella oikaisuvaatimuksen tekijä on oikeutettu tekemään vaatimuksen
- oikaisuvaatimuksen tekijän yhteystiedot

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä lähetetään pyynnöstä. Asiakirjoja voi tilata Helsingin kaupungin kirjaamosta.

12.12.2016

Kaupunginhallitus

Tatu Rauhamäki
puheenjohtaja

Lauri Menna
pöytäkirjanpitäjä

Pöytäkirja tarkastettu

Laura Kolbe

Mirka Vainikka

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu.

Pöytäkirja on pidetty yleisesti nähtävänä Helsingin kaupungin kirjaa-
mossa (Pohjoisesplanadi 11-13) 20.12.2016.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566